

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΎΧΟΛΗ :ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

**ΣΠΟΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ
ΚΟΤΣΑΝΗ ΑΓΑΘΗ
ΠΑΣΣΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:Δρ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ- 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
SUMMARY	5
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	7
1.1 Η ιστορική εξέλιξη του τουρισμού	7
1.2 Ορισμός Τουρισμού	9
1.3 Παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη του τουρισμού	10
1.4 Διάκριση του τουρισμού σε είδη.....	15
1.5 Εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού.....	16
1.6 Σημαντικότεροι τουριστικοί προορισμοί	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	20
2.1 Ορισμός Τουρισμού Περιπέτειας.....	20
2.2 Είδη και δραστηριότητες τουρισμού περιπέτειας	20
2.3 Τοπ προορισμοί για κάθε δραστηριότητα περιπέτειας	24
2.4 Τουρισμός περιπέτειας στην Ελλάδα.....	28
2.5 Διεθνείς προορισμοί τουρισμού περιπέτειας.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	39
3.1 Ανάπτυξη Τουρισμού Περιπέτειας και κατηγορίες ΑΤΔΙ.....	39
3.2 Χαρακτηριστικά και κίνητρα τουριστών περιπέτειας.....	44
3.3 Marketing τουρισμού περιπέτειας.....	46
3.4 Επιπτώσεις τουρισμού περιπέτειας και ατυχήματα	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	55
4.1 Μελέτη περίπτωσης - Τσερνόμπιλ.....	55
4.2 Μελέτη περίπτωσης - Μετέωρα	61
4.3 Μελέτη περίπτωσης Ζαΐρ - Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.....	67
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	76
ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	76

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στην πραγματοποίηση της πτυχιακής μας εργασίας συνέβαλαν αρκετοί άνθρωποι, ο καθένας με τον δικό του τρόπο.

Θα θέλαμε αρχικά να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή και επόπτη της εργασίας μας Δρ Παναγόπουλο Αναστάσιο, για την πολύτιμη βοήθεια του και την καθοδήγηση του.

Επίσης, ευχαριστούμε εκ βαθέων την κυρία Δροσοπούλου και τον κύριο Νίκα που μας βοήθησαν σε κάθε μας δυσκολία και μας υποστήριξαν μέχρι την τελική ευθεία των σπουδών μας.

Τέλος, ιδιαίτερες ευχαριστίες δίνουμε στους γονείς μας, οι οποίοι στάθηκαν δίπλα μας σε κάθε μας βήμα, και προσέφεραν υλική και πνευματική δύναμη σε όλη μας την πορεία, από την εισαγωγή μας στην σχολή διοίκησης τουριστικών επιχειρήσεων, μέχρι και την ολοκλήρωση των σπουδών μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό των τουριστών, ειδικότερα όσοι ψάχνουν καινούριες και έντονες εμπειρίες, επιλέγει τον τουρισμό περιπέτειας, καθιστώντας έτσι το συγκεκριμένο είδος τουρισμού τον ακρογωνιαίο λίθο της τουριστικής εμπειρίας.

Σε καιρούς που έκρυθμα επιταχύνεται η παγκοσμιοποίηση, οι καταναλωτές ψάχνουν όλο και παραπάνω την αυθεντικότητα και τη δράση, καθιστώντας έτσι τον τουρισμό περιπέτειας ένα από τα κομμάτια του τουρισμού με ιδιαίτερα υψηλή ζήτηση.

Για τους ταξιδιώτες, ο τουρισμός περιπέτειας σημαίνει και αναβάθμιση του πνεύματος και των αξιών, καθώς γνωρίζουν και αλληλεπιδρούν με ντόπιους κατοίκους και ενώνονται με τον πυρήνα των λαογραφικών τους συνηθειών.

Ο τουρισμός περιπέτειας προσελκύει επισκέπτες όλο το χρόνο και όχι μόνο την υψηλή περίοδο. Οι επιχειρήσεις τουρισμού καθώς και οι ίδιοι οι προορισμοί προωθούν τη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και τονίζουν τις φυσικές και πολιτιστικές αξίες του εκάστοτε προορισμού, βοηθώντας στον ανταγωνισμό με τους πιο γνωστούς προορισμούς και δημιουργώντας έτσι αφοσιωμένους ταξιδιώτες.

Η έκταση της ζήτησης για τουρισμό περιπέτειας δημιουργεί αχανείς ευκαιρίες ανάπτυξης. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι για τις απομακρυσμένες περιοχές όπου ο τουρισμός περιπέτειας τροφοδοτεί την τοπική οικονομία, καθώς δημιουργεί εισόδημα και θέσεις εργασίας.

Απο μία καθολική άποψη, ο τουρισμός περιπέτειας ενσωματώνει και προωθεί τις αξίες του τουρισμού που χρειαζόμαστε. Αυτού που σέβεται τα πολιτιστικά και φυσικά στοιχεία, προστατεύοντας τα πιο ευάλωτα.

Ωστόσο, η ανάπτυξη του είδους συνοδεύεται και από την κριτική δοκιμασία μιας βιώσιμης ανάπτυξης, κάνοντας απαραίτητη την προσεκτική και υπεύθυνη τουριστική διοίκηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζουμε τον τουρισμό περιπέτειας ως εναλλακτική μορφή τουρισμού, καθώς και τις τάσεις σε συνάρτηση με τις προοπτικές εξέλιξής του. Η εργασία χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια.

Το πρώτο κεφάλαιο αφορά τον τουρισμό με την ευρύτερη έννοια του όρου. Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται μια παρουσίαση της εξέλιξης του τουρισμού με τη πάροδο του χρόνου. Βλέπουμε τη διάκριση του τουρισμού σε είδη μαζί με τις εναλλακτικές και πιο ειδικές μορφές του. Τέλος, θα πραγματοποιήσουμε μία ανασκόπηση στους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς των τελευταίων ετών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύουμε τον τουρισμό περιπέτειας. Αναλύουμε τα είδη και τις δραστηριότητες του τουρισμού περιπέτειας, το πως ο τελευταίος καθίσταται δυνατός στην Ελλάδα και τους σημαντικότερους διεθνείς προορισμούς σύμφωνα με τους λάτρεις του τουρισμού περιπέτειας.

Στο τρίτο κεφάλαιο, εξετάζουμε ενδελεχώς τον τουρισμό περιπέτειας σε όλες του τις εκφάνσεις. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι 10 κατηγορίες ATDI, αποπειρώμεθα να κάνουμε μια ψυχολογική προσέγγιση των τουριστών περιπέτειας, με σκοπό να προσεγγίσουμε όσο -κατά το μέτρο του δυνατού- καλύτερα τα κίνητρά τους και να δούμε πως αυτά γίνονται τροφή για σκέψη αργότερα στους ειδήμονες του marketing και της ανάπτυξης του τουρισμού περιπέτειας με την εμπορική έννοια του όρου.

Στο κεφάλαιο με αύξων αριθμό τέσσερα, δουλεύουμε τρία case studies. Το πρώτο αφορά τη μελέτη περίπτωσης του Τσερνόμπιλ, στο δεύτερο θα επισκεφθούμε τα Μετέωρα και θα καταλήξουμε στην μελέτη περίπτωσης του Ζαΐρ (ήτοι, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό).

Η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις μας.

SUMMARY

In this paper we present adventure tourism as an alternative form of tourism, as well as trends in relation to its prospects of evolving. This paper is divided into four chapters.

The first chapter concerns tourism in the broadest sense of the term. In this chapter there is a presentation of the development of tourism over time. We see the distinction of tourism in species along with its alternative and more specific forms. Finally, we will review the most important tourist destinations in recent years.

In the second chapter we analyze adventure tourism. We analyze the types and activities of adventure tourism, how the latter is made possible in Greece and the most important international destinations according to adventure tourism enthusiasts.

In chapter three, we look at adventure tourism in all its aspects. We present and analyze the 10 categories of ATDI, we try to make a psychological approach to adventure tourists, in order to approach as much as possible their best motives and to see how they feed food for thought later on to marketing experts, and the development of adventure tourism in the commercial sense of the term.

In chapter four, we work three case studies. The first is the case study of Chernobyl, in the second we will visit Meteora and we will conclude with the case study of Zaire (i.e. Democratic Republic of Congo).

The paper ends with our conclusions and suggestions.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- **WTO (World Trade Organization)/ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου)¹**: είναι ο μοναδικός διεθνής οργανισμός που ασχολείται με τους κανόνες που διέπουν το εμπόριο μεταξύ των χωρών. Περιλαμβάνει μια σειρά από Συμφωνίες, αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων της μεγάλης πλειοψηφίας των χωρών της παγκόσμιας κοινότητας και έχουν επικυρωθεί από τα εθνικά κοινοβούλια. Σκοπός του οργανισμού είναι η διευκόλυνση τόσο των παραγωγών αγαθών και υπηρεσιών, όσο και εξαγωγέων και εισαγωγέων.
- **UNWTO (United Nations World Tourism Organization)/ΠΟΤ (Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού)²**: είναι ο οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών υπεύθυνος για την προώθηση υπεύθυνου, βιώσιμου και παγκοσμίως προσιτού τουρισμού. Είναι ο κορυφαίος διεθνής οργανισμός στον τομέα του τουρισμού, ο οποίος προωθεί τον τουρισμό ως κινητήριο μοχλό οικονομικής ανάπτυξης, χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και προσφέρει ηγετική θέση και στήριξη στον τομέα της προώθησης των πολιτικών στον τομέα της γνώσης και του τουρισμού παγκοσμίως.
- **ATTA (Adventure Travel Trade Association)³**: είναι μια ιδιωτική βιομηχανική ομάδα εμπορικού κλάδου που εξυπηρετεί τη δικτύωση, την εκπαίδευση και την προώθηση της βιομηχανίας ταξιδιών περιπέτειας.
- **ATDI (Adventure Tourism Development Index)⁴**: είναι μια κατάταξη του τουριστικού δυναμικού περιπέτειας για χώρες σε όλο τον κόσμο με βάση τις αρχές του βιώσιμου τουρισμού περιπέτειας
- **HPI (Happy Planet Index)⁵**: είναι δείκτης που μετράει πόσο καλά τα έθνη επιτυγχάνουν μακροχρόνιες, ευτυχισμένες και βιώσιμες ζωές για τους πολίτες τους.
- **ΜΚΟ (Μη Κυβερνητική Οργάνωση)⁶**: είναι ένας νομικά συγκροτημένος οργανισμός που δημιουργήθηκε από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λειτουργεί ανεξάρτητα από κάθε κυβέρνηση, και ένας όρος που χρησιμοποιείται συνήθως από τις κυβερνήσεις για να αναφερθούν σε πρόσωπα που δεν ελέγχονται από την κυβέρνηση.
- **UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)⁷**: Ο δηλωμένος σκοπός της είναι να συμβάλει στην ειρήνη και την ασφάλεια, προωθώντας τη διεθνή συνεργασία μέσω εκπαιδευτικών, επιστημονικών και πολιτιστικών μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να αυξηθεί ο σεβασμός της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και η θεμελιώδης ελευθερία που διακηρύσσεται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

1

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85

² https://en.wikipedia.org/wiki/World_Tourism_Organization

³ <https://www.adventuretravel.biz/about/>

⁴ <http://www.adventureindex.travel/rankings.htm>

⁵ <http://happyplanetindex.org/about/>

6

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B7_%CE%BA%CF%85%CE%B2%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7

⁷ <https://en.wikipedia.org/wiki/UNESCO>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 Η ιστορική εξέλιξη του τουρισμού⁸⁹

Ο μαζικός τουρισμός αναπτύχθηκε στο δυτικό κόσμο από το 1950, σε μία περίοδο έντονης οικονομικής ανάπτυξης. Οι αστικές και βιομηχανικές περιοχές της δυτικής Ευρώπης, Νότιας Αμερικής καθώς και της Ιαπωνίας είναι οι πρώτες χώρες που άρχισαν να εκδίδουν τουρίστες σε όλο τον κόσμο. Η παγκοσμιοποίηση του τουρισμού είναι πρωτίστως το αποτέλεσμα της συνεχούς ανάπτυξης των διεθνών τουριστικών ροών, που εξαπλώνονται αρχικά στους πιο παλιούς τουριστικούς προορισμούς, Δυτική και Μεσογειακή Ευρώπη, έως και τους αναδυόμενους προορισμούς, από το κέντρο στην περιφέρεια, μέχρι και τα σύνορα του κόσμου.

Από τα 25,3 εκατομμύρια διεθνών τουριστών το 1950 στους 1.333.000.000 το 2014, ο τουρισμός έχει πάρει μια νέα διάσταση σαν είδος αναψυχής. Βασικό ρόλο στην ανάπτυξη έχει προσφέρει και ο εκσυγχρονισμός στα μέσα μεταφοράς για τους τουρίστες. Από τις σιδηροδρομικές γραμμές μέχρι την σχεδίαση των αυτοκινήτων να προσφέρουν ένα άνετο ταξίδι. Η μείωση κόστους στις εναέριες μεταφορές με την έλευση των αεροσκαφών με υψηλή χωρητικότητα και η ανάπτυξη των ναυλώσεων και χαμηλού κόστους πτήσεων, υποστηριζόμενες από την απελευθέρωση των εναέριων μεταφορών, έχει ανοίξει κάθε κομμάτι του κόσμου στον τουρισμό. Τεχνικά, ολόκληρος ο κόσμος μπορεί να είναι προσιτός στον διεθνή τουρισμό. Οι ακτογραμμές έγιναν κορυφαίοι τουριστικοί προορισμοί, δεν είναι πλέον περιορισμένα θέρετρα για κάποιες προνομιούχες μειονότητες.

Για το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας, το να ταξιδεύει κανείς ήταν κάτι δύσκολο, άβολο, ακριβό και συχνά επικίνδυνο. Είναι τα τελευταία 150 χρόνια, που το ταξίδι έχει γίνει πιο οικονομικό και εύκολο. Έτσι πλέον ο τουρισμός αντιμετωπίζεται σαν ένα παγκόσμιο φαινόμενο με μια σχεδόν ακατανόητη μαζική υποδομή. Η σημαντικότητά του φαίνεται από το ότι η επιρροή του διεισδύει στην κοινωνία, στην πολιτική, στον πολιτισμό και πάνω απ' όλα στην οικονομία κάθε χώρας.

Στην πραγματικότητα ο τουρισμός είναι το κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας με την πιο σθεναρή ανάπτυξη. Ο τουρισμός αποτελεί μια βιομηχανία που εμπεριέχει διεθνείς καθώς και εγχώριες μετακινήσεις κάθε χρόνο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO), υπολογίζει ότι υπήρχαν 842 εκατομμύρια διεθνών ταξιδιωτών το 2006, νούμερο που αντιστοιχούσε σε σχεδόν 12% του παγκόσμιου πληθυσμού. Επίσης, σύμφωνα με τον WTO το 2007, 904 εκατομμύρια τουριστών ξόδεψαν 855 δισεκατομμύρια αμερικάνικα δολάρια τα οποία αντιστοιχούν σε περίπου 786 δισεκατομμύρια ευρώ. Ένα σημαντικό κομμάτι της οικονομίας του τουρισμού είναι και οι θέσεις εργασίας που προσφέρει. Δεκάδες εκατομμύρια των ανθρώπων παγκοσμίως εργάζονται άμεσα ή έμμεσα στη βιομηχανία του Τουρισμού.

⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Tourism>

⁹

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>

Εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπων κερδίζουν από τον τουρισμό καθώς διαμένουν σε χώρες με μεγάλο αριθμό τουριστών. Μεγάλα ποσά ξοδεύονται κάθε χρόνο στη διαφήμιση και την προώθηση πακέτων διακοπών, τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Ψυχαγωγικά και εκπαιδευτικά ταξίδια υπήρχαν ήδη από την περίοδο των κλασικών χρόνων (499 π.Χ - 323 π.Χ) και ακόμα πιο πριν, στην Αίγυπτο.

Αργότερα, υπάρχουν αποδείξεις ταξιδιών από τις πιο ευνοημένες ομάδες του πληθυσμού που έψαχναν την πολυτέλεια, την αναψυχή, τις έντονες εμπειρίες και τη χαλάρωση. Τα γραπτά που έχουν διασωθεί δείχνουν πως επισκέπτονταν γνωστά μνημεία καθώς και υπολείματα της αρχαίας Αιγυπτιακής κουλτούρας, εμπεριέχοντας για παράδειγμα την κλιμακωτή πυραμίδα της Σακχάρα, τη Σφίγγα και την μεγάλη πυραμίδα της Γκίζας. Μνημεία που είχαν φτιαχτεί χιλιάδες χρόνια νωρίτερα.

Οι Έλληνες είχαν αντίστοιχες συνήθειες. Ταξίδευαν μέχρι τους Δελφούς, με σκοπό να επισκεπτούν το μαντείο και λάμβαναν μέρος στα παιχνίδια της Πυθίας με μουσικούς και αθλητικούς διαγωνισμούς ή επισκέπτονταν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ο Ηρόδοτος, ο οποίος έδειχνε ενδιαφέρον τόσο στην ιστορία όσο και στην εθνολογία, είχε επισκεπτει την Αίγυπτο, τη βόρεια Αφρική, τη Μαύρη θάλασσα, τη Μεσοποταμία και την Ιταλία πρωτοστατώντας σε ένα νέο είδος ταξιδιού για έρευνα.

Η αρχαία Ρώμη επίσης ωθούσε τα ταξίδια και συγκεκριμένες μορφές διακοπών. Τα ταξίδια διακοπών, έγιναν ιδιαίτερα σημαντικά χάρη στην ανάπτυξη των υποδομών. Πιο συγκεκριμένα, γύρω στο 300 μ.Χ. υπήρχε οδικό δίκτυο με 90.000 χιλιόμετρα έκταση και 200.000 χιλιόμετρα μικρότερων αγροτικών δρόμων. Αυτό διευκόλυνε, όχι μόνο την μετακίνηση στρατιωτών και αγαθών αλλά και τα ιδιωτικά ταξίδια. Τον πρώτο αιώνα μετά Χριστόν, υπήρχε μια πραγματική τουριστική δύναμη, η οποία οργάνωνε ταξίδια για μεμονομένους ταξιδιώτες αλλά και ομάδες, παρείχε πληροφορίες και χειριζόταν τη διαμονή καθώς και τα γεύματα των τουριστών. Έτσι στην αρχαία Ρώμη δημιουργήθηκαν τα πρώτα τουριστικά γραφεία, προσφέροντας διακοπές στην Αίγυπτο και στην Ελλάδα. Αργότερα, η πτώση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας προκάλεσε την παρακμή πολλών δρόμων. Τα ταξίδια έγιναν δύσκολα, πολύ επικίνδυνα και πολύπλοκα.

Από το δωδέκατο αιώνα, η μετακίνηση μελετητών, είχε ιδιαίτερη σπουδαιότητα. Ταξίδια σε διάσημα εκπαιδευτικά ιδρύματα στη Γαλλία-Παρίσι, στην Αγγλία-Οξφόρδη και στην Ιταλία-Μπολόνια, έγιναν πολύ σημαντικό κομμάτι της μόρφωσης. Η επιθυμία της εξερεύνησης του κόσμου αναδύθηκε σαν ατομική ανάγκη. Έτσι ξεκίνησε μια νέα ανάγκη του ανθρώπου να ταξιδεύει αναζητώντας τη γνώση για το είδος του και την προσωπική του ανάπτυξη μέσα από τη γνωριμία με άλλους πολιτισμούς και μέσα από τις προσωπικές του εμπειρίες. Αργότερα, στις αρχές του 16^{ου} αιώνα, αυτό αναπτύχθηκε στον κύκλο των καλλιτεχνών και των αρχιτεκτόνων, έχοντας την ανάγκη να επισκεπτούν άλλους πολιτισμούς με σκοπό την εξέλιξη της τέχνης τους.

Μια πρώιμη μορφή και προάγγελος του τουρισμού, όπως τον γνωρίζουμε τώρα, αποτελούσε η μεγάλη περιοδεία την οποία έκαναν νέοι ευγενείς μεταξύ 16^{ου} και 18^{ου} αιώνα. Ο κύριος σκοπός της, ήταν η εύρηση της γνώσης, η σηματοδότηση του τέλους της παιδικής ηλικίας και βοηθούσε στην απόκτηση κοινωνικών χαρών.

Ωστόσο, με την πάροδο των χρόνων, η απόλαυση και η διασκέδαση έγιναν πολύ σημαντικά στοιχεία του ταξιδιού. Μια μέση «μεγάλη περιοδεία» είχε διάρκεια 2 με 3 χρόνια. Η διαδρομή, οι γνωριμίες καθώς και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, σχεδιαζόταν μέχρι και την παραμικρή λεπτομέρεια. Οι αριστοκράτες νέοι, ταξίδευαν με συνοδεία εκπαιδευτών, μεντόρων, υπηρετών, ανθρώπων υπεύθυνων για την προστασία τους και άλλου προσωπικού.

Τον 19^ο αιώνα, η μεσαία τάξη, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τουρισμού. Τα ταξίδια της μορφωμένης μεσαίας κοινωνικής τάξης μιμούνταν αυτά, των διακεκριμένων ποιητών και φιλοσόφων. Ταξίδευαν στην Ιταλία και τη Γαλλία με σκοπό την διαπαιδαγώγηση και την κουβέντα γύρω από την γνώση που είχαν λάβει στο εξωτερικό. Τα εκπαιδευτικά αυτά ταξίδια διευρύνθηκαν και συμπεριέλαβαν και άλλα στρώματα του πληθυσμού, καθώς και πιο σύντομα ταξίδια. Οι άνθρωποι άρχισαν να ταξιδεύουν προς τις εξοχές και άλλες πόλεις, επισκέπτονταν τοπία και αναζητούσαν να γνωρίσουν την φύση, τις διαφορετικές κουλτούρες και την κάθε μορφή τέχνης στον τόπο γέννησής της. Αργότερα, μέσα από τα ταξίδια, φαίνεται να αναζητούσαν να μάθουν περισσότερα πράγματα για τον κλάδο της τεχνολογίας και της βιομηχανίας.

Σημαντικό είναι το γεγονός πως βασικός λόγος για την πραγματοποίηση αυτών των ταξιδιών, ήταν και η διαφήμιση της κοινωνικής τους θέσης. Μέσα από αυτά τα ταξίδια ήταν ξεκάθαρη η υπεροχή τους σε δύναμη και πλούτο. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός πως σε αυτό το διάστημα έχουμε τη δημιουργία και την ανάπτυξη υπερπολυτελών σπα και καζίνο.

Οργανωμένα ταξίδια διακοπών που προσέφεραν πακέτα all-inclusive τα οποία μείωναν το κόστος των τουριστών ήταν μια καινοτομία του 1840. Ο Thomas Cook, ένας Άγγλος σπουδαίος επιχειρηματίας, είναι ο εμπνευστής τους και ο πρωτοπόρος στην εμποροποίηση του μαζικού τουρισμού. Ο Cook εμπνεύστηκε από τα κοινωνικοπολιτικά κίνητρα, θέλοντας να χρησιμοποιήσει τις κυριακάτικες εκδρομές σαν δέλεαρ για τους εργάτες και υπαλλήλους, να ξεφύγουν από τη μιζέρια και τον αλκοολισμό που επικρατούσε στις πόλεις και να χαλαρώσουν στην ύπαιθρο. Είχε μεγαλύτερη επιτυχία στις φτηνές all-inclusive διακοπές, ακόμα και στους μακρινούς προορισμούς, στη μεσαία τάξη.

Η πρωτοπόρα κίνηση του Cook αναγνωρίστηκε σε μεγάλο βαθμό και επηρέασε τα τουριστικά γραφεία που άνοιξαν αργότερα σε πολλές χώρες.

Μετά την κρίση του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, οι θερινές διακοπές έγιναν πιο οικονομικές και απλές. Από το 1920 οι διακοπές ήταν προσιτές σε εργάτες και ανθρώπους με χαμηλό εισόδημα. Αυτή την εποχή οι τουρίστες δείχνουν προτίμηση για την εξοχή και έτσι βλέπουμε ιδιαίτερη ανάπτυξη στη διαμόρφωση της υπαίθρου ώστε να είναι κατάλληλη για τουρισμό. Εξοχικοί ξενώνες με ξεχωριστό ύφος, η διαμόρφωση μονοπατιών κατάλληλων για πεζοπορία, εξοχικά εστιατόρια καθώς και πύργοι παρατήρησης της φύσης ήταν λίγα από αυτά.

Η κορύφωση του τουρισμού στην Ευρώπη ξεκίνησε το 1960. Σαν απάντηση στην οικονομική κατάσταση και τις στρατηγικές καινοτομίες στην οικονομία των αγορών, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες και οι ταξιδιωτικές εταιρείες μεταμόρφωσαν τον ανταγωνισμό μέσα από συνεχείς φτηνότερες προσφορές, προωθώντας τις προς τον μαζικό τουρισμό, συστήνοντας νέους προορισμούς και τρόπους διακοπών.

Πολλά ταξιδιωτικά γραφεία και τουριστικοί οργανισμοί στήθηκαν αυτό το διάστημα. Η αντικατάσταση των ταξιδιών μέσω λεωφορείων ή τρένων με αυτοκίνητα, τροχόσπιτα ή αργότερα μέσω αέρος, προσέφερε ένα πολύ δυνατό κίνητρο. Μετά το 1970 τα ταξίδια στο εξωτερικό αντιστοιχούσαν ξεκάθαρα στις προτιμήσεις της πλειοψηφίας. Προτίμηση που βλέπουμε να έχει επανέλθει πολύ έντονα και στις μέρες μας.

1.2 Ορισμός Τουρισμού

Ο τουρισμός ως δραστηριότητα σχετίζεται με πολλούς κλάδους της οικονομίας. Ο άυλος χαρακτήρας του τουρισμού ως βιομηχανία καθιστά δύσκολη την εκτίμηση του αντίκτυπού της στην οικονομία. Ο ορισμός του παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες για τους μελετητές του είδους, αφού απαιτεί τη συμβολή οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δεδομένων. Για αυτό και αν ανατρέξει κανείς στην βιβλιογραφία για τον τουρισμό, θα βρει μια πληθώρα ορισμών.

Σύμφωνα με τους Hunziker & Krapf, οι οποίοι προσπάθησαν να δώσουν έναν ορισμό του τουρισμού το 1941, «ο τουρισμός είναι το σύνολο των φαινομένων που δημιουργούνται από ένα ταξίδι και από την παραμονή σε ένα μέρος ατόμων οι οποίοι δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι, εφ' όσον δεν πάρουν άδεια παραμονής και δεν λαμβάνουν μέρος σε καμία εργασία-εκδήλωση στην περιοχή»¹⁰.

Ενώ σύμφωνα με τους Mathieson & Wall το 1982, ο ορισμός του τουρισμού περιλαμβάνει την μετακίνηση ανθρώπων μακριά από τη συνηθισμένη τους κατοικία ή χώρο εργασίας, με τη διάθεση εγκαταστάσεων φτιαγμένες να ικανοποιούν τις ανάγκες τους κατά τη διάρκεια αυτού του ταξιδιού¹¹.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (ΠΟΤ, WTO) ο βασικός ορισμός είναι ο εξής: «Ο τουρισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των ατόμων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε προορισμούς και περιοχές εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντός τους, για χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός συνεχόμενου έτους, για αναψυχή, επαγγελματικούς ή άλλους λόγους»¹².

Αυτός ο γενικός ορισμός αφήνει ανοιχτό τον εντοπισμό της τουριστικής δραστηριότητας τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο. Έτσι, η λέξη «τουρισμός» αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες των ταξιδιωτών και περιλαμβάνει τους «τουρίστες», επισκέπτες που διανυκτερεύουν στον προορισμό τους αλλά και τους «εκδρομείς», επισκέπτες ημέρας. Αναλόγως με τα κριτήρια, ο τουρισμός μπορεί να διακριθεί σε διαφορετικά είδη. Μερικά από τα κριτήρια είναι ο λόγος και η διάρκεια, η φύση του ταξιδιού, η απόσταση, ο τύπος του προορισμού, οι δραστηριότητες στις οποίες λαμβάνει μέρος ο επισκέπτης και επίσης η φύση των ίδιων των τουριστών.

1.3 Παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη του τουρισμού¹³

1. Παράγοντας πολιτικής και οικονομικής σταθερότητας

Οι εξελιγμένες χώρες του κόσμου διαμορφώνουν κατά τεράστιο ποσοστό την κινητοποίηση του τουρισμού στον παγκόσμιο χώρο. Η πολιτική σταθερότητα και οι καλοί ρυθμοί οικονομικής προόδου κάνουν τα εισοδήματα να επιδέχονται μια ανακατομή σε περισσότερα

¹⁰

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82#%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D>

¹¹ http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/18/025/1213.pdf

¹² http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/18/025/1213.pdf

¹³ Σπιλάνης Γ., Τσάρτας Π., (2000) “Τουριστική ανάπτυξη: Πολυεπιστημονικές Προσεγγίσεις”, Αθήνα, Εξάντας

στρώματα πληθυσμού, και επίσης να υπάρχει περίσσιο εισόδημα σε μεγάλο ποσοστό των μεσαίων στρωμάτων. Τον πιο καθοριστικό παράγοντα ενίσχυσης των διεθνών τουριστικών ταξιδιών, αποτελεί η ειρηνική συνύπαρξη και η διαμόρφωση του θετικού κλίματος στις διεθνείς σχέσεις που επιτρέπουν την εύκολη διακίνηση των ανθρώπων από χώρα σε χώρα. Αυτό διακρίνεται και από το γεγονός ότι χώρες επιδιώκουν τη συμμετοχή σε «ενώσεις» με στόχο την ενοποίηση σε έναν κοινό γεωγραφικά και οικονομικά χώρο. Αυτό επηρεάζει με θετικό τρόπο τη διαδικασία των ταξιδιών, αφού τέτοιες ενώσεις συνήθως συνεπάγονται την κατάργηση γραφειοκρατικών διαδικασιών και διαφόρων απαγορεύσεων. Η οικονομική σταθερότητα που εμφανίζουν οι ανεπτυγμένες χώρες, καθορίζει την πορεία ανάπτυξης του τουρισμού τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, γιατί από αυτές τις χώρες προέρχονται κατά κύριο λόγο οι τουρίστες, άρα και τα έσοδα που θα έχουν άλλες χώρες από αυτούς ή οι επενδύσεις που δημιουργούν υποδομές στο εξωτερικό ή το εσωτερικό αυτών των χωρών. Άλλος ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη ταξιδιών σε μία χώρα, είναι η αίσθηση ασφάλειας στους ταξιδιώτες. Οι τουρίστες έχει αποδειχθεί, πως αποφεύγουν περιοχές που για πολιτικούς ή κοινωνικούς λόγους, δίνουν την αίσθηση του επικύνδινου, για την ασφάλειά τους. Έτσι, βλέπουμε πολύ συχνά τον τουρισμό να χρησιμοποιείται, ως βασικό κίνητρο και δικαιολογία, ώστε να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο ειρηνικής συνύπαρξης ανάμεσα σε χώρες που βρίσκονταν σε πόλεμο ή είχαν γενικότερα διαφορές.

2. Η ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους στις ανεπτυγμένες χώρες

Η εντυπωσιακή αύξηση του ελεύθερου χρόνου που έχουν οι εργαζόμενοι στις ανεπτυγμένες χώρες και στις αναπτυσσόμενες χώρες κατά την διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου, είναι πέρα από κάθε προηγούμενο και έχει σαν αποτέλεσμα τη μαζικοποίηση του τουριστικού φαινομένου και στην ανάπτυξη της ποικιλίας των υπηρεσιών του τουριστικού τομέα. Η αύξηση του ελεύθερου χρόνου τον 20^ο αιώνα, οδήγησε σταδιακά σε μια αύξηση του χρόνου που θα μπορούσε να απορροφηθεί στον τουρισμό. Το σημαντικότερο απόκτημα όμως, είναι ότι ο ελεύθερος χρόνος αποτελεί αγαθό και δικαίωμα και άλλων κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων. Όπως στα επαγγέλματα του τριτογενούς τομέα, η άδεια μετ' αποδοχών, αυξήθηκε από τη μία στις τέσσερις εβδομάδες, και σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες φτάνει τις πέντε εβδομάδες τον χρόνο. Η δεκαετία του '60 και αργότερα του '70, χαρακτηρίζονται από την θεσμική και οργανωτική ανάπτυξη στις πλουσιότερες χώρες του κόσμου, με ένα πλέγμα θεσμών και υπηρεσιών το οποίο συνάρθρωσε την έννοια του «κοινωνικού κράτους». Η έννοια αυτή αποτελεί το ειδικό θεσμικό πλαίσιο και την πολιτική που εφαρμόζεται από το κράτος, στον χώρο των κοινωνικών υπηρεσιών και της κοινωνικής πρόνοιας στους πολίτες του. Βλέπουμε πλέον, την πρόθεση των κρατών να συνδράμει οικονομικά και θεσμικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών του μέσω της δημιουργίας υπηρεσιών και θεσμών. Η διαμόρφωση ενός κράτους πρόνοιας ενίσχυσε θεαματικά την τουριστική ανάπτυξη, είτε μέσω του ειδικού νομοθετικού πλαισίου σε θέματα που αφορούν άμεσα αυτόν τον τομέα, όπως για παράδειγμα οι συντάξεις, άδειες μετ' αποδοχών, προγράμματα κοινωνικού τουρισμού, είτε με την ύπαρξη ενός περισευούμενου εισοδήματος το οποίο στράφηκε στην αγορά των τουριστικών υπηρεσιών. Πολλές από τις πολιτικές του κοινωνικού κράτους συνέβαλαν στην αύξηση του ελεύθερου χρόνου με αποτέλεσμα να ενισχυθούν τα ταξίδια μικρής διάρκειας. Η αύξηση του ελεύθερου χρόνου έφερε και μια παράλληλη αύξηση στις υποδομές και στις υπηρεσίες του τουρισμού σε όλο τον κόσμο. Σημαντική και καθοριστική ήταν η πολιτική που εφαρμόστηκε στις συντάξεις, που ενίσχυσε τον τουρισμό, εφόσον σε πολλές χώρες μειώθηκαν τα χρόνια συνταξιοδότησης και σε πολλούς εργαζόμενους δίνονται πρόωρες συντάξεις, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί ο ελεύθερος χρόνος για ταξίδια, σε μία ομάδα ατόμων που διαθέτει την οικονομική δυνατότητα.

3. Δημογραφικοί - Οικονομικοί παράγοντες

Οι δημογραφικοί και οι οικονομικοί παράγοντες, επηρεάζουν έμμεσα την τουριστική ανάπτυξη δημιουργώντας τις συνθήκες για αφιέρωση μεγαλύτερου χρόνου στα ταξίδια και για τη διάθεση μεγαλύτερου ποσοστού εισοδήματος στον τουρισμό. Πλέον, έχει αυξηθεί εντυπωσιακά ο μέσος όρος ζωής, με αποτέλεσμα τα άτομα που ανήκουν στη λεγόμενη «τρίτη ηλικία» να αποτελούν ένα αρκετά δυναμικό ποσοστό του τουρισμού. Η εξάπλωση της εκπαίδευσης παγκοσμίως και η ταχύτερη ανάπτυξη των ΜΜΕ αποτελούν παράγοντες που βελτιώνουν την πληροφόρηση σε σχέση με τις επιλογές στις τουριστικές δραστηριότητες. Η αστικοποίηση που παρατηρείται στις ανεπτυγμένες χώρες έχει ως συνέπεια τη διαμόρφωση νέων παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων στις μεγαλουπόλεις και αναδεικνύεται μια νέα διευρημένη μεσαία τάξη, με απασχόληση κυρίως στις υπηρεσίες. Αυτή η νέα τάξη επικεντρώνεται στην κατανάλωση αγαθών και προϊόντων, με σκοπό την κοινωνική άνοδο. Ένα τέτοιο αγαθό είναι ο τουρισμός. Μετά την μεταπολεμική περίοδο, υψηλό ποσοστό παρουσιάζει και η εισχώρηση των γυναικών στην αγορά εργασίας, διευρύνοντας την οικονομία των ανεπτυγμένων χωρών.

Η εξέλιξη αυτή οδηγεί και στην αύξηση του αριθμού των οικογενειών που διαθέτουν δύο πηγές εισοδήματος και επομένως έχουν την πολυτέλεια να ξοδεύουν σε ένα μεγαλύτερο εύρος επιλογών, σε καταναλωτικά αγαθά, όπως ο τουρισμός. Τέλος, μια προνομιακή ομάδα για τον τουρισμό, μετά την δεκαετία του '60, είναι οι νέοι, αφού διαθέτουν καλύτερη πληροφόρηση, εισόδημα, καθώς και μεγαλύτερη ελευθερία διακίνησης και επικοινωνίας. Έτσι, είναι συχνά οι πρώτοι που ψάχνουν και προβάλλουν τα τουριστικά ταξίδια ως αγαθό.

4. Μέσα μαζικής μεταφοράς

Σημαντικό στήριγμα για τη μαζικοποίηση του τουρισμού ήταν η βελτίωση των μεταφορικών μέσων και η χρήση τους από ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των ανεπτυγμένων χωρών. Από τη δεκαετία του '60, μεγάλος αριθμός μεσοαστικών οικογενειών σε Ευρώπη και Αμερική διέθεταν αυτοκίνητο, κατάσταση η οποία έδωσε ώθηση στον μεταπολεμικό τουρισμό. Η ασφάλεια που παρέχει στον ταξιδιώτη και η μείωση της τιμής του αυτοκινήτου είναι οι βασικοί λόγοι της αύξησης της ζήτησης του αυτοκινήτου. Ταυτόχρονα το αυτοκίνητο αποτελεί ένα σύμβολο υπεροχής και ανόδου στις κοινωνικές τάξεις.

Η αυτοκινητοβιομηχανία αποτελεί στη συνέχεια έναν από τους κυριότερους κλάδους της οικονομίας. Για τον τουρισμό, το αυτοκίνητο έπαιξε σημαντικό ρόλο, αφού δίνει μια μεγάλη αυτονομία και άνεση στους ταξιδιώτες και συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός περιγητικού τουρισμού, κυρίως στο εσωτερικό κάθε χώρας. Επίσης, λόγω του αυτοκινήτου οι τουρίστες μπορούν να προγραμματίζουν και να επιλέγουν μόνοι τους τις τουριστικές περιοχές που θα επισκεφθούν κατά το ταξίδι τους, ενώ παράλληλα μπορούν να αλλάξουν τις επιλογές του ταξιδιού τους κατά την διάρκειά του. Η εξέλιξη στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας και η πλαισίωση του αυτοκινήτου με εξειδικευμένα προϊόντα, όπως για παράδειγμα τα τροχόσπιτα, δημιούργησε και έναν νέο τύπο περιγητικού τουρισμού με μεγάλο αριθμό οπαδών. Ταξιδιώτες που επιδιώκουν την αυτονομία στο ταξίδι τους αλλά και μεγαλύτερη ελευθερία στην επιλογή του τόπου όπου θα κάνουν τον τουρισμό. Σημαντική ήταν επίσης και η συμβολή της υποδομής σε δρόμους ταχείας κυκλοφορίας, που αναβαθμίστηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα και ένωσε τα μεγάλα αστικά κέντρα με τις τουριστικές περιοχές.

Παρ'όλα αυτά η εμβέλεια που καλύπτει ένα αυτοκίνητο, παραμένει σχετικά περιορισμένη και τα περισσότερα ταξίδια με αυτοκίνητο, γίνονται στο εσωτερικό κάθε χώρας ή σε γειτονικές χώρες. Σύμφωνα με υπολογισμούς, το 65% των μετακινήσεων, για τουριστικούς σκοπούς,

γίνονται με αυτοκίνητο σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό το κενό στις μακρινές μετακινήσεις, ήρθε να καλύψει το αεροπλάνο, ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του '70. Το αεροπλάνο συνέδεσε τις περισσότερες χώρες αποστολής τουριστών με τις χώρες και τις περιοχές που ανέπτυσαν τον τουρισμό λύνοντας το πρόβλημα της απόστασης.

Η συμβολή του αεροπλάνου στην τουριστική ανάπτυξη ήταν ακόμα μεγαλύτερη για τις αναπτυσσόμενες χώρες της Αφρικής, της Ασίας και του Ειρηνικού, που χάρη σε αυτό μπόρεσαν να ενταχθούν στην ταχύτατα αναπτυσσόμενη τουριστική αγορά. Η μείωση του κόστους του ναύλου, η ταχύτητα και η ασφάλεια οδήγησαν στην όλο και μεγαλύτερη αποδοχή του αεροπλάνου από το κοινωνικό σύνολο. Παρά ταύτα η κίνηση που καθόρισε την άμεση σύνδεση του αεροπλάνου με τον τουριστικό τομέα ήταν η δημιουργία των ναυλωμένων πτήσεων, οι οποίες δημιούργησαν τις προϋποθέσεις της μαζικοποίησης των διεθνών τουριστικών ταξιδιών, μετά το 1970.

Οι ναυλωμένες πτήσεις ήταν δημιούργημα των αεροπορικών εταιρειών και των tour operators, για να καλύψουν τις ανάγκες των σύγχρονων τουριστών, όταν δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από τις προγραμματισμένες πτήσεις. Οι προγραμματισμένες πτήσεις παρουσιάζουν για κάποιους τουρίστες τα εξής κενά: α) ο ναύλος παρέμενε υψηλός, γεγονός που προσέθετε στο συνολικό κόστος του ταξιδιού, β) συνέδεαν συγκεκριμένες πόλεις μιας χώρας με τις πόλεις μιας δεύτερης χώρας σε προγραμματισμένη ώρα και ημερομηνία και γ) η ζήτηση για τουριστικές μετακινήσεις δεν μπορούσε να καλυφθεί και πολλές φορές απαιτούσε εξειδικευμένα δρομολόγια όσον αφορά τις περιοχές, τις ημερομηνίες και τις ώρες. Οι ναυλωμένες πτήσεις έδωσαν τις λύσεις γιατί αρχικά προσφέρουν φθηνότερες τιμές από τις προγραμματισμένες πτήσεις, γεγονός που τις κάνει πιο ελκυστικές για τους τουρίστες. Επίσης, συνδέουν την χώρα αποστολής τουριστών με πολλές περιοχές των χωρών υποδοχής των τουριστών, προσφέροντας τη δυνατότητα ταχύτερης και άμεσης πρόσβασης των ταξιδιωτών στον προορισμό τους. Τέλος, καλύπτουν τη ζήτηση προς προορισμούς που μπορεί να είναι αντιοικονομικοί για τις προγραμματισμένες πτήσεις.

5. Οργανωμένος τουρισμός

Η εξέλιξη των μεταφορικών μέσων και η διεθνοποίηση της υποδομής του τουρισμού, οδήγησε σε μια μεγαλύτερη ζήτηση με αποτέλεσμα τη σταδιακή μετατροπή του τουρισμού σε έναν κλάδο με τεράστιες οικονομικές προοπτικές στον παγκόσμιο χώρο. Αυτή ήταν και η αφορμή, από τη δεκαετία του '60 να δημιουργηθούν και να ανθίσουν, μεγάλες διεθνείς εταιρείες τουρισμού. Ξεκίνησαν από τον κλάδο των πρακτορείων και ειδικεύτηκαν στην οργάνωση, την προώθηση και πώληση πακέτων τουριστικών υπηρεσιών, σε σχέση με το ταξίδι. Με την αγορά του πακέτου ο πελάτης στην ουσία αγοράζει ένα οργανωμένο ταξίδι που περιλαμβάνει, τη μετάβαση μετ' επιστροφής στον τόπο προορισμού και στο ξενοδοχείο, τη διαμονή σε ξενοδοχείο ή το κατάλυμα, τη διατροφή και ξεναγήσεις σε μουσεία και αξιοθέατα. Πολλές φορές το πακέτο περιλαμβάνει και κάποιες έξτρα υπηρεσίες όπως συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και εκδρομές. Σε αυτά τα πακέτα, οι τουρίστες συνοδεύονται συνήθως από υπάλληλο της εταιρείας.

Στην ουσία το οργανωμένο ταξίδι, απάλλαξε τους τουρίστες από τις κουραστικές διαδικασίες που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση ενός ταξιδιού. Ειδικότερα για ταξίδια στο εξωτερικό όπου λύνει τα προβλήματα της ασφάλειας, των κρατήσεων των δωματίων, της αδυναμίας της συνεννόησης λόγω διαφορετικής γλώσσας ή την οργάνωση διαδρομών και εκδρομών. Άλλο ένα θετικό στοιχείο που επηρέασε την αύξηση της ζήτησης αυτών των πακέτων είναι οι χαμηλές τιμές, που επιτυγχάνονται μέσα από μακροχρόνια συμβόλαια και οικονομικές διασυνδέσεις που έχουν οι εταιρείες με ξενοδοχεία και αεροπορικές εταιρείες.

Αυτό που αποτελεί αντικείμενο ενδιαφέροντος της κοινωνιολογίας σε σχέση με αυτές τις εταιρείες είναι η οργανωτική τους διάρθρωση σε συνδυασμό με τη διεθνοποίηση των εργασιών τους τα τελευταία τριάντα χρόνια. Οι συγκεκριμένες εταιρείες συγκεντρώνουν άμεσα ή έμμεσα ένα μεγάλο ποσοστό των τουριστικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών μέσα από συμφωνίες και εξαγορές. Έτσι διαμορφώνουν μια ολιγοπωλιακή κατάσταση στον παγκόσμιο τουρισμό.

Αυτή η κατάσταση δημιουργεί προβλήματα στις αναπτυσσόμενες χώρες και τουριστικές περιοχές, που σε ένα σημαντικό ποσοστό, η οικονομική τους ανάπτυξη εξαρτάται από το διεθνή τουρισμό. Ουσιαστικά η ανάπτυξη του οργανωμένου τουρισμού έφερε και τη βιομηχανοποίηση του τουρισμού μέσα από μεθόδους καθετοποίησης των υπηρεσιών και μετατροπής του τουρισμού σε ένα προϊόν με τυποποιημένα χαρακτηριστικά, τα οποία προσδιορίζουν την τιμή και την ανταγωνιστικότητα στη διεθνή αγορά.

6. Μεταβολή του τουρισμού σε καταναλωτικό προϊόν

Η θεσμοποίηση του τουρισμού στις σύγχρονες κοινωνίες και η οργάνωσή του ως κλάδος της οικονομίας μετά το 1970, ακολουθήθηκε από τη μετατροπή του σε καταναλωτικό αγαθό των ανεπτυγμένων κοινωνιών. Αυτή η εξέλιξη συνδιάζεται με την ανάπτυξη του οργανωμένου τουρισμού και με τα νέα καταναλωτικά πρότυπα που κυριαρχούν στις ανεπτυγμένες κοινωνίες και έχουν ως βάση νέα και εξειδικευμένα προϊόντα και συνδέονται με το μαζικό πολιτισμό. Ο οργανωμένος τουρισμός προωθεί ένα τουριστικό ταξίδι ως καταναλωτικό προϊόν με συχνά διαφορετικά χαρακτηριστικά και συνακόλουθα με διαφορετικές τιμές.

Το προϊόν στην περίπτωση αυτή ταυτίζεται με την περιοχή που επισκέπτεται ο τουρίστας, ενώ τα διαφορετικά χαρακτηριστικά έχει να κάνει με τον αριθμό και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα είναι το ίδιο προϊόν να πωλείται διαφοροποιημένο κατά ομάδες χαρακτηριστικών με διαφορετικές τιμές σε διαφορετικές, κοινωνικά και οικονομικά, κατηγορίες καταναλωτών και τουριστών. Ο τουρισμός ως προϊόν κυνηγά την εξειδίκευσή του ώστε να μπορεί να απευθύνεται και στα διαφορετικά γούστα ή κίνητρα των καταναλωτών, όπως κάθε προϊόν που ξεκινώντας από κάποια βασικά χαρακτηριστικά, εξειδικεύεται.

Στον τουρισμό, αυτή η εξειδίκευση εμφανίζεται με την εξέλιξη των ειδικών και εναλλακτικών και νέων μορφών τουρισμού που καλύπτουν τις ανάγκες των τουριστών και τα ειδικά κίνητρα που τους οδήγησαν σε αυτό τον τύπο ταξιδιού. Ο τύπος των προσφερομένων υπηρεσιών και τα ειδικά χαρακτηριστικά των κινήτρων, προσδιορίζουν και τη σημασία αυτών των εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, όπως για παράδειγμα ο θρησκευτικός, ο συνεδριακός, ο πολιτιστικός, ο οικολογικός τουρισμός και άλλα. Αυτή η εξειδίκευση, ως προς το αντικείμενο του τουρισμού συμπληρώνει τις άλλες τρεις εξειδικεύσεις, που έχουν να κάνουν με την τιμή, την ποιότητα και την ποσότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται.

Ο τουρισμός, αποτελεί πλέον ένα καταναλωτικό προϊόν, με μια ποικιλία χαρακτηριστικών που επιτρέπουν στις εταιρείες που ασχολούνται με αυτόν, να διαμορφώνουν ένα ανταγωνιστικό και ευέλικτο μάρκετινγκ με στόχο τις διαφορετικές ομάδες των καταναλωτών.

7. Ο τουρισμός ως ένα σύγχρονο κοινωνικό αγαθό

Ο τουρισμός αποτελεί ένα δικαίωμα του σύγχρονου εργαζομένου και αποσκοπεί στην ξεκούραση και την ψυχαγωγία του, για να διατηρεί και να καλυτερεύει την παραγωγικότητά του. Το συγκεκριμένο κοινωνικό αγαθό προσφέρεται υποχρεωτικά και σχεδόν δωρεάν σε ένα

μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων, μετά την καθιέρωση του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού, καθώς και των τεσσάρων ή πέντε εβδομάδων αδειας. Η πολιτική του κράτους ακολουθείται από πολλές ιδιωτικές εταιρείες και μπαίνουν στη λογική να προσφέρουν διαφόρων τύπων ταξίδια, είτε για εκπαιδευτικούς είτε για επιστημονικούς λόγους είτε σαν δώρο και πρίμ.

Ταυτόχρονα, πέρα από τη θεσμική και κοινωνική σημασία του τουρισμού μετά την μεταπολεμική περίοδο, αποτελεί και ένα αγαθό το οποίο ο σύγχρονος μαζικός πολιτισμός προβάλλει ως μία από τις βασικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου, κυρίως των κατοίκων των μεγαλουπόλεων που πιέζονται από τους ρυθμούς της ζωής και της εργασίας. Έτσι ο τουρισμός είναι ένα από τα πιο δημοφιλή καταναλωτικά αγαθά.

8. Ο τουρισμός προωθείται από την πολιτική των εταιρειών τουρισμού, των κρατών καθώς και των οργανώσεων του κλάδου

Η τρομερή ανάπτυξη του τουρισμού τον κάνει στην δεκαετία του '80 να ανακδυθεί σε πρώτο κλάδο της παγκόσμιας οικονομίας και να συμβάλει στη δημιουργία πολλών θέσεων απασχόλησης. Υπάρχουν αμφιλεγόμενα οφέλη του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, τα οποία γίνονται ταυτόχρονα και αίτια για μια συστηματική προώθηση για την ανάπτυξη των υποδομών, αλλά και των θεσμικών πλαισίων πολλών ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων κρατών, τα οποία έχουν ως στόχο το τουριστικό συνάλλαγμα αλλά και τις θέσεις απασχόλησης που δημιουργεί ο τουρισμός σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Η μετατροπή του τουρισμού σε θεσμό και οικονομικό κλάδο μεγάλης δυναμικής, πολλαπλασίασε τους οργανισμούς και τις οργανώσεις που σε διεθνές, τοπικό και εθνικό επίπεδο προωθούν και προβάλλουν τον τουρισμό σε παγκόσμιο επίπεδο, εκφράζοντας διαφορετικά συμφέροντα και επιδιώξεις. Αυτό μπορεί να εξηγήσει και το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον από ένα πλήθος φορέων και ομάδων συμφερόντων για την ανάπτυξη, την προώθηση, την προβολή και τον έλεγχο του τουριστικού τομέα.

9. Ο τουρισμός ως κοινωνικό φαινόμενο μετά την μεταπολεμική περίοδο

Η αύξηση του εισοδήματος και του ελεύθερου χρόνου στη μεταπολεμική περίοδο οδηγεί, σε μια έντονη κοινωνική και επαγγελματική κινητικότητα στις ανεπτυγμένες κοινωνίες, που οδήγησε σε μία διόγκωση των μεσαίων στρωμάτων, με κύριο χώρο απασχόλησης τις υπηρεσίες. Οι κοινωνικές και επαγγελματικές αυτές ομάδες, διαμορφώνουν νέα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα που καταγράφουν συμβολικά την προσπάθειά τους για κοινωνική άνοδο και αποδοχή. Ο τουρισμός είναι ένας προνομιακός χώρος πραγματοποίησης αυτών των νέων κοινωνικών προτύπων, αφού διαθέτει όλα τα στοιχεία για να το καταφέρει. Διαθέτει επίδεικτική κατανάλωση, δυνατότητα διαφορετικής συμπεριφοράς ηθικά και κοινωνικά, δραστηριότητες που τονίζουν τη φυσική και πνευματική υγεία, πολιτισμικό περιεχόμενο, νέες εμπειρίες και κοινωνικές σχέσεις καθώς και υποδοχές για ξεκούραση και ψυχαγωγία. Το ότι ο τουρισμός ισχυροποιεί τον ρόλο του ως κοινωνικό φαινόμενο που μπορεί να ικανοποιήσει τα πρότυπα της ανερχόμενης μεσαίας τάξης, ενισχύει το ότι προσφέρεται σε τιμές που μπορούν να ικανοποιήσουν όλα τα επίπεδα εισοδήματος. Η ανάπτυξη του τουρισμού επηρεάζει την κοινωνία, την οικονομία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον ενός πλήθους χωρών του κόσμου.

1.4 Διάκριση του τουρισμού σε είδη

Ο τουρισμός χωρίζεται σε κάποιες κατηγορίες ανάλογα με την μορφή του, το χώρο, το χρόνο όπου πραγματοποιείται καθώς και με τους σκοπούς και τα κίνητρό του. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

1. Σε μεμονωμένο και ομαδικό, με το κριτήριο του αριθμού των περιηγητών.
2. Σε εξωτερικό και εσωτερικό, με βάση τα φυσικά όρια μιας χώρας.
3. Σε λαϊκό, κοινωνικό και κοσμοπολίτικο, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των περιηγητών.
4. Σε θρησκευτικό, ιστορικό, αθλητικό, φυσιολατρικό, καλλιτεχνικό, θεραπευτικού ενδιαφέροντος και άλλα, από πλευράς επιδιωκόμενου σκοπού των τουριστών.
5. Σε οδικό, θαλάσσιο, σιδηροδρομικό, αεροπορικό, δια πλωτών ποταμών και μικτό, με βάση την επιλογή μέσου μεταφοράς για την πραγματοποίηση του ταξιδιού.
6. Σε αυτοχρηματοδοτούμενο και κοινωνικό (χρηματοδοτούμενο από κοινωνικούς πόρους), από πλευράς χρηματοδότησης της διακίνησης.
7. Σε τουρισμό ανδρών, γυναικών και μικτό, ανάλογα με το φύλο των μετακινούμενων.
8. Σε τουρισμό νέων, μέσης ηλικίας και τρίτης ηλικίας, από πλευράς της ηλικίας των μετακινούμενων.
9. Σε συνεχή και εποχικό τουρισμό, ανάλογα με τη χρονική διάρκεια της τουριστικής περιόδου.

1.5 Εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού¹⁴¹⁵¹⁶

Παρακάτω παρουσιάζονται τα είδη των εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού καθώς και ενδεικτικά παραδείγματα περιοχών όπου ακμάζει το κάθε είδος σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Ιαματικός Τουρισμός

Ελλάδα: Λουτρά Αιδηψού, ιαματικά λουτρά Ικαρίας, ιαματικές πηγές Καϊάφα.
Εξωτερικό: Θερμοπηγές Ισλανδίας.

Αθλητικός Τουρισμός αναψυχής

Ελλάδα: Παρκούρ αγώνες Σαντορίνης.
Εξωτερικό: NBA στις Ηνωμένες πολιτείες Αμερικής.
Σημαντικοί στον αθλητικό τουρισμό είναι και οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Αγροτουρισμός/Τουρισμός υπαίθρου

Ελλάδα: Λίμνη Κερκύνη, Ορεινή Αχαΐα, Κρήτη.
Εξωτερικό: Κούβα, χωριά Βόρειας Γαλλίας.

Θρησκευτικός Τουρισμός

¹⁴ <http://altertourism.gr/morfes-tourismou/lista-thematikon-morfon-tourismou-kai-drastiriotitwn>

¹⁵ <http://altertourism.gr/morfes-tourismou>

¹⁶

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82

Ελλάδα: Μετέωρα, Άγιο Όρος, Τήνος.
Εξωτερικό: Άγιοι Τόποι-Ιερουσαλήμ, Αγία Σοφία-Κωνσταντινούπολη.

Θαλάσσιος Τουρισμός

Ελλάδα: Σαντορίνη, Λαγανάς-Ζάκυνθος.
Εξωτερικό: Κοραλλιογενής ύφαλος-Αυστραλία.

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ελλάδα: Αρχαία Ολυμπία-Πελοπόννησος.
Εξωτερικό: Αγία Πετρούπολη-Ρωσία.

Εκπαιδευτικός Τουρισμός

Ελλάδα: «Ακαδημία Πλάτωνος» από την Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος
Ωνάση στην Αθήνα.
Εξωτερικό: «AngloConnect» στην Αγγλία
Στη συγκεκριμένη κατηγορία ανήκει και το Πρόγραμμα Erasmus.

Συνεδριακός Τουρισμός

Ελλάδα: Costa Navarino στην Πήλο.
Εξωτερικό: Κωνσταντινούπολη στην Τουρκία.

Οικοτουρισμός

Ελλάδα: Αρκτούρος-Φλώρινα, Απόλιθωμένο δάσος-Λέσβος.
Εξωτερικό: Ανταρκτική, Αμαζόνιος, Κόστα Ρίκα.

Ιατρικός Τουρισμός

Ελλάδα: Κρήτη, Πελοπόννησος, Θεσσαλονίκη, Αλεξανδρούπολη και Αθήνα.
Εξωτερικό: Καναδάς, Ισραήλ, Ηνωμένο Βασίλειο.

Μεταλεντικός/Γεωλογικός Τουρισμός

Ελλάδα: Ηφαίστειο στην Σαντορίνη, ορεινό σύμπλεγμα Τρόδος στην Κύπρο.
Εξωτερικό: Αίτνα Σικελία, Σεντράλια στην Πενσιλβάνια.

Θεματικός Τουρισμός

Ελλάδα: Καρναβάλι Πάτρα.
Εξωτερικό: Καρναβάλι Ρίο ντε Τζανέιρο, Ντίσνειλαντ Παρίσι.

Οινοτουρισμός

Ελλάδα: Αχάια Κλάους-Πάτρα
Εξωτερικό: Τοσκάνη-Ιταλία, Μπορντό-Γαλλία.

Γαστρονομικός Τουρισμός

Ελλάδα: Κρήτη, Κυκλάδες, Μονεμβασιά, Σαντορίνη.
Εξωτερικό: Περού, Γαλλία.

Αρχιτεκτονικός Τουρισμός

Ελλάδα: Κέρκυρα, Μονεμβασιά, Σαντορίνη, Ζαγοροχώρια.
Εξωτερικό: Μπρίζ-Βέλγιο, Στρασβούργο-Γαλλία, Χαϊδελβέργη-Γερμανία.

Αρχαιολογικός Τουρισμός

Ελλάδα: Ακρόπολη-Αθήνα, Αρχαία Ολυμπία, Κνωσός-Ηράκλειο Κρήτης, Μυκήνες, Αργολίδα, Δελφοί.
Εξωτερικό: Κολοσσαίο-Ρώμη, Πυραμίδες Αιγύπτου, Σινικό Τείχος-Κίνα.

Τουρισμός Υγείας και Ευεξίας

Ελλάδα: Πλατύστομο, Νιγρίτα για Ποσιθεραπεία, Θερμοπόδες για εισπνοθεραπεία.
Εξωτερικό: Κόστα Ρίκα.

Τουρισμός για ΑΜΕΑ

Ελλάδα: Κως, Κομοτηνή, Χανιά.
Εξωτερικό: Σαν Ντιέγκο, Χονολουλού, Κορονάντο.

Disaster Tourism

Ελλάδα: Κατεχόμενα Κύπρος.
Εξωτερικό: Τσερνόμπιλ, Σεντράλια-Πενσυλβάνια, Πομπηία, Νέα Ορλεάνη, Ground Zero-Νέα Υόρκη.

Sex Tourism

Τουρκία, Ταυλάνδη, Βραζιλία, Ισπανία, Κολομβία, Φιλιππίνες, Ολλανδία.

Dark Tourism

Ελλάδα: Πρώτο νεκροταφείο Αθηνών, Μακρόνησος.
Εξωτερικό: Εδιμβούργο, Τρανσυλβανία,

Ethno Tourism

Παπούα-Νέα Γουινέα, Κολομβία.

Ghetto Tourism

Περού, Ινδία, Βραζιλία.

Jungle Tourism

Αμαζόνιος, Ινδία, Ουγκάντα-Ζαΐρ.

Drug Tourism

Άμστερνταμ, Περού, Μαρόκο, Τσεχία.

Gay Tourism

Σαν Φρανσίσκο, Σίδνεϊ, Άμστερνταμ.

1.6 Σημαντικότεροι τουριστικοί προορισμοί

Οι 10 χώρες με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στον κόσμο το 2014-2015 σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού:

Πίνακας 1: Η Μεγαλύτερη Επισκεψιμότητα Χωρών Παγκοσμίως 2014-2015

ΧΩΡΕΣ	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ 2015	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ 2014	ΔΙΑΦΟΡΑ 2014-2015 %
1. Γαλλία	84.500.000	83.700.000	0,9 ▲
2. Αμερική	77.500.000	75.000.000	3,3 ▲
3. Ισπανία	68.200.000	64.900.000	5,0 ▲
4. Κίνα	56.900.000	55.600.000	2,3 ▲
5. Ιταλία	50.700.000	48.600.000	4,4 ▲
6. Τουρκία	39.400.000	39.800.000	0,8 ▼
7. Γερμανία	35.000.000	33.000.000	6,0 ▲
8. Αγγλία	34.400.000	32.600.000	5,6 ▲
9. Μεξικό	32.100.000	29.300.000	9,4 ▲
10. Ρωσία	31.300.000	29.800.000	5,0 ▲

ΠΗΓΗ: <http://www.telegraph.co.uk/>

Οι 10 πόλεις με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στον κόσμο το 2016:

Πίνακας 2: Η Μεγαλύτερη Επισκεψιμότητα Πόλεων Παγκοσμίως 2016

ΠΟΛΕΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 2016
1. Μπανγκόκ-Ταϊλάνδη	21.470.000
2. Λονδίνο-Αγγλία	19.880.000
3. Παρίσι-Γαλλία	18.030.000
4. Ντουμπάι-Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	15.270.000
5. Νέα Υορκή-ΗΠΑ	12.750.000

6. Σιγκαπούρη	12.110.000
7. Κουάλα Λουμπόρ-Μαλαισία	12.020.000
8. Κωνσταντινούπολη-Τουρκία	11.950.000
9. Τόκιο- Ιαπωνία	11.700.000
10. Σεούλ-Νότια Κορέα	10.200.000

ΠΗΓΗ: <http://www.telegraph.co.uk/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 Ορισμός Τουρισμού Περιπέτειας¹⁷

Τουρισμός περιπέτειας καλείται «η δραστηριότητα αναψυχής που λαμβάνει χώρα σε έναν ασυνήθιστο, εξωτικό, απομωνομένο ή δυσπρόσιτο προορισμό και χαρακτηρίζεται από έναν βαθμό ρίσκου και συγκίνησης για αυτόν που την πραγματοποιεί αλλά και από την ανάγκη για βαθύτερη γνώση του κόσμου και του ίδιου του ανθρώπου».

Στον τουρισμό περιπέτειας απρόοπτα συμβάντα φέρνουν αντιμέτωπους τους τουρίστες με τον κίνδυνο, τη δοκιμασία και τη συγκίνηση.

2.2 Είδη και δραστηριότητες τουρισμού περιπέτειας¹⁸¹⁹²⁰

Παρακάτω γίνεται η παρουσίαση των βασικότερων δραστηριοτήτων σε σχέση με τον τουρισμό περιπέτειας:

Backpacking

Ταξίδι με σακίδιο πλάτης. Είναι ένας από τους πιο οικονομικούς τρόπους να ταξιδεύει κανείς.

Backcountry skiing

Σκι εκτός πίστας, σε αμαρκάριστες και αφύλακτες περιοχές, είτε εντός είτε εκτός των ορίων ενός χιονοδρομικού κέντρου.

Backcountry snowboarding

Snowboarding σε αραιοκατοικημένες αγροτικές περιοχές, σε άστρωτες και χωρίς σήμανση πλαγιές ή πίστες, συχνά ανάμεσα σε δέντρα αναζητώντας το πρώτο χιόνι. Δεν υπάρχει έλεγχος ή συντήρηση των πιστών.

Bungee jumping

Άλμα από μια ψηλή κατασκευή, με τον αθλητή δεμένο με ελαστικό σκοινί.

¹⁷ http://index.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/1204/Panoutsopoulou_Panagiota.pdf?sequence=6

¹⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Tourism>

¹⁹ <https://www.myvenue.gr/gr/news-details/2rUfaQ/posa-eidh-toyris moy-toyrista-yparxoy n>

²⁰

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82

Bicycle touring

Αυτόνομες εκδρομές ποδηλασίας για την ευχαρίστηση, την περιπέτεια και την αυτονομία, και όχι για μετακίνηση ή άσκηση. Τα ταξίδια μπορεί να είναι μονοήμερα, πολυήμερα ή να διαρκέσουν ακόμα και χρόνια.

Experimental tourism

Μια νέα προσέγγιση για τον τουρισμό, όπου οι επισκέπτες δεν επισκέπτονται τα συνηθισμένα τουριστικά αξιοθέατα αλλά αφήνουν τη φαντασία και το ενστικτό τους να τους οδηγήσει.

Long distance motorcycle riding

Μακρινά ταξίδια με μηχανές μεγάλου κυβισμού

Outdoor education

Αναφέρεται συνήθως σε οργανωμένα μαθήματα που λαμβάνουν χώρα στην ύπαιθρο. Περιλαμβάνουν μερικές φορές τοπικά ταξίδια και εκδρομές, κατά τα οποία οι μαθητές συμμετέχουν σε μια ποικιλία από περιπετειώδεις προκλήσεις και υπαίθριες δραστηριότητες.

Parachuting

Πτώση με αλεξίπτωτο

Paragliding

Αλεξίπτωτο πλαγιάς, γνωστό και ως παραπέντε, αποτελεί τη νεώτερη και απλούστερη μορφή ατομικής ανεμοπορίας. Είναι η πτήση με τη χρήση ενός ειδικού αλεξίπτωτου και απογείωση από μια πλαγιά σε ύψος, με την εκμετάλλευση των ανοδικών ρευμάτων του ανέμου μπροστά από την πλαγιά.

Rock climbing

Είναι η δραστηριότητα κατά την οποία οι συμμετέχοντες σκαρφαλώνουν προς τα επάνω, προς τα κάτω ή κατά μήκος φυσικών πετρωμάτων ή τεχνητών βράχων. Λόγω της επικινδυνότητας και της σωματικής αντοχής που χρειάζεται για την ανάβαση, είναι πιο πιθανό ατυχήματα να γίνουν κατά την κατάβαση και για αυτό δεν συνηθίζεται η κατάβαση από τους ορειβάτες. Θα είναι επισήμως ολυμπιακό άθλημα στους ολυμπιακούς αγώνες του Τόκιο το 2020.

Shark tourism

Είναι μια μορφή οικοτουρισμού σύμφωνα με την οποία οι καρχαρίες εκτυμούνται περισσότερο ζωντανοί παρά νεκροί. Έτσι αντί να βγάζουν κέρδος μια φορά από έναν νεκρό καρχαρία, με τη συγκομιδή των μερών του σώματός του, οργανώθηκαν κοινότητες οι οποίες βοηθούν τους ενδιαφερόμενους τουρίστες να δουν ζωντανά τα ζώα αυτά. Τέτοιες κοινότητες αποτελούνται από δύτες και άλλους ανθρώπους που έχουν ως σκοπό να γιορτάσουν και να προωθήσουν τις ασφαλείς και υπεύθυνες καταδυτικές δραστηριότητες, αναφορικά με τους καρχαρίες.

Scuba diving

Είναι η υποβρύχια κατάδυση, είτε με αναπνευστικές συσκευές, είτε με κράτημα της αναπνοής. Στην υποβρύχια κατάδυση συνυπολογίζονται οι καταδύσεις με ατμοσφαιρική καταδυτική στολή και η κατάδυση κορεσμού.

Zip line

Αποτελείται από μία τροχαλία αναρτημένη σε ένα καλώδιο, συνήθως κατασκευασμένα από ανοξείδωτο χάλυβα, τοποθετημένα σε κλίση. Το σύστημα αυτό είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε ο χρήστης να είναι σε θέση, ωθούμενος από τη βαρύτητα, να ταξιδέψει από την κορυφή έως τον πυθμένα του κεκλιμένου καλωδίου, κρατώντας ή όντας δεμένος, στην ελεύθερα κινούμενη τροχαλία.

Sky diving

Ελεύθερη πτώση με αλεξίπωτο. Είναι το άθλημα κατά το οποίο κάποιος πηδάει από αεροπλάνο όσο αυτό βρίσκεται στον αέρα και χρησιμοποιεί αλεξίπωτο για να προσγειωθεί στο έδαφος. Μπορεί να γίνει είτε από μεμονωμένα άτομα, είτε από ομάδες.

Trekking

Είναι η πεζοπορία

River trekking

Είναι η πεζοπορία σε ποτάμια

Kayak ποταμού

Είναι μικρότερο και λιγότερο σταθερό, αλλά πολύ πιο ευέλικτο από το καγιάκ θαλάσσης. Είναι πιο ανθεκτικό κατασκευαστικά, για να αντέχει τα χτυπήματα στην κοίτη του ποταμού.

Hydrospeed

Είναι μια ειδική μικρή σχεδία κατασκευασμένη από πολυουρεθάνη σχεδιασμένη για ορμητικά νερά (ποτάμια). Μια στολή neoprene προστατεύει τον χρήστη από το κρύο και τις προσκρούσεις και χρησιμοποιώντας ένα ζευγάρι βατραχοπέδιλα κινείται στη ροή του ποταμού, αποφεύγοντας τα πιθανά εμπόδια.

Rafting

Ομαδικό σπορ κατάβασης ποταμού με φουσκωτή βάρκα

Monoraft/Hotdog

Κατάβαση ποταμού με μονοθέσιο φουσκωτό σκάφος/κατάβαση ποταμού με διθέσιο φουσκωτό σκάφος

Canoe kayak

Είναι ναυτικό άθλημα που διεξάγεται σε λίμνη, ποτάμι ή κωπηλατοδρόμιο με δύο τύπους σκαφών: κανό και καγιάκ, στα οποία αγωνίζονται ένας, δύο ή τέσσερις αθλητές. Είναι ολυμπιακό άθλημα απο το 1924.

Canyoning

Είναι η διάσχιση φαραγγιού

Mountain bike

Ποδηλασία σε εκτός δρόμου διαδρομές, όπως τα ορεινά μονοπάτια ή οι χωμάτινες διαδρομές

Jeep safari

Ταξίδι ξηράς, συνήθως από τουρίστες στην Αφρική. Στο παρελθόν ήταν συχνά ένα ταξίδι κυνηγιού για μεγάλα θηράματα, αλλά σήμερα αναφέρεται σε ταξίδια παρατήρησης και φωτογράφισης άγριας ζωής.

Ski

Χειμερινό, ατομικό άθλημα χωρίς συγκεκριμένους κανόνες (ολίσθηση πάνω σε χιόνι με τη βοήθεια ειδικού εξοπλισμού). Είναι ολυμπιακό άθλημα από το 1988.

Ιπασία

Ένα από τα αρχαιότερα αθλήματα. Ατομικό άθλημα με άλογο. Είναι ολυμπιακό άθλημα από το 1900.

Nyctalotourism

Ο τουρίστας επισκέπτεται μόνο τουριστικά αξιοθέατα από το σούρουπο έως την αυγή.

²¹Υπάρχουν επίσης δύο βασικές κατηγορίες στον τουρισμό περιπέτειας. Η «σκληρή περιπέτεια» και η «μαλακή περιπέτεια». Ο πιο εύκολος τρόπος για να κατατάξουμε ένα ταξίδι περιπέτειας, σε μία από τις δύο κατηγορίες είναι από τη βασική δραστηριότητα του ταξιδιού. Η σκληρή και μαλακή περιπέτεια είναι και οι δύο υψηλά προσοδοφόρα τμήματα του τουρισμού περιπέτειας. Για παράδειγμα, το κόστος μόνο για την άδεια ανάβασης της κορυφής του Έβερεστ, μιας δραστηριότητας που ανήκει στην κατηγορία της σκληρής περιπέτειας, υπολογίζεται πως ήταν 11.000 USD, για κάθε άτομο το 2015. Αν προσθέσει κανείς τους υπόλοιπους παράγοντες, όπως η εκπαίδευση, ο εξοπλισμός, τα αεροπορικά εισιτήρια, οι ξεναγοί κ.α. το μέσο κόστος ανέρχεται στα 48.000 USD περίπου, για κάθε άτομο.

Οι επιχειρηματίες των ταξιδιωτικών γραφείων προσφέρουν δραστηριότητες που κατατάσσονται στην «μαλακή περιπέτεια», με μέσο κόστος 308 USD για κάθε μέρα. Με ένα ταξίδι περιπέτειας να διαρκεί κατά μέσο όρο 8.8 ημέρες, το κόστος ενός ταξιδιού «απλής περιπέτειας» φτάνει στα 2.710 USD για κάθε άτομο, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα αεροπορικά εισιτήρια.

Μαζί με τις παραπάνω κατηγορίες υπάρχει και διαχωρισμός στους ταξιδιώτες περιπέτειας. Για παράδειγμα, όσοι κάνουν καγιάκ, παρατηρούν πουλιά ή οι ποδηλάτες, είναι ενθουσιώδεις τουρίστες που γίνονται σταδιακά καλύτεροι σε μία συγκεκριμένη υπαίθρια ή αθλητική δραστηριότητα και τείνουν να κυνηγούν την ίδια δραστηριότητα σε κάθε ταξίδι, ψάχνοντας νέες τοποθεσίες στην πορεία.

Από την άλλη, οι ταξιδιώτες της «σκληρής περιπέτειας» δεν χαρακτηρίζονται τόσο ως τουρίστες όσο ως ανεξάρτητοι ταξιδιώτες και κυνηγοί της περιπέτειας. Οι συγκεκριμένοι ταξιδιώτες ξοδεύουν λιγότερα χρήματα, γιατί έχουν τον δικό τους εξοπλισμό και δεν ζητάνε βοήθεια από τουριστικά γραφεία για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας που έχουν επιλέξει. Ψάχνουν τοποθεσίες που είναι δύσκολες στην πρόσβασή τους, συχνά κατασκηनों και έχουν το δικό τους μεταφορικό μέσο.

Ωστόσο οι ταξιδιώτες της «σκληρής περιπέτειας» αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό του είδους.

Παρακάτω θα δούμε τον διαχωρισμό κάθε δραστηριότητας σε «σκληρή» ή «μαλακή» περιπέτεια, σύμφωνα με το ΑΤΤΑ.

Πίνακας 3: Διαχωρισμός Δραστηριοτήτων σε Μαλακή και Σκληρή Περιπέτεια

	μαλακή περιπέτεια	σκληρή περιπέτεια
Επίσκεψη αρχαιολογικών χώρων	X	
Backpacking	X	
Παρατήρηση πουλιών	X	
Κάμπινγκ	X	

²¹ <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416622>

Canoeing	X	
Caving		X
Ορειβασία (βουνά, βράχων, πάγων)		X
Eco-tourism	X	
Εκπαιδευτικά προγράμματα	X	
Δραστηριότητες σε σχέση με το περιβάλλον	X	
Ψάρεμα	X	
Πεζοπορία	X	
Ιππασία	X	
Κυνήγι	X	
Kayaking (λίμνη, θάλασσα)	X	
Rafting	X	
Safari	X	
Ιστιοπλοΐα	X	
Κατάδυση	X	
Ψαροντούφεκο	X	
Skiing/snowboarding	X	
Surfing	X	
Trekking		X
Εθελοντικός τουρισμός	X	

ΠΗΓΗ: UNWTO, global report on adventure tourism

2.3 Τοι προορισμοί για κάθε δραστηριότητα περιπέτειας

Backpacking²²

- Ταιλάνδη
- Αλβανία
- Νικαράγουα
- Κολομβία
- Νεπάλ
- Μαλάουι
- Τουρκία
- Βιετνάμ
- Βολιβία
- Νέα ζηλανδία
- Εσθονία
- Τανζανία
- Αιθιοπία
- Καμπότζη
- Γεωργία
- Ανατολικό Τιμόρ
- Καναδάς
- Κούβα

²² <https://trekeffect.com/travel-blog/25-awesome-and-cheap-backpacking-destinations-across-the-world>

- Τζιμπουτί
- Φιλιππίνες
- Ινδονησία
- Αρμενία
- Μιανμάρ
- Ινδία
- Μαρόκο

Backcountry skiing

- Καναδάς
- Κολοράντο
- Βελούχι

Backcountry snowboarding

- Ελβετία
- Καρπενήσι

Bicycle touring

- Αθήνα
- Βουλγαρία

Bungee jumping

- Κόρινθος
- Royal Gorge suspension Bridge

Long distance motorcycle riding²³

- Ceuta μέχρι Marrakesh loop, Μαρόκο
- Pyreness loop, Γαλλία και Ισπανία
- The Great Ocean Road, Αυστραλία
- Καλιφόρνια και Δυτική Αμερική
- Η περιφέρεια του Κεϊπ Τάουν, Νότια Αφρική
- Dales και Moors, Yorkshire, Αγγλία
- Fjordland, Νορβηγία
- Τουρκία
- Chasing Che, Κούβα

Outdoor education

- Ενδιμβούργο

Parachuting

- Νέα Ζηλανδία
- Βοιωτία

Paragliding

- Bali, Ινδονησία
- Πάτρα

Shark Tourism

²³ <https://edition.cnn.com/travel/article/motorcycle-rides/index.html>

- Μπαχάμες
- Χαβάη
- Σκωτία
- Εκουαδόρ

Zip line

- Καβάλα
- Κεφαλονιά
- Νεπάλ
- Δομηνικανή Δημοκρατία

Skydiving²⁴

- Cairns, Αυστραλία
- Interlaken, Ελβετία
- Grand Canyon, USA
- Άνδεις, Χιλή
- Fox Glacier, Νέα Ζηλανδία
- Dubai, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
- Victoria Falls, Ζάμπια και Ζιμπάμπουε
- Empuriabrava, Ισπανία
- Έβερεστ, Νεπάλ

Trekking

- GRZO, Γαλλία
- Inca Trail, Περού
- Pays Dogon, Mali
- Everest Base Camp, Νεπάλ
- Ινδικά Ιμαλάια

River trekking²⁵

- Ιαπωνία
- Ταϊβάν
- Χόνγκ Κόνγκ
- Φιλιππίνες
- Νότια Αφρική

Kayak Ποταμού²⁶

- Kaituna River, Νέα Ζηλανδία
- Sognefjord, Δυτική Νορβηγία
- Saint Charles River, Καναδάς
- Upper Yough, Δυτικό Maryland
- Nile and Zambezi Rivers, Ζάμπια και Ουγκάντα
- Chattooga River, Νότια Καρολίνα και Georgia
- Rio Alseseca Watershed, Μεξικό
- Dora Baltea River, Ιταλία

²⁴ <https://www.tripsavvy.com/the-world-s-best-destinations-for-skydiving-4138258>

²⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/River_trekking

²⁶ <https://www.tripstodiscover.com/most-exciting-whitewater-kayaking-destinations-in-the-world/>

- Chetco, Smith, Illinois Rivers, Νότιο Oregon
- Cotahuasi and Apurimac Rivers, Περού

Hydrospeed²⁷

- Queenstown, Otago
- Thonon les Beins
- Morvan
- Province of Huesca
- Montgirod Centron
- Vallée de l'Ubaye

Rafting

- Aleskand Tatshenshini Rivers, Αλάσκα και Καναδάς
- Magpie River , Καναδάς
- Middle Fork, Salmon River, Idaho
- Rio Urano, Εκουαδόρ
- Futaleufu River, Χιλή

Canoe kayak

- Bowron Lakes, Βρετανική Κολομβία
- Everglades National Park, Φλόριντα
- Okefenokee National Wildlife Refuge, Georgia
- Belize Barrier Reef, Belize
- Αμαζόνιος, Νότια Αμερική
- Boundary waters canoe Area, Μινεσότα
- Okavango Delta, Μποτσουάνα
- Mekong River, νοτιότερη Ασία
- Vava'u Islands, Τονγκα
- Kerala, Ινδία

Rock climbing

- Mount Rorainia, Βενεζουέλα
- Grampians National Park, Αυστραλία
- Canyon de Chelly National Monument, USA
- Cordillera del Paine, Χιλή
- Μετέωρα, Ελλάδα

Mountain Bike²⁸

- Crested Butte, Κολοράντο
- Marin County, Καλιφόρνια
- Bend, Όρεγκον
- Lake Tahoe, Καλιφόρνια
- Burke, Vermont
- Asheville, N.C.
- Moab, Utah

²⁷ <https://www.adrenaline-hunter.com/en-GB/destinations/sport/hydrospeed/1177>

²⁸ <https://www.active.com/cycling/articles/10-mountain-bike-destinations-for-your-next-trip/slide-3>

- Sun Valley, Idaho
- Whitefish, Mont
- Flagstaff, Αριζόνα

Jeep Safari

- Αφρική
- Ινδία

Ski²⁹

- Lech, Αυστρία
- Bansco, Βουλγαρία
- Cortina, Ιταλία
- Zermatt, Ελβετία
- Avoriaz, Γαλλία
- Kitzbuhel, Αυστρία
- Courmayeur, Ιταλία
- Les Deux Alpes, Γαλλία
- Mayrhofen, Αυστρία
- Megeve, Γαλλία
- Cervinia, Ιταλία
- Tignes, Γαλλία
- Meribel, Γαλλία
- Courchevel, Γαλλία
- Verbier, Ελβετία
- Morzine, Γαλλία
- Les Arcs, Γαλλία
- Val d'Isere, Γαλλία
- Chamonix, Γαλλία
- St Anton, Αυστρία

2.4 Τουρισμός περιπέτειας στην Ελλάδα³⁰

Η Ελλάδα με τα άγρια τοπία της, τα νησιά της, τις βραχώδεις περιοχές της και τα δάση της είναι ένας από τους δημοφιλέστερους προορισμούς, για τουρισμό περιπέτειας. Παρακάτω θα δούμε ενδεικτικά, μέρη της Ελλάδος που είναι ιδανικά για κάθε μία δραστηριότητα του τουρισμού περιπέτειας, όπως προτιμούνται από τους τουρίστες περιπέτειας.

Canoeing

- Κως
- Σκόπελος
- Καστοριά

²⁹ <http://www.telegraph.co.uk/travel/ski/resort-guides/the-top-20-ski-resorts-voted-by-readers/>

³⁰ <https://agreekadventure.com>

- Κίσαβος
- Πήλιο

Backpacking

- Αθήνα

Backcountry skiing

- Πίνδος

Backcountry snowboard

- Πίνδος

Bungee jumping

- Κρήτη, Χανιά
- Κόρινθος

Bicycle touring

- Καστοριά
- Σέρρες
- Τρίκαλα
- Νάξος
- Πάρος
- Σκύρος

Parachuting

- Κως

Paragliding

- Κεφαλονιά
- Λευκάδα
- Κως
- Επίδαυρος
- Δράμα

Rock climbing

- Σήφνος
- Κάλυμνος
- Λέσβος
- Καστοριά
- Ανάβρα
- Μετέωρα
- Πήλιο

Trekking

- Σήφνος
- Ιθάκη
- Σάμος
- Σπάρτη
- Καστοριά

- Σέρρες
- Πήλιο
- Τρίκαλα
- Πίνδος

Rafting

- Καστοριά
- Ναύπακτος

Monoraft/Hotdog

- Καστοριά

Canoe Kayak

- Μήλος
- Κεφαλονιά
- Ζάκυνθος
- Κως
- Σκόπελος
- Σάμος
- Αργολίδα
- Κόρινθος
- Μεσσηνία
- Ξυλόκαστρο
- Χαλκιδική
- Καβάλα
- Πήλιο
- Άρτα

Mountain bike

- Σαντορίνη
- Σίφνος
- Κως
- Σκιάθος
- Λέσβος
- Αλεξανδρούπολη
- Χαλκιδική
- Καστοριά
- Ξάνθη

Jeep safari

- Κεφαλονιά
- Καστοριά

Ski

- Σέρρες
- Τρίκαλα

Ιππασία

- Πάρος
- Κέρκυρα
- Κως
- Λέσβος
- Σέρρες
- Λίμνη Πλαστήρα
- Τρίκαλα

Scuba diving

- Αμοργός
- Φολέγανδρος
- Ίος
- Κέα
- Μήλος
- Μύκονος
- Πάρος
- Σαντορίνη
- Σίφνος
- Κεφαλονιά
- Κύθηρα
- Λευκάδα
- Σκόπελος
- Κόρινθος
- Λιτόχωρο

Hiking

- Αμοργός
- Άνδρος
- Ίος
- Κέα
- Σύμη
- Κύθνος
- Νάξος
- Σαντορίνη
- Σίφνος
- Σέριφος
- Τήνος
- Κρήτη, Χανιά
- Κρήτη, Ρέθυμνο
- Κρήτη, Σαμαριά
- Κύθηρα
- Πάτμος
- Σκιάθος
- Σκόπελος
- Χίος
- Λέσβος
- Αρκαδία

- Κόρινθος
- Ξάνθη
- Λάρισα
- Μετέωρα

2.5 Διεθνείς προορισμοί τουρισμού περιπέτειας³¹

1. Κούβα

Εικόνα 1: Αβάνα, Κούβα

Η Κούβα αποτελεί ένα μυστήριο και πολύπλοκο μέρος της ιστορίας. Η ακριβή ζωή της Αβάνα, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, στάθηκε η αιτία της κουμμουνιστικής επανάστασης, παρακινώντας ένα ολοκληρωτικό εμπάργκο για γεννεές. Η Κούβα είναι το λιγότερο εμπορευματοποιημένο και ταυτόχρονα το πιο γοητευτικό νησί της Καραϊβικής, καθώς η πολιτική και η οικονομική της απομόνωση την έχει κρατήσει πίσω από την εξέλιξη του μοντέρνου κόσμου. Στην Κούβα μπορεί κανείς να εξερευνήσει τις βαθιές ρίζες της παραδοσιακής κουλτούρας και κληρονομιάς, τις πολιτικές επαναστάσεις, την τέχνη και το πάθος της Λατινικής Αμερικής.

³¹ <https://www.stridetravel.com/>

2. Ρουμανία

Εικόνα 2: Κάστρο Κόρβιν, Ρουμανία

Όντας συνώνυμη με τους θρύλους και τη μυθολογία του μεσαίωνα, η Ρουμανία μαγεύει με τους έντονους ανέμους της να φυσάνε, ανάμεσα στους πετρώδεις και πράσινους λόφους της και τις ομιχλώδεις χιονισμένες κορυφές, να δίνουν ζωή στην πανοραμική θέα των Καρπάθιων Όρεων. Η απλή αγροτική ζωή με την συγχώνευση της επιλογής των έντονων υπαίθριων δραστηριοτήτων, είναι αυτό που κάνει τη Ρουμανία να ξεχωρίζει στις επιλογές για τουρισμό περιπέτειας. Παρ'ότι σχετικά ανέγγιχτη από τον μαζικό τουρισμό, οι ταξιδιώτες την αναγνωρίζουν σαν έναν εξαιρετικό προορισμό περιπέτειας. Με τις επιλογές της ορειβασίας, της πεζοπορίας, της ποδηλασίας και της ιππασίας ανάμεσα στις τοπικές κοινότητες, μπορεί κανείς να βυθιστεί σε παλαιότερες εποχές.

3. Μπελίζ

Εικόνα 3: Μπελίζ

Η Μπελίζ είναι ένα γαλήνιο, δημοκρατικό, αγγλόφωνο μέρος που φαίνεται να μην ανήκει καν στην κεντρική Αμερική. Προσφέρει μια πληθώρα φυλών και κουλτούρας όπως οι Μάγια, αφρικανούς, μιγάδες, ευρωπαίους και ασιάτες. Σε μια περιπέτεια στην Μπελίζ, οι ταξιδιώτες θα ανακαλύψουν αξιοσημείωτη θαλάσσια ζωή, ζούγκλες με πλούσια βλάστηση και αρχαία μνημεία των Μάγιας. Πάνω από όλα, τους ταξιδιώτες τους κερδίζουν οι φιλικόι και απλοί άνθρωποι της Μπελίζ.

4. Μάτσου Πίτσου, Περού

Εικόνα 4: Μάτσου Πίτσου

Το Μάτσου Πίτσου είναι μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO κι ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου. Το τοπίο κόβει την ανάσα και βρίσκεται εκεί για να μας υπενθυμίζει διαρκώς τη δύναμη της αυτοκρατορίας των Ίνκας. Μία από τις πιο φωτογενείς ανθρώπινες εγκαταστάσεις, προσφέρεται για πεζοπορία, ορειβασία, mountain bike, paragliding, zip line και άλλα πολλά.

5.Ισλανδία

Εικόνα 5: Ισλανδία

Η Ισλανδία είναι ένα νησί φτιαγμένο από λάβα και πάγο, όπου οι θερμοπίδακες εκρήγνυνται, οι παγετώνες γυαλίζουν και σμαραγδένιες κοιλάδες εκτίνονται σε όλο το μήκος μέχρι τον ωκεανό. Εκεί ταξιδεύει κανείς για να δει τις ισχυρές δυνάμεις της φύσης να σχηματίζουν ακόμα το νησί, για να ανέβει το βουνό Reynisfall, να βρεθεί ανάμεσα σε παγόβουνα σε μια φανταστική παγωμένη λίμνη και για να βυθιστεί σε τirkουάζ ιαματικές πηγές.

6. Ταϊλάνδη

Εικόνα 6: Μικροί Ψαράδες, Ταϊλάνδη

Η Ταϊλάνδη είναι η χώρα της νοτιοανατολικής Ασίας με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα από τους τουρίστες και για καλό λόγο. Μπορείς να βρεις σχεδόν τα πάντα στην Ταϊλάνδη. Πυκνή βλάστηση, ζεστά κρυστάλλινα νερά και εκπληκτική παραδοσιακή κουζίνα. Εξωτική και φτηνή. Υπάρχει κάτι για κάθε γούστο και κάθε πορτοφόλι. Η Ταϊλάνδη λέγεται και «η γη των χαμόγελων» εξαιτίας των ευγενικών και χαμογελαστών κατοίκων της.

7. Ελλάδα

Εικόνα 7: Παρθενώνας, Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι μια χώρα απίστευτης και μοναδικής ομορφιάς, αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς στον κόσμο για καλοκαιρινές διακοπές. Οι ελληνικοί προορισμοί ποικίλουν από κοσμοπολίτικα ελληνικά νησιά μέχρι απομονωμένα μαγευτικά μέρη. Εξαιτίας της μορφολογίας της, είναι μία από τις πιο ιδανικές χώρες για τουρισμό περιπέτειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ανάπτυξη Τουρισμού Περιπέτειας και κατηγορίες ATDI

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO), οι αφίξεις διεθνών Τουριστών αυξήθηκαν κατά 4,4% το 2015. Ο τουρισμός περιπέτειας που αξιολογείται στα \$263 δισεκατομμύρια, παρουσίασε μια αύξηση κατά 65% μεταξύ 2009 και 2012.

Για τις χώρες και τις κοινότητες που έχουν την τύχη να διαθέτουν εξαιρετικά φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά, ο τουρισμός περιπέτειας μπορεί να γίνει η αιτία για μια σοβαρή πηγή εισοδήματος καθώς και να αποτελέσει κίνητρο για τη διαφύλαξη ιχνών του παρελθόντος, της τωρινής πολιτισμικής τους ταυτότητας και των οικολογικών τους θαυμάτων. Οι προορισμοί που κατανοούν ποια στοιχεία καλύπτουν παραπάνω τις ανάγκες των τουριστών που επιλέγουν αυτό το είδος τουρισμού και στη συνέχεια επενδύουν στην στρατηγική διαχείριση και στην προώθηση των στοιχείων αυτών, μπορούν ουσιαστικά να φιλοξενήσουν καλύτερα και να επωφεληθούν από τους ταξιδιώτες που ψάχνουν την περιπέτεια.

Από το 2008, η ATTA (Adventure Travel Trade Association) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο George Washington, δημιούργησε το εγχειρίδιο ανάπτυξης του τουρισμού περιπέτειας (ATDI). Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο αξιολογεί την πιθανότητα και την ετοιμότητα των χωρών να συναγωνιστούν στην παγκόσμια αγορά του τουρισμού περιπέτειας, με βάση την βαθμολογία τους σε 10 κατηγορίες.

Η πρακτικότητα του συγκεκριμένου εγχειριδίου έγκειται στο να παρέχει οδηγίες στους διοργανωτές του είδους, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι και να βελτιώσουν τις προσπάθειές τους, να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα της ολοένα και αυξανόμενης αγοράς του τουρισμού περιπέτειας.

Οι 10 κατηγορίες του ATDI³²

³² <http://www.adventureindex.travel>

1. Κυβερνητική πολιτική που ενισχύει τη βιώσιμη ανάπτυξη

Οι κυβερνητικές πολιτικές που στηρίζουν την ανάπτυξη, διαφυλάττοντας τα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία των τόπων, παροτρύνοντας τις επενδύσεις με ιδιωτική πρωτοβουλία. Κατ' επέκταση οι κυβερνήσεις μπορούν να δημιουργήσουν ένα προσφιλές περιβάλλον για επενδύσεις και να συντονιστούν με τον ιδιωτικό τομέα στην κατεύθυνση της πιο αποτελεσματικής και παραγωγικής διαχείρισης των πόρων. Το ATDI υποθέτει ότι η υψηλή περιβαλλοντολογική απόδοση σε συνεργασία με το χαμηλό δείκτη ανεργίας δημιουργούν ένα ευνοϊκό κλίμα για βιώσιμη ανάπτυξη. Τα δεδομένα για την εύρωστη ανάπτυξη συγκεντρώνονται από τις εξής πηγές:

- Τον συντελεστή περιβαλλοντολογικής απόδοσης (δημιουργήθηκε από το πανεπιστήμιο Yale, το Columbia σε συνεργασία με την παγκόσμια οικονομική κοινότητα και το κοινό κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής επιτροπής)
- Τον δείκτη ανεργίας κάθε χώρας (ως ποσοστό επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού)

2. Ασφάλεια και προστασία

Αρκετά σημεία αναφοράς χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση ασφάλειας μιας χώρας, για τους ταξιδιώτες. Χώρες με λίγο ή καθόλου ταξιδιωτικές προειδοποιήσεις, θεωρούνται από τους ταξιδιώτες ως σχετικά ασφαλείς. Επίσης τα χαμηλά επίπεδα διαφθοράς γενικά, υποδηλώνουν υψηλότερα επίπεδα ασφάλειας. Επομένως οι δύο αυτοί παράγοντες χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της ασφάλειας και της προστασίας.

Παρ' όλο που η βαθμολογία στον τομέα της ασφάλειας είναι σταθερή τα τελευταία χρόνια, η διαφορά της επίδοσης ανάμεσα σε εξελιγμένες και εξελισσόμενες χώρες είναι σημαντική. Η Ευρώπη και η Βόρεια Αμερική βαθμολογήθηκαν στις πιο ψηλές θέσεις, από πλευράς ασφάλειας με τεράστια διαφορά. Η Ανατολική Ασία και ο Ειρηνικός είναι στη δεύτερη θέση. Η ασφάλεια συνεχώς μειώνεται στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική, από το 2010 μέχρι το 2016, εξαιτίας των τρομοκρατικών χτυπημάτων που αναμένεται να επηρεάσουν και την Ευρώπη τα επόμενα χρόνια.

Η Υποσαχάρια Αφρική, είναι η πιο αδύναμη σε αυτή την κατηγορία. Η Λατινική Αμερική και η Καραϊβική έχουν σημειώσει τη μεγαλύτερη βελτίωση στην κατηγορία της ασφάλειας και προστασίας, μεταξύ 2010 και 2016.

Ενώ αυτός ο δείκτης δεν ανιχνεύει τις επιπτώσεις συγκεκριμένων καταστάσεων ασφαλείας, αλλά μόνο τον αριθμό περιπτώσεων που προκύπτουν στο χρόνο, είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι στο παράδειγμα των τρομοκρατικών χτυπημάτων σε Τυνησία και Αίγυπτο, υπήρξε πτώση της τάξεως του 8% στον τουρισμό στην Νότια Αφρική. Ωστόσο, σύμφωνα με το UNWTO, οι τρομοκρατικές επιθέσεις σε τουριστικές περιοχές έχουν βραχυπρόθεσμη επίδραση στον διεθνή τουρισμό.

Το πιο υψηλό σκορ, σαν χώρα, στον τομέα ασφάλειας και προστασίας κατέχει η Δανία. Η Δανία συμπλήρωσε αποτέλεσμα 91 βαθμών, σαν η πιο «καθαρή» από όλες τις χώρες παγκοσμίως από άποψη διαφθοράς. Επίσης, δεν υπάρχουν ταξιδιωτικοί περιορισμοί για τη Δανία.

3. Υγεία

Η κατηγορία της Υγείας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Ένας υγιής τοπικός πληθυσμός θεωρείται ικανότερος να περιλθάνει και να καλλιεργήσει νέες επιχειρήσεις, να φροντίσει για τους πόρους του και να έχει τις ιατρικές υπηρεσίες του σε πλήρη ετοιμότητα για τους ταξιδιώτες. Αυτή η κατηγορία βασίζεται σε τρεις δείκτες, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας:

- Νοσοκομιακές κλίνες (ανά 1000 άτομα)
- Γιατρούς (ανά 1000 άτομα)
- Νοσηλευτικό προσωπικό και μαίες (ανά 1000 άτομα)

Ο δείκτης που μετράει τον αριθμό των διαθέσιμων νοσηλευτών και μαίων είναι καινούργιος. Πέρα από τις αλλαγές που έφερε η προσθήκη αυτού του νέου δείκτη, φαίνεται πως ο τομέας της υγείας σε γενικά πλαίσια παραμένει σταθερός και βελτιώνεται.

Η χώρα με το πιο υψηλό σκορ στον τομέα της Υγείας ήταν το Μονακό, ενώ η Σαουδική Αραβία πήδηξε από το 119 το 2015, στο 76 στην αναφορά του 2016 δείχνοντας την μεγαλύτερη βελτίωση σε αυτή την κατηγορία. Ακολουθεί το Ουζμπεκιστάν που μετακινήθηκε από το 57 στο 22. Το Νεπάλ, το Ελ Σαλβαδόρ και το Μπαλί έδειξαν πτώση σε αυτό τον τομέα, όπως και η Σενεγάλη.

4. Φυσικοί πόροι

Οι τουρίστες περιπέτειας ψάχνουν καλά οργανωμένο φυσικό περιβάλλον, που δεν είναι αφόρητα συνωστισμένο από κόσμο. Έτσι οι προορισμοί με καλά προστατευμένους βιότοπους εκτός των πληθυσμιακών κέντρων, κερδίζουν γενικά υψηλούς επαίνους από τους επισκέπτες τουρισμού περιπέτειας.

Αυτή η κατηγορία εμπεριέχει τους ακόλουθους δείκτες σύμφωνα με το Παγκόσμιο Ινστιτούτο Αναφορών :

- Συγκέντρωση αστικών περιοχών
- Πυκνότητα πληθυσμού
- Χιλιόμετρα ακτογραμμών
- Αναλογία της ακτογραμμής στη συνολική έκταση

Οι χώρες που συνεχώς βαθμολογούνται στην κορυφή σε σχέση με τους φυσικούς πόρους είναι το Παλάου, ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Ιαπωνία, η Ρωσία, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία, η Ισλανδία και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η Αργεντινή και η Ινδονησία έχουν επίσης εμφανιστεί στις ανώτερες δέκα στην κατηγορία φυσικών πόρων.

5. Πολιτισμικοί πόροι

Προορισμοί όπου οι ντόπιοι τιμούν και προστατεύουν τις παραδόσεις του τόπου τους. Έχουν υψηλό ποσοστό από τους τουρίστες περιπέτειας. Αυτή η κατηγορία έχει δύο δείκτες:

- Τα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO
- Το ποσοστό της προστατευμένης περιοχής σε σχέση με το σύνολο της περιοχής

Μαζί με αυτούς τους δείκτες, μια έρευνα ειδικών μέσω ερωτηματολογίου, ζήτησε να αξιολογηθεί ο πολιτισμικός πλούτος ενός προορισμού σε αριθμητική κλίμακα. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα στοιχεία αναφοράς αντανακλούν μόνο τα μνημεία παγκόσμιας

κληρονομιάς της UNESCO και τους προστατευόμενους τόπους, και όχι την αξιολόγηση προορισμών γενικά.

Χώρες με υψηλή βαθμολόγηση για τους πολιτισμικούς τους πόρους το 2015 και 2016 είναι η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Κίνα, το Μονακό, το Μεξικό, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ινδία και η Βραζιλία.

6. Πηγές δραστηριοτήτων περιπέτειας

Η συγκεκριμένη κατηγορία κατατάσει τον ανταγωνισμό ενός προορισμού αναφορικά με την πιθανή ικανότητα να υποστηρίξει αθλήματα περιπέτειας, τα οποία καλύπτουν μια σειρά από υπαίθριες δραστηριότητες. Από την παρατήρηση πουλιών μέχρι την ορειβασία, το ράφτινγκ, την αναρρίχηση βουνών, την εξερεύνηση σπηλιών ή τον αλεξιπτωτισμό πλαγιάς. Οι προορισμοί με φυσικούς πόρους που αποτελούν ιδανικό μέρος για συσχετισμένες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα τα δάση που προσφέρουν ιδανικό περιβάλλον για μια πλούσια ποικιλία πουλιών, μπορούν να έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τουριστικές επιλογές γύρω από μια συγκεκριμένη ομάδα δραστηριοτήτων και να εκμεταλλευτούν το σταθερά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Αυτή η κατηγορία αξιολογείται από :

- Απειλούμενα είδη
- Αλλαγή περιοχής κάλυψης δασικής έκτασης

Την υψηλότερη βαθμολογία σε σχέση με τις πηγές δραστηριοτήτων περιπέτειας, κρατάει η Ισλανδία. Άλλες χώρες που έχουν καλή βαθμολογία σε αυτή την κατηγορία, δείχνοντας τη δυνατότητα φιλοξενίας δραστηριοτήτων περιπέτειας είναι η Χιλή, το Ισραήλ, η Ρουάντα, η Δομινικανή Δημοκρατία και το Λεσότο. Το Λεσότο, που είναι μια περικλειστή αφρικανική χώρα, αποτελεί το μεγαλύτερο κομμάτι ενός ενεργού σημείου βιοποικιλότητας, παγκόσμιας αναγνώρισης, τα ανατολικά βουνά «Drakensberg-Maloti» της Νότιας Αφρικής.

7. Επιχειρηματικότητα

Ενώ ο τουρισμός περιπέτειας εδραιώνεται όλο και περισσότερο, η ζωτικότητα και η δύναμή του ακόμα βασίζονται σε κορυφαίες επιχειρήσεις, πρόθυμες να φιλοξενήσουν νέες δραστηριότητες, να χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες και να πείθουν τους επισκέπτες να εξερευνήσουν νέες περιοχές.

Οι εταιρείες που έχουν σχέση με τον τουρισμό περιπέτειας συνηθίζεται να είναι μικρές και να τις διαχειρίζονται άνθρωποι με πάθος που θέλουν να συστήσουν στους επισκέπτες το δικό τους κόσμο και τρόπο ζωής. Οι προορισμοί όπου οι νεοσύστατες επιχειρήσεις είναι διάσημες, έχει αποδειχθεί σε γενικά πλαίσια, ότι είναι ένα γόνιμο έδαφος για τους επιχειρηματίες του τουρισμού περιπέτειας με καινοτόμες ιδέες. Για αυτό το λόγο, αυτές οι περιοχές συνηθίζεται να είναι πιο ανταγωνιστικές στην αγορά του τουρισμού περιπέτειας. Ο δείκτης οικονομικής ελευθερίας, του Heritage Foundation, που μετράει την επίπτωση της ελεύθερης οικονομίας σε όλο τον κόσμο, συνηθίζεται να αξιολογεί αυτή τη κατηγορία.

Στις πιο ψηλές θέσεις στην κατηγορία της επιχειρηματικότητας βρίσκεται η Σιγκαπούρη, η Αυστραλία, η Ελβετία, η Νέα Ζηλανδία, ο Καναδάς, η Χιλή, ο Μαυρίκιος, η Ιρλανδία, η Δανία και η Εσθονία.

Όπως σημειώθηκε από το Heritage Foundation που είναι υπεύθυνο για τον δείκτη οικονομικής ελευθερίας, η Σιγκαπούρη επωφελείται από το άνοιγμά της στο παγκόσμιο εμπόριο και την επένδυση, που συνεχίζουν να προσφέρουν μια σταθερή βάση για «οικονομικό δυναμισμό».

Κατά τον ίδιο τρόπο, το Heritage Foundation αναφέρει πως η Αυστραλία είναι μια ζωντανή δημοκρατία της ελεύθερης αγοράς και έχει καταγράψει εντυπωσιακή οικονομική πρόοδο, χωρίς καμία ύφεση, για σχεδόν 25 χρόνια. Επιπλέον, μαζί με τους άφθονους φυσικούς πόρους, η οικονομία της έχει επωφεληθεί από τη διαρκή επιχειρηματική ανάπτυξη που διευκολύνεται από ένα αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης, ένα καλό οργανωμένο νομικό σύστημα και την ανεξάρτητη γραφειοκρατία.

8. Ανθρωπισμός

Όπως και η κατηγορία της υγείας, αυτός ο δείκτης κάνει μετρήσεις για τους ντόπιους και είναι αξιοσημείωτος, γιατί αναγνωρίζει πως η υποστήριξη και το δέσιμο με τον τοπικό πληθυσμό είναι τόσο σημαντικά όσο το να προσελκύεις και να φροντίζεις τους τουρίστες.

Επιπροσθέτως, οι τουρίστες περιπέτειας πολύ συχνά ψάχνουν ευκαιρίες για εθελοντισμό και ευκαιρίες να απολαύσουν αυθεντικές εμπειρίες.

Κατά συνέπεια, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες συχνά βρίσκονται στη θέση, να ψάχνουν για μη κυβερνητικούς οργανισμούς και εταιρούς οργανισμών, ώστε να τους βοηθήσουν να προσφέρουν στους επισκέπτες τους, βραχυπρόθεσμες ευκαιρίες για εθελοντισμό. Αυτή η κατηγορία εμπεριέχει τους ακόλουθους τρεις δείκτες:

- HPI (happy planet index), το εγχειρίδιο του χαρούμενου πλανήτη είναι το πρωτοποριακό παγκόσμιο μέτρο της βιώσιμης ευεξίας. Χρησιμοποιεί δεδομένα για τις μετρήσεις από το προσδόκιμο ζωής κάθε τόπου, την ικανοποίηση που νιώθουν οι κάτοικοι στον τόπο που ζούνε σε κλίμακα από το 1 έως το 10 και τη μέτρηση του οικολογικού αποτυπώματος.
- Την πυκνότητα των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών
- Την παρουσία Μη Κυβερνητικών Οργανισμών

Την πιο υψηλή βαθμολογία στην κατηγορία του ανθρωπισμού έχει η Ισλανδία. Η Ισλανδία συμπληρώνει πολύ μεγάλη βαθμολογία στο HPI.

Τα τελευταία χρόνια, η συνεργασία ανάμεσα στην κυβέρνηση της Ισλανδίας και των ΜΚΟ της χώρας έχει αυξηθεί. Δύο φορές το χρόνο, ακολουθώντας μια αίτηση και μια διαδικασία αξιολόγησης, χορηγούνται επιχορηγήσεις που διατίθενται για έργα εκτελούμενα από ΜΚΟ.

Κατευθυντήριες γραμμές για συνεργασία με μη κυβερνητικούς οργανισμούς, έχουν αναθεωρηθεί για να εναρμονιστούν με τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανθρωπιστική και επείγουσα βοήθεια με τα έργα αναξυπτιακής συνεργασίας, όπου τώρα ισχύουν για κάθε συνεργασία ανάμεσα στην κυβέρνηση της Ισλανδίας και των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών στο πεδίο της αναπτυξιακής συνεργασίας.

9. Τουριστικές υποδομές

Σε αντίθεση με τον μαζικό τουρισμό, οι τουρίστες περιπέτειας είναι συχνά λιγότερο ευαίσθητοι με τις ελλείψεις των σκληρών τουριστικών υποδομών, αλλά πιθανότατα περισσότερο ευαίσθητοι σε σχέση με άλλους ταξιδιώτες στην υποδομή μαλακού τουρισμού. Καθώς η σκληρή υποδομή χρειάζεται σημαντικές επενδύσεις κεφαλαίου και χρόνια για να εξελιχθεί, η μαλακή υποδομή από την άλλη, που απαιτείται από τους τουρίστες περιπέτειας, μπορεί συχνά να εξελιχθεί με μικρή σχετικά δαπάνη κεφαλαίου.

Οι σκληρές υποδομές τουρισμού περιλαμβάνουν:

- Δρόμους
- αεροδρόμια

- εγκαταστάσεις υποδοχής και διαμονής

Οι μαλακές υποδομές τουρισμού περιλαμβάνουν:

- Χάρτες μονοπατιών
- προσβάσιμες πληροφορίες σε σχέση με την κουλτούρα και την κληρονομιά
- χειριστές εδάφους
- εκπαιδευτικό πρόγραμμα για οδηγούς
- διερμηνείς
- οικολογικά καταλύματα

Στοιχεία για αυτή την κατηγορία συγκεντρώνονται με έρευνες από ειδικούς της βιομηχανίας ανάπτυξης τουρισμού περιπέτειας. Τουλάχιστον τρεις ειδικοί βαθμολογούν κάθε χώρα, μετρώντας την έκταση στην οποία η χώρα έχει επενδύσει, στο μαλακό και σκληρό επίπεδο τουρισμού, για να φιλοξενήσει ταξιδιώτες του τουρισμού περιπέτειας.

Τη μεγαλύτερη βαθμολογία σε αυτή την κατηγορία για το 2016 έχουν: Η Αυστραλία, η Γερμανία, η Ισλανδία, η Μικρονησία, η Ναμίμπια, η Νέα Ζηλανδία, το Περού, η Νότια Αφρική, η Ελβετία και η Τουρκία.

10. Αναγνωρισιμότητα

Η αναγνωρισιμότητα μιας χώρας είναι η πιο εύπλαστη και υποκειμενική πτυχή, τόσο για το σχεδιασμό όσο και για τα περιουσιακά στοιχεία. Όσο σημαντική και αν είναι, η αναγνωρισιμότητα ενός προορισμού, ιδιαίτερα όσον αφορά τον τουρισμό περιπέτειας, πολύ συχνά δεν είναι προτεραιότητα για τους διοργανωτές ενός προορισμού. Τα δεδομένα συλλέγονται μέσω ερευνών. Τουλάχιστον τρεις ειδικοί του κλάδου, βαθμολογούν την κάθε χώρα στα στοιχεία, μετρώντας την έκταση που μπορούν να δουν τη συγκεκριμένη χώρα ως προορισμό τουρισμού περιπέτειας.

Οι χώρες που έχουν βαθμολογηθεί υψηλότερα για την αναγνωρισιμότητά τους, το 2016 είναι: Η Κιργιζία, η Νέα Ζηλανδία και το Νεπάλ.

- Η Κιργιζία, η οποία περιβάλλεται από παγετώνες, δίνει έμφαση στα ορεινά της στοιχεία όσον αφορά το μάρκετινγκ του τουρισμού περιπέτειας, με τη φράση «Κάτι καινούργιο, κάτι διαφορετικό».
- Η Νέα Ζηλανδία χρησιμοποιεί σαν κράχτη την κουλτούρα της, τα βουνά, την άγρια φύση και την πεζοπορία στα μαγευτικά τοπία.
- Το Νεπάλ, του οποίου το φυσικό λογότυπο περιλαμβάνει μια στυλιζαρισμένη υψηλή κορυφή, που φέρει την πρόταση «Μια φορά δεν είναι αρκετή».

3.2 Χαρακτηριστικά και κίνητρα τουριστών περιπέτειας³³

³³ Adventure tourism, [Colin Beard](#), [John Swarbrooke](#), [Suzanne Leckie](#), [Gill Pomfret](#), Routledge 2012.

Πρέπει να φτάσουμε στην καρδιά του τι εννοούμε με την λέξη «περιπέτεια», αν είναι να καταλάβουμε τι κάνει τον τουρισμό περιπέτειας τόσο ξεχωριστό και που επικαλύπτει άλλους τουριστικούς τομείς. Ο όρος «περιπέτεια» είναι υποβλητικός για πολλούς ανθρώπους. Η φαντασία και τα έντονα συναισθήματα είναι κομμάτι των εμπειριών περιπέτειας.

Για παράδειγμα, έχει ενδιαφέρον να δούμε μερικές από τις λέξεις που χρησιμοποιούνται σε περιοδικά και φυλλάδια με προϊόντα ή υπηρεσίες περιπέτειας: ανατριχιαστικό, αδρεναλίνη, ενθουσιασμός, φόβος, ταξίδι, πρόκληση, έξαρση, τρόμος, ρίσκο, κατάκτηση, επιτυχία, τόλμη. Αυτές είναι μερικές από τις λέξεις που έρχονται στο μυαλό κάποιου όταν ακούει την λέξη «περιπέτεια».

Η ανεξάρτητη ταξιδιωτική αγορά προκάλεσε μια ανάπτυξη στον τουρισμό περιπέτειας, με έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό ανθρώπων, να προσαρμόζουν και να φτιάχνουν εμπειρίες περιπέτειας ώστε να ταιριάζουν σε διαφορετικά γούστα και απαιτήσεις.

Το RTW (Round The World travel), μια μικρή καινοτόμα επιχείρηση που σχεδιάζει αποκλειστικά ταξίδια σε όλο τον κόσμο, έχει πλέον αυξήσει τη δημοτικότητά της σε όλες τις ηλικιακές ομάδες. Αν και κάποιοι ακολουθούν το συνηθισμένο δίκτυο διαδρομών προς Ασία και Αυστραλία, συναντώντας άλλους ταξιδιώτες στη διαδρομή, άλλοι επισκέπτονται πιο απομακρυσμένες διαδρομές. Την Σιβηρία ή την Μογγολία για παράδειγμα. Αυτές είναι περιοχές όπου η βιομηχανία του τουρισμού δεν έχει καθιερωθεί ακόμα για τα καλά. Ταξιδεύοντας σε τέτοιες χώρες είναι πολλά τα είδη του τουρισμού περιπέτειας που θα συναντήσει κάποιος.

Αυτή η επιλογή, προς λιγότερο βιομηχανοποιημένα τουριστικά μέρη, φανερώνει κάποια πράγματα από το ψυχικό προφίλ ενός τουρίστα περιπέτειας. Ένας τουρίστας, όπως δείχνει, που ψάχνει αυθεντικές, μοναδικές και συναρπαστικές διακοπές, με ευκαιρία να γνωρίσει καλύτερα τον ίδιο του τον εαυτό και να ανταλλάξει κουλτούρες σε μακρινά μέρη. Υπάρχει μια πληθώρα από άλλους ανθρώπους της περιπέτειας, των οποίων τα κίνητρα, η συμπεριφορά και οι εμπειρίες είναι διαφορετικά από ότι αναφέρθηκε πιο πάνω.

Αυτές οι διαφορετικές κατηγορίες δείχνουν την ευρεία φύση του φαινομένου του τουρισμού περιπέτειας, καθώς και τη σύνδεση που υπάρχει με άλλες μορφές τουρισμού. Παρ'όλο που ο τουρισμός περιπέτειας ξεκάθαρα ξεπερνά άλλες μορφές τουρισμού, οι ταξιδιώτες περιπέτειας έχουν έναν αριθμό από διακεκριμένα χαρακτηριστικά που τους ξεχωρίζει από άλλες τουριστικές αγορές.

Σε γενικές γραμμές, είναι άνθρωποι που ρισκάρουν και ενθουσιάζονται με τη σωματική και πνευματική πρόκληση. Πολλές φορές αναζητούν την περιπέτεια για προσωπική ανάπτυξη ή για λόγους αυτοπεποίθησης και αυτοπροβολής.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως το θέμα της συμπεριφοράς του καταναλωτή στον τουρισμό περιπέτειας δεν είναι ιδιαίτερα εξελιγμένο από πλευράς έρευνας. Υπάρχει, μια έλλειψη πληροφοριών σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των τουριστών περιπέτειας και τα κίνητρό τους. Αυτό οφείλεται στην σχετικά πρόσφατη αναγνώριση του τουρισμού περιπέτειας σαν μια μοναδική αγορά από μόνη της. Το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, σχετικά με το ευρύ θέμα των καταναλωτών περιπέτειας, προέρχεται από τα πεδία της ψυχολογίας και της αναψυχής. Χωρίς αμφιβολία, η ψυχολογία και οι έρευνες βασισμένες στην αναψυχή έχουν διαμορφώσει την κατεύθυνση της έρευνας προς τα στοιχεία συμπεριφοράς των τουριστών περιπέτειας.

Αξίζει να δούμε μια έρευνα που έγινε από την αγορά του τουρισμού περιπέτειας για να καταλάβουμε κάποια χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων τουριστών. Σύμφωνα με την έρευνα, το 2013 το 57% των τουριστών περιπέτειας ήταν άντρες και το 47% γυναίκες. Η έρευνα έδειξε επίσης ότι το 37% των τουριστών περιπέτειας είναι πτυχιούχοι και το 11% κάτοχοι διδακτορικού. Τέλος, το μέσο ετήσιο εισόδημα ενός τουρίστα περιπέτειας είναι 48.000 USD, τον χρόνο.

Οι τουρίστες περιπέτειας είναι κατά κύριο λόγο νέοι σε ηλικία, παρ'ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια αύξηση των τουριστών περιπέτειας μεγαλύτερης ηλικίας. Ωστόσο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες, οι νεαροί τουρίστες περιπέτειας τήνουν να είναι πλουσιότεροι, πιο υγιείς, πιο μορφωμένοι και ψάχνουν πακέτα περιπέτειας που θα τους προσφέρουν μια εκπαιδευτική εμπειρία περιπέτειας.

Σε σχέση με τα κίνητρα, υπάρχουν δεκατέσσερα κυρίαρχα κίνητρα και χωρίζονται σε τρεις ομάδες.

Στην πρώτη ομάδα, έχουμε εσωτερικά κίνητρα, τα οποία περιλαμβάνουν συγκίνηση, φόβο, έλεγχο, δεξιότητες, άσκηση και ρίσκο.

Στη δεύτερη ομάδα, τα κίνητρα είναι εσωτερικά και εξωτερικά και έχουν να κάνουν με τη φύση, την τέχνη και το πνεύμα και όλες οι επιλογές σχετίζονται με την θέση του συμμετέχοντα στη φύση.

Η τρίτη και τελευταία ομάδα, αφορά εξωτερικά κίνητρα των συμμετοχόντων, όπως η κοινωνική θέση και περιλαμβάνει φίλους, εικόνες, ανάγκη απόδρασης από την καθημερινότητα και ανταγωνισμό.

3.3 Marketing τουρισμού περιπέτειας³⁴

Σύμφωνα με το Βρετανικό Ινστιτούτο Μάρκετινγκ, «ως Μάρκετινγκ ορίζεται η διαδικασία της διοίκησης με την οποία εντοπίζονται, προβλέπονται και ικανοποιούνται οι ανάγκες του καταναλωτή με κάποιο κέρδος για την επιχείρηση». (*Βρετανικό Ινστιτούτο Μάρκετινγκ*)

Σύμφωνα με τον P.Kotler, «Μάρκετινγκ είναι μία σειρά διαδικασιών που ακολουθεί μία εταιρία, ώστε να καταγράψει τις επιθυμίες των καταναλωτών, να δημιουργήσει τα προϊόντα και να προσφέρει τις υπηρεσίες που θα καλύψουν αυτές τις ανάγκες, έτσι ώστε να πουλήσει αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα από τους ανταγωνιστές της, δίνοντας στον καταναλωτή τη μεγαλύτερη δυνατή αξία». (*Kotler P., Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ, Ανάλυση Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Έλεγχος, τόμος Α' και Β', Interbooks, Αθήνα, 1990*)

«Τουριστικό Μάρκετινγκ, είναι η λειτουργία της διοίκησης μίας επιχείρησης για την έρευνα και πρόβλεψη της τουριστικής ζήτησης, με σκοπό την τοποθέτηση των τουριστικών προϊόντων στην αγορά, για το μεγαλύτερο δυνατό όφελός της». (*A. V. Seaton and M. M. Bennett, The Marketing of Tourism Products: Concepts, Issues and Cases International Thomson Publishing Company, London, 1999, σελ. 6-7*)

«Το Τουριστικό Μάρκετινγκ έχει ως σκοπό του την τουριστική προβολή μίας χώρας ή συγκεκριμένων περιοχών της καθώς και την προβολή ορισμένων εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο τουρισμός περιπέτειας». (*N.Καζάζης, Αποτελεσματικό Μάρκετινγκ για Κερδοφόρες Πωλήσεις, Εκδόσεις Σταμούλη Πειραιάς, 2006*)

Σύμφωνα με τους πιο πάνω ορισμούς, για την καλύτερη δυνατή προώθηση ενός τουριστικού προϊόντος, τόπου, αθλήματος ή είδους τουρισμού, και την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών των καταναλωτών, είναι αναγκαίο να γίνει μελέτη για τη ζήτησή του, και αφού

³⁴<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/tour/2013/ProtogerakisGeorgios/attached-document-1375707062-641375-14220/ProtogerakisGeorgios2013.pdf>

κατανοηθούν τα αποτελέσματά της, να προσαρμοστούν και να τους γνωστοποιηθούν με διαφημίσεις και προσφορές.

³⁵Το μάρκετινγκ για έναν προορισμό ή μια υπηρεσία τουριστικής περιπέτειας είναι ένα πολύπλοκο έργο. Αυτό αντικατοπτρίζει τις πολυάριθμες και ποικίλες δραστηριότητες τουριστικής περιπέτειας που προσφέρονται. Οι εμπειρίες του τουρισμού περιπέτειας μπορούν να διαρκέσουν από λίγα λεπτά έως πολλές εβδομάδες, οι τιμές ποικίλλουν, οι τουρίστες περιπέτειας έχουν πολλά κίνητρα, και πολλά τουριστικά προϊόντα περιπέτειας είναι εξαιρετικά εποχιακά. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι για την προώθηση μιας υπηρεσίας τουριστικής περιπέτειας:

- Παραγωγή φυλλαδίων που αποστέλλονται ως απάντηση σε συγκεκριμένη έρευνα (αυτό εξακολουθεί να αποτελεί το θεμέλιο του περισσότερου μάρκετινγκ ταξιδιών για περιπέτεια)
- Ιστοσελίδες με πληροφορίες, τιμές και φόρμες κράτησης
- Άρθρα ή διαφημίσεις σε ειδικευμένα περιοδικά, εφημερίδες και τοπικά μέσα ενημέρωσης
- Μάρκετινγκ άμεσης αλληλογραφίας σε προηγούμενους πελάτες που προσφέρουν εκπτώσεις ή κίνητρα
- Τοποθέτηση μικρών διαφημίσεων σε περιοδικά ή εφημερίδες
- Έκθεση σε εμπορικές εκθέσεις
- Ειδοποιήσεις σε τοπικούς σταθμούς πληροφοριών

Αυτά τα εργαλεία μάρκετινγκ μπορούν να ενημερώνονται ή να βελτιώνονται συνεχώς ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του στοχευμένου κοινού και την επιτυχία προηγούμενων εργαλείων μάρκετινγκ.

Υπάρχουν διάφοροι στόχοι στην αγορά του τουρισμού περιπέτειας. Αυτοί επηρεάζουν την προσέγγιση του μάρκετινγκ. Για ορισμένες εταιρείες ο τουρισμός περιπέτειας είναι μια επιχείρηση με πρωταρχικό σκοπό την πραγματοποίηση κερδών. Οι εθελοντικές ή μη κερδοσκοπικές οργανώσεις στοχεύουν στην παροχή ενός κοινωνικού περιβάλλοντος για όσους συμμετέχουν. Παραδείγματα θα μπορούσαν να είναι οι αργίες για τα μειονεκτούντα παιδιά. Υπάρχουν επίσης ενθουσιαστές περιπέτειας που δημιουργούν επιχειρήσεις που τους επιτρέπουν να ασκούν το χόμπι τους ως κανονικό επάγγελμα, επιδιώκοντας να ισορροπήσουν έναν ευχάριστο τρόπο ζωής, κερδίζοντας παράλληλα το εισοδήμα για να απολαύσουν έναν άνετο τρόπο ζωής. Αυτοί οι διαφορετικοί στόχοι αντικατοπτρίζουν την προσέγγιση μάρκετινγκ που ακολουθείται για την προώθηση του προϊόντος.

Οι τουρίστες περιπέτειας έχουν επίσης μια σειρά από κίνητρα για την αγορά μιας εμπειρίας. Τα κίνητρα μπορούν να περιλαμβάνουν αισθησιακή ευχαρίστηση, διαφυγή από την καθημερινή ζωή, συνάντηση με ανθρώπους ίδιας νοοτροπίας, πνευματική διαφώτιση, βελτίωση της φυσικής κατάστασής τους, εξερεύνηση ανέγγιχτων χώρων της γης και άλλα.

Ορισμένα προϊόντα είναι έτοιμα πακέτα ενώ άλλα είναι μεμονωμένα στοιχεία. Αυτά τα μεμονωμένα στοιχεία μπορούν να ληφθούν ως μια μεμονωμένη εμπειρία ή ως μέρος ενός πακέτου. Επίσης, κάποιες εμπειρίες είναι ατομικές δραστηριότητες ενώ άλλες είναι ομαδικές. Η τουριστική εμπειρία περιπέτειας μπορεί να διαρκέσει από λίγα λεπτά έως πολλές εβδομάδες, και η τιμή των προϊόντων μπορεί να ποικίλει από πολύ χαμηλή έως πάρα πολύ υψηλή. Συνεπώς, το μάρκετινγκ πρέπει να στοχεύει σε όλα αυτά τα σενάρια.

Εποχιακές διακυμάνσεις

³⁵ <https://www.acsedu.com/info/hospitality/tourism/marketing-adventure-tourism.aspx>

Πολλές δραστηριότητες περιπέτειας είναι ιδιαίτερα εποχιακές, ειδικά εκείνες που είναι σε εξωτερικούς χώρους και βασίζονται σε συγκεκριμένα καιρικά πρότυπα. Παραδείγματος χάριν, το white water rafting (ράφτινγκ του λευκού νερού) απαιτεί μεγάλες βροχοπτώσεις για την παροχή λευκού νερού. Αξίζει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι σε ορισμένες χρονικές περιόδους του έτους η πρόσβαση σε κάποιες δραστηριότητες δεν είναι δυνατή, εξαιτίας για παράδειγμα, των δυσμενών καιρικών συνθηκών ή τη διακοπή των μεταφορικών υπηρεσιών. Η εποχικότητα επηρεάζει την τιμολόγηση και τον όγκο της ζήτησης.

Πολλοί τουριστικοί πράκτορες πιστεύουν ότι οι εποχιακές διακυμάνσεις αποτελούν το μεγαλύτερο μειονέκτημα στην ανάπτυξη του τουρισμού. Ο οικονομικός αντίκτυπος των εποχιακών διακυμάνσεων μπορεί να είναι σημαντικός για εξειδικευμένους παρόχους τουριστικής περιπέτειας. Η χρήση των πόρων, όπως η μεταφορά και η διαμονή, αλλάζει επίσης στον εποχιακό τουρισμό. Πολλοί εργαζόμενοι εργάζονται με πλήρες ωράριο κατά τις περιόδους αιχμής, αλλά μόνο σε περιστασιακή βάση σε χαμηλές περιόδους.

Οι κυριότεροι λόγοι για εποχιακές διακυμάνσεις είναι οι καιρικές συνθήκες και οι εκδηλώσεις κοινωνικού ημερολογίου. Ένα παράδειγμα εποχιακής επιρροής παρατηρείται στα Ιμαλάια. Ο χειμώνας είναι η εποχή αιχμής για τα ταξίδια στα Ιμαλάια καθώς ο καιρός είναι καθαρός και ωραίος. Ωστόσο, δεν είναι η καλύτερη στιγμή για ορειβασία. Ένα παράδειγμα κοινωνικών εκδηλώσεων που επηρεάζουν τον τουρισμό είναι το μουσουλμανικό προσκύνημα στη Μέκκα το οποίο λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια του μήνα Dhu al-Hijjah (τον τελευταίο μήνα του ισλαμικού έτους).

Εργαλεία μάρκετινγκ

Το μάρκετινγκ περιπέτειας του τουρισμού πρέπει να είναι πολλά πράγματα, τοπικό και παγκόσμιο, διαπολιτισμικό και διακρατικό, αλλά και ελκυστικό για μια σειρά ακροατηρίων σε όλο τον κόσμο.

Το Διαδίκτυο διαδραματίζει πιο σημαντικό ρόλο στο μάρκετινγκ περιπέτειας του τουρισμού παρά σε άλλους τομείς. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για αυτό. Είναι κατάλληλο για μικρές επιχειρήσεις που δεν έχουν τεράστιο προϋπολογισμό για διαφήμιση. Επιτρέπει επίσης στους παρόχους να ενημερώνουν τακτικά τις πληροφορίες τους σε μια ταχέως μεταβαλλόμενη επιχείρηση. Οι πράκτορες μπορούν επίσης να κάνουν κρατήσεις από πελάτες οπουδήποτε στον κόσμο.

Η αγορά γίνεται όλο και περισσότερο κατακερματισμένη σε ομάδες στόχευσης που μοιράζονται παρόμοια χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα ηλικία, φύλο, φυλή, τρόπος ζωής και λοιπά. Για παράδειγμα, οι διακοπές τύπου Club 18-30³⁶ παρέχουν μια συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα και ένα συγκεκριμένο κίνητρο για ορισμένα είδη ταξιδιών περιπέτειας.

Υπάρχουν μερικές ενδιαφέρουσες τάσεις στην αγορά του τουρισμού περιπέτειας, οι οποίες σημειώνονται παρακάτω:

- Όλο και περισσότερες γυναίκες συμμετέχουν σε περιπετειώδη ταξίδια
- Υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις περιοχές της Ασίας του Ειρηνικού και της Ανατολικής Ευρώπης ως ταξιδιωτικούς προορισμούς

³⁶ Το Club 18-30 είναι μια εταιρεία διακοπών που εργάζεται από την έδρα του στο Peterborough, που παρέχει διακοπές για άτομα ηλικίας 17-35 ετών σε τυπικούς νησιωτικούς προορισμούς.

- Οι ηλικιωμένοι ή οι ενήλικες στη δεκαετία των 50 και των 60 ετών, των οποίων τα παιδιά έχουν μεγαλώσει, απολαμβάνουν τα οφέλη της καλύτερης υγειονομικής περίθαλψης και επιθυμούν να δοκιμάσουν νέες εμπειρίες περιπέτειας
- Οι γονείς με τις οικογένειές τους κάνουν πιο συχνά ταξίδια στις περιοχές που βρίσκονται σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες
- Οι σπουδαστές ταξιδεύουν σε νεαρότερη ηλικία, μερικοί δαπανούν περίπου 10.000 δολάρια για τις εξερευνησεις του κενού χρονικού διαστήματος πριν την έναρξη των σπουδών τους
- Υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση προσαρμοσμένων δρομολογίων

Στο πλαίσιο της ίδιας της βιομηχανίας του τουρισμού, παρατηρούνται παγκόσμιες τάσεις, όπως:

- Οι επιχειρηματίες του τουρισμού περιπέτειας προσφέρουν χαρτοφυλάκιο δραστηριοτήτων σε διαφορετικούς προορισμούς
- Οι τουριστικοί πράκτορες περιπέτειας προσφέρουν επίσης μια μεγαλύτερη ποικιλία δραστηριοτήτων περιπέτειας σε μεμονωμένους προορισμούς
- Υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός τουριστικών προορισμών που κυκλοφορούν ως προορισμοί περιπέτειας
- Το επίπεδο πολυτέλειας που διατίθεται για εκδρομές περιπέτειας αυξάνεται. Ορισμένοι ταξιδιωτικοί πράκτορες περιπέτειας παρέχουν πολυτέλειες όπως ιδιωτική ναύλωση, ιαματικά λουτρά και πρόσβαση στη θεραπεία μασάζ για τα μέλη της ομάδας.

Αυτές οι αυξανόμενες τάσεις δεν απαιτούν απαραίτητα νέους παρόχους επειδή η αγορά υπάρχει ήδη για το είδος των εμπειριών που αναζητούν. Εντούτοις, ενδέχεται να χρειαστεί να γίνουν κάποιες αλλαγές προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διάφοροι πελάτες δηλαδή σκέψεις για παιδιά και ηλικιωμένους, λιγότερο ευκίνητους, ενήλικες ή επίπεδο δυσκολίας για διάφορες περιηγήσεις. Μια περιήγηση, για παράδειγμα, μπορεί να χρειαστεί να έχει επιλογές για άτομα που επιλέγουν να μην ανέβουν στο Κιλιμάντζαρο. Άλλες εναλλακτικές λύσεις μπορεί να είναι να περάσει η μέρα ψωνίζοντας ή με περπάτημα και συνάντηση της ομάδας σε άλλο σημείο της διαδρομής. Οι διατάξεις αυτές πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή προκειμένου να προσελκύσουν νέες και αυξανόμενες αγορές.

Ένα σημείο που αξίζει να σημειωθεί είναι ο ρόλος που παίζουν οι εθνικές και οι τοπικές κυβερνήσεις στο τουριστικό μάρκετινγκ. Οι εθνικές κυβερνήσεις προωθούν ολόκληρες χώρες μέσω κάποιων βασικών εικόνων που είναι τα κορυφαία αξιοθέατα ή χαρακτηριστικές της χώρας. Οι τοπικές κυβερνήσεις τείνουν να προωθούν την περιοχή τους, επισημαίνοντας τα δικά τους τοπικά αξιοθέατα. Αυτό γίνεται γενικά μέσω του Τμήματος Τουρισμού σε κάθε περιοχή.

Ο τουρισμός περιπέτειας έχει γίνει μια πολύ ανταγωνιστική επιχείρηση. Ο ανταγωνισμός εμφανίζεται από:

- Άλλες γεωγραφικές περιοχές στον κόσμο που προσφέρουν παρόμοιες δραστηριότητες
- Γειτονικές περιοχές της ίδιας χώρας με παρόμοιες δραστηριότητες
- Ο μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων που υπάρχουν ήδη και που προσφέρουν παρόμοιες δραστηριότητες παγκοσμίως
- Περιφερειακοί τουριστικοί φορείς που προσφέρουν διαφορετικές δραστηριότητες εντός της ίδιας φυσικής περιοχής

Το μάρκετινγκ περιπέτειας του τουρισμού είναι μια σύνθετη δραστηριότητα που περιπλέκεται από την ποικιλομορφία του προϊόντος και το φάσμα των πελατών.

3.4 Επιπτώσεις τουρισμού περιπέτειας και ατυχήματα

Στην καθημερινότητα των ανθρώπων συμβαίνουν ατυχήματα, είτε με δική τους υπαιτιότητα είτε όχι. Είναι λογικό λοιπόν τέτοια γεγονότα να λαμβάνουν χώρα ακόμα και όταν κάποιος βρίσκεται σε διακοπές, ή συμμετέχει σε κάποιο άθλημα ή σπορ. Πολλά από τα σπορ και τα είδη τουρισμού που επιλέγουν οι τουρίστες παρουσιάζουν μεγάλο βαθμό επικινδυνότητας, καθώς οι παράμετροί τους μπορεί να αλλάξουν ανάλογα με το κλίμα, τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, την ύπαρξη ή μη του σωστού εξοπλισμού ασφαλείας και την τήρηση των κανονισμών. Μία από τις κυριότερες αιτίες θανάτου τουριστών που ταξιδεύουν στο εξωτερικό θεωρούνται τα τουριστικά ατυχήματα.

Πολλές από τις μορφές του τουρισμού περιπέτειας, και κυρίως αυτές που είναι άμεσα συνδεδεμένες με σπορ ή που περιλαμβάνουν σωματική δραστηριότητα, όπως το Κανόε Καγιάκ, το Ράφτινγκ, η Ορειβασία, το Σκι, το Bungee Jumping, το Paragliding, το Skydiving αλλά και η Πεζοπορεία, εγκυμονούν κινδύνους και ρίσκα. Είναι απαραίτητο για αυτό, πριν τη συμμετοχή κάποιου τουρίστα σε αυτά, να υπάρξει εκπαίδευση από ειδικούς αλλά και αγορά ή ενοικίαση του απαραίτητου εξοπλισμού και ρουχισμού για την ασφάλειά του.

Παρακάτω θα αναφερθούμε σε κάποια από τα πιο δημοφιλή αθλήματα των ημερών μας, καθώς και τον εξοπλισμό, την εκπαίδευση και την ασφάλεια των συμμετεχόντων τους.

· Σκι³⁷

Ο κάθε επίδοξος σκιέρ είναι απαραίτητο να έχει το σωστό εξοπλισμό για να εξασφαλίσει την ασφάλειά του, ο οποίος είναι ο εξής :

Πέδιλα Σκι - κατασκευάζονται από ξύλο καλυμμένο με φάιμπεργκλας και είναι το βασικό αξεσουάρ των σκιέρ

Δέστρες - ενώνουν το πέδιλο με την μπότα. Φέρουν ειδικές ασφάλειες, ώστε να ελευθερώνεται το πόδι σε περίπτωση πτώσης και να αποφεύγονται οι τραυματισμοί

Μπότες σκι – είναι ένα άκαμπτο παπούτσι, φτιαγμένο από σκληρό υλικό, ώστε να προστατεύει την κνήμη, και να μεταφέρει τη δύναμη από το πόδι στο πέδιλο

Μπατόν - δύο μπαστούνια τα οποία βοηθούν να διατηρείται η ισορροπία και η σωστή στάση του σώματος

Κατάλληλα ρούχα - μπουφάν και σαλοπέτα για σκι, ισοθερμική μπλούζα και ισοθερμικά εσώρουχα, γάντια, σκούφος και ειδικές κάλτσες για σκι

³⁷ <http://www.vita.gr/fitness/sport/article/12755/odhgos-gia-epidoksoys-skier/>

Μάσκα και γυαλιά ηλίου - προσφέρουν προστασία στα μάτια από την αντανάκλαση του φωτός στο χιόνι

Κράνος - απαραίτητο για την ασφάλεια σε περίπτωση πτώσης

Το σκι είναι ένα αρκετά δύσκολο και επικύνδυνο άθλημα. Για αυτό το λόγο, απαιτείται η σωστή καθοδήγηση από έναν έμπειρο και καταρτισμένο δάσκαλο, για την αποφυγή τραυματισμών. Όλα τα χιονοδρομικά κέντρα διαθέτουν δικές τους σχολές εκμάθησης σκι, και υπάρχει η δυνατότητα ιδιαίτερων ή ομαδικών μαθημάτων. Επίσης, σημαντικό ρόλο κατά την επιλογή του εξοπλισμού, παίζουν το επίπεδο του σκιερ, οι συνθήκες που επικρατούν στην πίστα που βρίσκεται αλλά και ο σωματότυπός του. Συνήσταται πάντοτε η καλή προθέρμανση πριν από κάθε φορά αλλά και η ενδυνάμωση του σώματος πριν την αρχή της σαιζόν.

· **Κανόε Καγιάκ³⁸**

Σκάφος - φτιάχνεται από μια ποικιλία υλικών και έχουν πολλές διαφορετικές χρήσεις. Είναι συνήθως πλαστικό ή φάιμπερ γκλας. Το μήκος του κυμαίνεται από 2,5 έως 4 μέτρα. Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι, για κατέβασμα ποταμών (whitewater) και περιήγηση (touring) και για έναν ή περισσότερους κωπηλάτες.

Κουπιά - είναι το βασικό εργαλείο στο κανόε καγιάκ και μπορεί να είναι μονά ή διπλά. Κατασκευάζονται από ξύλο, αλουμίνιο ή πλαστικό, αλλά και συνδυασμούς, όπως αλουμίνιο για το κυρίως κουπί και πλαστικό για τα πτερύγια. Μπορεί να είναι μονοκόμματα ή σπαστά, έχουν μήκος από 2 έως 2,5 μέτρα και τα πτερύγιά τους μπορεί να είναι συμμετρικά ή ασύμμετρα

Σωσίβιο-Γιλέκο - είναι υποχρεωτικά και είναι ειδικά κατασκευασμένα με βαθύ κόψιμο στις μασχάλες για να μην εμποδίζουν την κωπηλασία. Εκτός από τη σωστική τους χρήση, προστατεύουν το σώμα του κωπηλάτη από χτυπήματα και απώλεια θερμότητας.

Κράνος - είναι προαιρετικό σε διαδρομές με ήρεμα νερά αλλά απαραίτητο σε διαδρομές στις οποίες υπάρχει κίνδυνος, όπως σε κατάβαση άγριων ποταμών

Spray skirt - ειδικές θήκες από νάιλον ή νεοπρένιο που φορά ο κωπηλάτης στη μέση του και στερεώνει τις άκρες του σκάφους, ώστε να καλύπτεται το άνοιγμα της θέσης που κάθεται ο κωπηλάτης και να μην μπαίνει νερό στο σκάφος

Ρουχισμός - υπάρχει μεγάλη ποικιλία ρούχων και στολών που καλύπτει όλες τις ανάγκες του κωπηλάτη για κάθε χρήση και καιρό. Παντελόνια, τζάκετ και ολόσωμες φόρμες από διάφορα υλικά προστατεύουν και κρατούν το σώμα ζεστό και στεγνό.

Παπούτσια - ειδικά παπούτσια ελαφριού τύπου από νεοπρένιο για άνεση και στεγνά πόδια

Άλλα αξεσουάρ -

³⁸ <http://www.timbertrail.gr/meey-the-sport/water-fun/105-cano-kayak-ola-osa-prepei-na-xerete.html>

- Τσαντάκι πρώτων βοηθειών, ειδικά σχεδιασμένο για τις ανάγκες των κωπηλατών, με το περιεχόμενο ασφαλισμένο σε αδιάβροχη θήκη
- Σχοινιά και καραμπίνερ ρυμούλκησης
- Λουρίδες πρόσδεσης
- Ειδικές βάσεις μεταφοράς (με ρόδες και χωρίς)
- Αδιάβροχα και υδατοστεγή δοχεία μεταφοράς
- Αδιάβροχη θήκη για χάρτες
- Μαξιλαράκια από αφρώδες υλικό για προστασία του σκάφους κατά τη μεταφορά
- Αδιάβροχα σακίδια μεταφοράς εφοδίων σε πολλούς τύπους και μεγέθη
- Θέσεις και πατάκια για πιο ξεκούραστο κάθισμα
- Χειροκίνητες αντλίες για άδειασμα νερού από το σκάφος
- "Χταπόδια" (ελαστικοί ιμάντες και δίχτυα πρόσδεσης εφοδίων στο σκάφος)
- Διάφορα υλικά επισκευής για μικροζημιές που μπορούν να συμβούν στην επιφάνεια του σκάφους
- Αυτοκόλλητα σήματα και γράμματα για ιδιαίτερο στόλισμα του σκάφους

Αν και πολύ δημοφιλές άθλημα, το κανόε καγιάκ είναι και αυτό αρκετά επικύνδυνο, αν δεν τηρούνται οι κανόνες ή δεν υπάρχει σωστή ή επαρκής εκπαίδευση και εξοπλισμός. Πρέπει ο αθλητής να σέβεται τις οδηγίες των κατασκευαστών του εξοπλισμού για τη σωστή αποθήκευση και συντήρησή τους, και το σκάφος να είναι πάντα σε καλή κατάσταση. Πριν από κάθε ταξίδι χρειάζεται και η σωστή προετοιμασία του, ο έλεγχος του καιρού και των εφοδίων, η ύπαρξη εξοπλισμού ασφαλείας, η πληροφόρηση της τοπολογίας και των χαρτών της διαδρομής.

· **Ορειβασία - Πεζοπορεία**³⁹

Υπάρχει καλοκαιρινός και χειμερινός εξοπλισμός.

Ο καλοκαιρινός εξοπλισμός περιλαμβάνει:

- Ορειβατικό σακίδιο
- Αρβυλα ελαφριά και εύκαμπτα
- Κάλτσες μάλλινες ή συνθετικές
- Φακός κεφαλής με εφεδρικές μπαταρίες και λαμπάκι
- Παντελόνι βαμβακερό ελαφρύ
- Αντιανεμικό
- Γυαλιά ηλίου
- Καπέλο
- Αντηλιακό προσώπου και χειλιών
- Εφεδρικά ρούχα
- Αλουμινοκουβέρτα
- Πυξίδα, σφυρίχτρα, σουγιάς

³⁹

<https://pospet.wordpress.com/%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82/>

- Σπίρτα ή αναπτήρας
- Ατομικό φαρμακείο
- Παγούρι, ξηρά τροφή πλούσια σε υδατάνθρακες
- Νάιλον σακούλα για τα σκουπίδια

Ο χειμερινός εξοπλισμός είναι ίδιος με τον καλοκαιρινό με την διαφορά ότι τα ρούχα και τα άρβυλα είναι χειμερινά:

- Χειμερινά άρβυλα αδιάβροχα
- Γκέτες αδιάβροχες
- Ισοθερμικά εσώρουχα
- Παντελόνι και μπλούζα χειμερινά
- Τζάκετ αδιάβροχο, αντιανεμικό
- Μάλλινος σκούφος
- Αδιάβροχα γάντια
- Πιολέ – Κραμπόν
- Μπατόν

Υλικά διανυκτέρευσης:

- Υπνόσακος
- Σκηνή

Για την ασφάλεια των συμμετεχόντων πρέπει πάντα να ακολουθούνται οι κανόνες και οι οδηγίες των εκπαιδευμένων και έμπειρων οδηγών βουνού. Πρέπει να δίνεται πολύ μεγάλη προσοχή και να μην ξεφεύγουν από τα καθορισμένα μονοπάτια.

Συμπερασματικά, πριν κάποιος συμμετάσχει σε οποιοδήποτε σπορ πρέπει να έχει φροντίσει να λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση, αλλά και τον απαραίτητο εξοπλισμό. Είναι αναγκαίο να υπάρχει επικαιροποιημένη ενημέρωση σύμφωνα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν στο τόπο που έχει επιλεγεί για το ανάλογο άθλημα, μιας και πολλές φορές είναι ζήτημα ζωής και θανάτου.

Οι κίνδυνοι των δραστηριοτήτων του Αθλητικού Τουρισμού

Όπως βλέπουμε παραπάνω, οι τουριστικές δραστηριότητες που προαναφέρθηκαν έχουν μεγάλη δημοτικότητα, παρά το βαθμό ρίσκου που εμπεριέχουν. Υπάρχουν όμως και κάποιες από αυτές που παρουσιάζουν σημαντικό βαθμό πραγματικού ρίσκου για την υγεία και την ασφάλεια των συμμετεχόντων.

Τα τουριστικά ατυχήματα είναι ένας από τους πιο κύριους παράγοντες θνησιμότητας στους τουρίστες που ταξιδεύουν έξω από τη χώρα τους. Για τους Αμερικανούς και τους Σκοτσέζους είναι η δεύτερη βασικότερη αιτία θνησιμότητας κατά την περίοδο των διακοπών.

Το ατύχημα που έγινε στον ποταμό Λούσιο στην Αρκαδία, τον Μάιο του 2007 είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της επικινδυνότητας των τουριστικών δραστηριοτήτων περιπέτειας, και της αδυναμίας και ανεπάρκειας των προστατευτικών μέτρων που λήφθηκαν από τους κρατικούς μηχανισμούς, για την αποτροπή τέτοιων περιστατικών.

Τα τουριστικά ατυχήματα, αν και μπορούν εύκολα να οδηγήσουν σε δυσφήμιση του μέρους στο οποίο συμβαίνουν, δεν είναι από τα δημοφιλή αντικείμενα μελετών και ακαδημαϊκών ερευνών. Αν και υπάρχουν πολλές έρευνες με αντικείμενό τους το τουριστικό ατύχημα, είναι συνήθως σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες, όπως αεροπορικά δυστυχήματα και την

εγκληματικότητα, και όχι σχετικά με τις δραστηριότητες των τουριστικών αθλημάτων και του τουρισμού περιπέτειας.

Οι περισσότερες, αν όχι όλες, αθλητικές δραστηριότητες του τουρισμού περιπέτειας κρύβουν κινδύνους για τους συμμετέχοντες ανεξάρτητα από το επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας τους σε αυτές.

Ως εκ τούτου, προκύπτει το ζήτημα ύπαρξης και εφαρμογής ανάλογων νόμων και φορέων, για τον έλεγχο των επιχειρήσεων του χώρου και κατά συνέπεια την προστασία των τουριστών⁴⁰.

Ακολουθούν ενδεικτικά κάποια παραδείγματα ατυχημάτων, στα οποία οδήγησαν είτε οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, είτε η άγνοια και ο ελλειπής εξοπλισμός ασφαλείας των συμμετεχόντων τους.

· **Η τραγωδία του Λούσιου Ποταμού⁴¹**

Στις 26 Μαΐου 2007, η υπερχειλίση ενός φράγματος στο Λούσιο ποταμό οδήγησε στο θάνατο οκτώ ατόμων. Οι οκτώ από τους συνολικά δεκαοκτώ περιπατητές που εκείνη τη στιγμή διέσχισαν το ποτάμι παρασύρθηκαν από χείμαρρο και ανασύρθηκαν νεκροί μέσα στο επόμενο 48ωρο από τα συνεργεία διάσωσης. Η διοργανώτρια εταιρεία δήλωσε πως είχαν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή κινδύνου, αποδίδοντας την τραγωδία σε αλλαγή των συνθηκών την τελευταία στιγμή. Οι γνώστες του river trekking παρ'όλα αυτά επιμένουν σε αποφυγή κάθε δραστηριότητας αν έχει προηγηθεί βροχή, κάτι που ίσχυε και σε αυτή την περίπτωση. Πέντε χρόνια μετά σε δίκες που ακολούθησαν, η δικαιοσύνη αποφάσισε τη φυλάκιση των υπαιτίων της τραγωδίας για 13 χρόνια.

· **Τραγωδία σε πεζοπορεία στην Κρήτη⁴²**

Στις 29 Μαΐου 2017, κατά την πεζοπορεία σε ορεινή περιοχή των Χανίων Κρήτης, μία σαραντάχρονη γυναίκα έχασε τη ζωή της όταν έπεσε σε χαράδρα 200 μέτρων. Οι εκδρομείς είχαν σκοπό να διασχίσουν το φαράγγι Βρυσί. Οι διασώστες ανέσυραν τελικά μετά από μία δύσκολη προσπάθεια νεκρή την άτυχη γυναίκα, η οποία είχε υποστεί θανατηφόρα τραύματα κατά την πτώση της.

· **Πνιγμός άνδρα στον Εύηνο ποταμό⁴³⁴⁴**

Τον Μάιο του 2016, ένας άνδρας 58 ετών πνίγηκε στον Εύηνο ποταμό αφού βούτυξε στο ποτάμι, σε πίστα rafting, χωρίς όμως να διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό για το άθλημα. Αν και σύμφωνα με μάρτυρες είχαν προειδοποιηθεί, ο άνδρας και η παρέα του, από τοπικά αθλητικά σωματεία να μην πέσουν στο ποτάμι χωρίς οδηγό ή τον σωστό εξοπλισμό, εκείνοι επέλεξαν να αγνοήσουν τις οδηγίες τους, με αποτέλεσμα το θάνατο του άνδρα. Δεν υπάρχει στο σημείο υπεύθυνος φορέας που να ελέγχει τη δραστηριότητα στο ποτάμι.

· **Θάνατος αναρριχητή στο Κιάτο⁴⁵**

⁴⁰ http://www.arcadians.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=623:h--q&catid=1:p

⁴¹ <http://newpost.gr/ellada/129840/i-tragodia-sto-loysio-kai-ta-simadia-poy-afise>

⁴² <http://www.creteplus.gr/news/tragodia-se-peziporia-nekri-i-gunaika-pou-epese-se-gkremo-213752.html>

⁴³ <http://www.agriniopress.gr/πνίγηκε-55χρονος-στα-νερά-του-ευήνου-ενώ/>

⁴⁴ <http://www.agriniopress.gr/πολλά-τα-ερωτηματικά-μετά-τον-πνιγμό-σ/>

⁴⁵ <https://www.newsit.gr/topikes-eidhseis/dytiki-ellada/mathimatikos-apo-tin-andra-o-anarixitis-pou-skotothike/2206030/>

Τον Σεπτέμβριο του 2017, δύο αναρριχητές έπεσαν από ύψος 70 μέτρων, κατά την κατάβαση βράχου στην περιοχή του Κιάτου. Ο ένας τραυματίστηκε θανάσιμα, ενώ ο δεύτερος τραυματίστηκε σοβαρά και νοσηλεύθηκε σε νοσοκομείο της Κορίνθου.

· **Θάνατοι στο Έβερεστ⁴⁶**

Τον Μάιο του 2017, εντοπίστηκαν σε υψόμετρο 8.000 μέτρων, μέσα στις σκηνές τους, οι σοροί τεσσάρων ανθρώπων, από οδηγούς Σέρπα, ορεινού λαού του Νεπάλ. Οι σκηνές βρέθηκαν στο τέταρτο κατά σειρά πλάτωμα που ενδείκνυται για στάση ή διανυκτέρευση των ορειβατών. Η ομάδα των Σέρπα εντόπισε τις σορούς ενώ βρισκόταν καθ'οδόν για την περισυλλογή του σώματος ενός άλλου ορειβάτη στα 8.850 μέτρα.

Το 2015 οι αρχές έκλεισαν την επί 20 χρόνια διαδρομή προς την κορυφή, ύστερα από χιονοστοιβάδα που στοίχισε τη ζωή 16 ατόμων από τη φυλή Σέρπα, και ακολουθείται πλέον νεότερη διαδρομή.

· **Θάνατος στις Άνδεις^{47,48}**

Στις 14 Ιανουαρίου 2018, έχασε τη ζωή του 59χρονος ορειβάτης, γνωστός γιατρός από την Πάτρα, στο όρος Ακονκάγκουα των Άνδεων σε υψόμετρο 6.900 μέτρων, από ανακοπή καρδιάς. Ο συνορειβάτης του έκανε προσπάθειες ανάνηψής του, χωρίς να καταφέρει να τον επαναφέρει, και αναγκάστηκε να αφήσει τη σορό του για να βρει βοήθεια σε χαμηλότερο υψόμετρο (5.600 μέτρα), αφού στο σημείο δεν υπάρχει καταφύγιο, παρά τη μεγάλη δημοτικότητα της διαδρομής αυτής. Όπως ο ίδιος λέει, αυτός ήταν ένας από τους βασικούς λόγους της καθυστέρησης της αποκομιδής της σορού του άτυχου άνδρα.

Όπως βλέπουμε, είναι αρκετές οι περιπτώσεις θανάτων κατά τη διάρκεια του τουρισμού περιπέτειας, με την υπαιτιότητά τους να ποικίλει από ανθρώπινο λάθος ή παράβλεψη στοιχειωδών κανόνων, έως ακραίων καιρικών συνθηκών αλλά και έκτακτων παραγόντων που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1 Μελέτη περίπτωσης - Τσερνόμπιλ

Εικόνα 8: Πυρηνικός Σταθμός Τσερνόμπιλ, Ουκρανία

⁴⁶ <http://www.protothema.gr/world/article/682281/nea-tragodia-sto-everest-tesseris-oreivates-vrethikan-nekroi-mesa-stis-skines-tous/>

⁴⁷ <http://www.eleftherostypos.gr/ellada/170641-oi-teleytaies-stigmes-tou-oreibati-dimitri-konstantinou-pou-pethane-stis-andeis-binteo/>

⁴⁸ <http://www.iefimerida.gr/news/390823/7-imeres-paremeine-nekros-stis-andeis-o-ellinas-giatros-oreivatis-ton-meteferan-sto>

· Ιστορική Αναδρομή⁴⁹

Ήταν ξημερώματα της 26^{ης} Απριλίου 1986, όταν οι εργαζόμενοι στον πυρηνικό σταθμό «Βλαντιμίρ Ίλιτς Λένιν» στο Τσερνόμπιλ της Ουκρανίας ξεκίνησαν τις προγραμματισμένες εργασίες για ένα πείραμα, με σκοπό τον έλεγχο των συστημάτων ασφαλείας, οι οποίες οδήγησαν στο μεγαλύτερο πυρηνικό ατύχημα.

Το εργοστάσιο που πήρε το όνομά του από την πόλη του Τσερνόμπιλ, μπήκε σε λειτουργία για την Σοβιετική Ένωση το 1977 ως πρότυπο πυρηνικό εργοστάσιο, με σκοπό την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το εργοστάσιο λειτουργούσε τέσσερις αντιδραστήρες ζέοντος ύδατος με επιβραδιντή γραφήτη, τύπου RBMK-1000, και ήταν το τρίτο σοβιετικό πυρηνικό εργοστάσιο που χρησιμοποιούσε τέτοιου είδους αντιδραστήρες, μετά τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του Στάλινγκραντ και του Κούρσκ. Είχε δυνατότητα συνολικής παραγωγής 4000Mw ηλεκτρικής ενέργειας. Το 1977 λειτούργησε ο πρώτος πυρηνικός αντιδραστήρας του και και σηματοδοτήθηκε η έναρξη λειτουργίας του πυρηνικού εργοστασίου του Τσερνόμπιλ, ως πρότυπο πυρηνικό εργοστάσιο, όπως είχε σχεδιαστεί από επιστήμονες της Σοβιετικής Ένωσης. Το 1983 μπήκε σε λειτουργία ο αντιδραστήρας τέσσερα, στον οποίο αργότερα σημειώθηκε το ατύχημα. Μέχρι τις 21 Αυγούστου 1984, το εργοστάσιο του Τσερνόμπιλ, είχε παράγει 100.000.000.000 κιλοβατώρες ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο χώρο του εργοστασίου βρισκόντουσαν δύο ακόμα υπό κατασκευή αντιδραστήρες, ο νούμερο πέντε και ο νούμερο έξι, η κατασκευή των οποίων θα ολοκληρωνόταν το φθινόπωρο του 1986, όμως ποτέ δεν τελείωσε λόγω του ατυχήματος. Οι γερανοί που χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή των κτηρίων, υπάρχουν μέχρι και σήμερα εκεί όπου έμειναν από το 1986. Κοντά στο εργοστάσιο υπάρχει επίσης μια μεγάλη κατασκευή της Σοβιετικής Αεράμυνας, κάτι που έδωσε λαβή για την ανάπτυξη αστικών μύθων που υποστήριζαν ότι το πραγματικό αίτιο του ατυχήματος ήταν κάποιο αποτυχημένο πείραμα του σοβιετικού στρατού.

Στο πλαίσιο του πειράματος για τον έλεγχο των συστημάτων ασφαλείας, οι τεχνικοί έκλεισαν τα αυτόματα συστήματα ρύθμισης της ισχύος της τέταρτης μονάδας του σταθμού, καθώς και

49

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%85%CF%81%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%B1%CF%84%CF%8D%CF%87%CE%B7%CE%BC%CE%B1_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%A4%CF%83%CE%B5%CF%81%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CF%80%CE%B9%CE%BB

τα συστήματα ασφαλείας αφήνοντας ωστόσο τον αντιδραστήρα να λειτουργεί με το 7% της ισχύος του.

Στη 01:23 το πρωί της 26^{ης} Απριλίου, η αλυσιδωτή αντίδραση στον τέταρτο αντιδραστήρα προκάλεσε διαδοχικές εκρήξεις, οι οποίες τίναξαν στον αέρα το ατσάλινο κάλυμμα του αντιδραστήρα, βάρους χιλίων τόνων.

Εικόνα 9: Ο πυρηνικός αντιδραστήρας μετά την έκρηξη

Τεράστιες ποσότητες ραδιενεργού υλικού ελευθερώθηκαν στον αέρα, μέσω του οποίου μεταφέρθηκε στις γύρω περιοχές με ταχείς ρυθμούς.

Δύο μέρες μετά, στις 28 Απριλίου, σουηδικοί σταθμοί παρατήρησης άρχισαν να καταγράφουν υψηλά επίπεδα ραδιενέργειας και απαίτησαν μια εξήγηση. Παρότι η σοβιετική κυβέρνηση αποπειράθηκε αρχικώς να συγκαλύψει το ατύχημα, αναγκάστηκε να το παραδεχθεί.

Για δέκα μέρες, τα φλεγόμενα πυρηνικά καύσιμα απελευθέρωναν στην ατμόσφαιρα εκατομμύρια ραδιενεργά στοιχεία, σε ποσότητα που θα μπορούσε να αντιστοιχίσει κανείς με 200 βόμβες σαν αυτή της Χιροσίμα. Ραδιενεργή σκόνη απλώθηκε πάνω από την Ευρώπη μέχρι και τον Βόρειο Πόλο.

Προκειμένου να θαφτούν οι εκατοντάδες τόνοι πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών συντριμμιών σε μια σαρκοφάγο, χρειάστηκαν 7.000 τόνοι μετάλλου και 400.000 κυβικά μέτρα σιδηροπαγούς σκυροδέματος.

Τριάντα ένας άνθρωποι πέθαναν λίγο μετά την έκρηξη εκείνη την ημέρα, όμως από το 1986 μέχρι σήμερα έχουν χάσει τη ζωή τους περισσότεροι από 25.000 στρατιώτες και πολίτες από

την Ουκρανία, τη Ρωσία, Τη Λευκορωσία και άλλες Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, οι οποίοι στάλθηκαν στις εργασίες αποκατάστασης του σταθμού.

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, περίπου 8,4 εκατομμύρια άνθρωποι στις τρεις αυτές χώρες έχουν εκτεθεί στη ραδιενέργεια, από την οποία μολύνθηκε έκταση 150.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων, ίση με τη μισή Ιταλία. Τετρακόσιες χιλιάδες άνθρωποι εγκατέλειψαν τις κατοικίες τους, αλλά περίπου έξι εκατομμύρια εξακολουθούν να ζουν σε μολυσμένες ζώνες.

Οι ακριβείς λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την τραγωδία παραμένουν άγνωστοι μέχρι και σήμερα. Διαφαίνεται, όμως ότι σημαντικό ρόλο έπαιξε μια σειρά αλυσιδωτών παραγόντων, όπως τα ανεπαρκή συστήματα ασφαλείας και προστασίας του αντιδραστήρα, όπως και οι λανθασμένοι χειρισμοί, ίσως και χωρίς σχετική εξουσιοδότηση, των ελλιπώς καταρτισμένων εργαζομένων.

Το μοιραίο εργοστάσιο του Τσερνόμπιλ έκλεισε οριστικά το Δεκέμβριο του 2000, ύστερα από διεθνή πίεση που δέχθηκε η κυβέρνηση της Ουκρανίας, υπό τον φόβο νέων πιθανών εκρήξεων στους πεπαλαιωμένους αντιδραστήρες του.

· Σήμερα⁵⁰

Από την ημέρα της εκκένωσης των εκτάσεων γύρω από το χώρο του ατυχήματος, μέχρι και σήμερα, περίπου 30 χρόνια αργότερα, η περιοχή έχει μείνει ακατοίκητη και κυρίως ανέγγιχτη. Το 2011, η κυβέρνηση της Ουκρανίας ανακοίνωσε επίσημα, ότι επιτρέπεται η επίσκεψη από τουρίστες, στην έκτασης 30 χιλιομέτρων μολυσμένη ζώνη, γνωστή και ως «Ζώνη της Αποξένωσης». Παρά το γεγονός ότι ήδη υπήρχαν ανεπισήμως πολλοί επισκέπτες στην περιοχή, με τη γνωστοποίηση της ανακοίνωσης αυτής, διαπιστώθηκαν άμεσα μαζικές κρατήσεις σε ιδιωτικές εταιρίες περιηγήσεων, που αναπτύχθηκαν ταχύτατα για το σκοπό αυτό. Σύμφωνα με τον Dylan Harris, ιδιοκτήτη ενός εκ των τριών εταιριών που διοργανώνουν επισκέψεις εκεί από το 2007, κατά μέσο όρο 10 άτομα ανά μήνα επισκέπτοταν τη Ζώνη. Μετά την κυβερνητική ανακοίνωση το 2011, ο αριθμός των επισκεπτών ξεπέρασε τους 10.000 ταξιδιώτες το χρόνο, σύμφωνα με εκτιμήσεις των ταξιδιωτικών πρακτόρων.

Η εμπειρία του ταξιδιού αυτού παρομοιάζεται από τα πρακτορεία με αυτή ενός στοιχειωμένου σπιτιού, με την προσθήκη όμως των κινδύνων που συνοδεύουν το περιβάλλον το οποίο είναι μολυσμένο με ακτινοβολία. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι ο συνδιασμός των δύο, δηλαδή το κατεστραμένο τοπίο και τα πολύ υψηλά επίπεδα ακτινοβολίας, έχει βοηθήσει αυτό το είδος τουρισμού να ανθήσει. Την είσοδο της Ζώνης ελέγχει η Διοίκηση Ζώνης Τσερνόμπιλ. Κατά τον Yuri Kovalchuk, εκπρόσωπο του πρακτορείου UkrainianWeb για τις περιηγήσεις στο Τσερνόμπιλ, το καλοκαίρι είναι η δημοφιλέστερη περίοδος επισκέψεων. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να φωτογραφίσουν και να καταγράψουν με μετρητές τα επίπεδα της ακτινοβολίας. Ακόμη, τρώνε μεσημεριανό στην καφετέρια του πυρηνικού σταθμού και το βράδυ μπορούν να παρατηρήσουν τα σοβιετικού τύπου ξενοδοχεία που βρίσκονται ακόμη εκεί.

⁵⁰ <https://www.vice.com/gr/article/qk4bb7/chernobyl-topos-gia-diakopes>

Εικόνα 10: Εγκαταλελειμμένο Σχολείο

Μεγάλο ρόλο στην αύξηση της δημοτικότητας του χώρου της πυρηνικής καταστροφής έχει παίξει και το γεγονός ότι η περιοχή περιβάλλεται ακόμη από πολλούς μύθους. Οι επισκέπτες που αναζητούν να εξερευνήσουν έναν από αυτούς, θα απογοητευτούν κατά τον κύριο Kovalchuk, αφού τα επίπεδα ακτινοβολίας είναι πολύ χαμηλά σχεδόν φυσιολογικά. Δεδομένου ότι ο επισκέπτης θα ακολουθήσει κάποιες στοιχειώδεις οδηγίες, η επίσκεψη στο Τσερνόμπιλ και την πόλη Πριπιάτ θα είναι απόλυτα ασφαλής όσον αφορά τη ραδιενέργεια.

Αν και η γενικότερη αντίληψη και απεικόνιση της Ζώνης από το κοινό είναι εκείνης μιας πόλης φαντάσματος, ερειπωμένης και κατεστραμμένης, είναι λανθασμένη. Υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που εκκλησιάζονται σε εκκλησία της περιοχής, πολλοί εργάτες που καθημερινά βρίσκονται εκεί για εργασίες στην επισκευή της σαρκοφάγου που περικλείει τον αντιδραστήρα αλλά και εκατοντάδες πολίτες που κατοικούν μόνιμα εκεί και αρνούνται να φύγουν παρά τις εντολές τις κυβέρνησης.

Αλλά και η άγρια ζωή στη Ζώνη αποκλεισμού αναφέρεται ως ακμάζουσα, τουλάχιστον εξωτερικά, αφού οι επιστήμονες που την παρατηρούν δεν μπορούν να είναι σίγουροι για το τι γίνεται στο DNA τους. Κάποια από τα ζώα που συναντώνται εκεί είναι άλογα, άλκες, αγριόχοιροι, λύκοι και αγριόγατες. Τα φυτά και τα δέντρα συνεχώς αυξάνονται και καταλαμβάνουν τον χώρο σπάνε τις τσιμεντένιες επιφάνιες και παίρνουν τον έλεγχο. Ένα ποσοστό των τουριστών είναι αστικοί εξερευνητές, δηλαδή απολαμβάνουν να ψάχνουν και να εξερευνούν σύγχρονα ερείπια, για να ανακαλύπτουν την ομορφιά μέσα από τη φθορά τους.

Εικόνα 11: Εγκαταλελειμμένο Λούνα Παρκ

Ο Kovalchuk τόνισε πως οι περιηγήσεις που προσφέρει η εταιρεία του έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα, καθώς οι πελάτες της είναι άνθρωποι μορφωμένοι που ενδιαφέρονται για διεθνή θέματα και ιδιαίτερα για το Τσερνόμπιλ. Ένας από αυτούς, καθηγητής πανεπιστημίου, ταξίδεψε εκεί λόγω της επιθυμίας του να επεξεργαστεί εις βάθος τα γεγονότα που οδήγησαν στην καταστροφή, μη θέλοντας να επαναληφθεί στη ζωή μας.

Συμπερασματικά, το σημείο μηδέν της μεγάλης αυτής καταστροφής που τα αποτελέσματά της βλέπουμε ακόμα τριανταένα χρόνια αργότερα, και θα συνεχίσουμε να βλέπουμε για πολλά χρόνια ακόμα, είναι πόλος έλξης ενός είδους τουρισμού που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια, του Σκοτεινού Τουρισμού, αλλά και του Αστικού Τουρισμού.

4.2 Μελέτη περίπτωσης - Μετέωρα

Εικόνα 12: Μετέωρα, Θεσσαλικός Κάμπος

· Ιστορική Αναδρομή⁵¹

Τα Μετέωρα είναι ένα συγκρότημα μοναστηριών, τοποθετημένα κάθετα στη κορυφή της Θεσσαλίας. Τα μοναστήρια βρίσκονται βόρεια της Καλαμπάκας σε μια μικρή πόλη, νότια από το χωριό Καστράκι και ανατολικά της Πίνδου, στην κοιλάδα του Πηνειού.

Η ονομασία των Μετεώρων προέρχεται από την ελληνική λέξη μετέωρος, η οποία σημαίνει «που αιωρείται πάνω από το έδαφος». Ανεβαίνοντας ψηλά, πάνω από τη Θεσσαλική πεδιάδα τα μοναστήρια είναι χτισμένα περίπου στα 300 μέτρα ύψους. Τα πετρώματα των Μετεώρων σχηματίστηκαν πριν 60 εκατομμύρια χρόνια. Σημαντικός παράγοντας για τον σχηματισμό και την ποικιλία των βράχων ήταν οι σεισμοί, οι βροχές και οι άνεμοι.

Στην περιοχή των Μετεώρων, η θρησκευτική ζωή χρονολογείται από το 1000 μ.Χ. όπου και εγκαταστάθηκαν οι μοναχοί στις μικρότερες κορυφές των Μετεώρων, και με τον τρόπο αυτό ιδρύθηκε το μοναστήρι Δούπιανη. Το παρεκκλήσι της Παναγίας βρίσκεται ανάμεσα στα σχηματισμένα πετρώματα στον πυλώνα Δούπιανη και υπολογίζεται ότι χτίστηκε τον 12^ο αιώνα. Το πρώτο κτίσμα στην κορυφή λέγεται ότι δημιουργήθηκε τον 14^ο αιώνα από τον Αθανάσιο Κοινοβίτη, μοναχό από το όρος Άθως όπου ανέβηκε στους βράχους και δημιούργησε τις πρώτες δομές για τα Μεγάλα Μετέωρα.

⁵¹ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%AD%CF%89%CF%81%CE%B1>

Τον έλεγχο της Θεσσαλίας εκείνη την εποχή την είχε ο Σέρβος Τσάρος Στέφανος Δουσάν, ο οποίος έδωσε τα θρησκευτικά προνόμια της Μονής. Το 1388 ο γιος του Σέρβου Τσάρου Στέφανου Δουσάν και ο ασκητής Ιωάσαφ, μαθητής του Αθανάσιου, διεύρηναν το μοναστήρι κάνοντάς το, το πλουσιότερο μοναστήρι της περιοχής.

Την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας το 1453-1832 μ.Χ. στην Ελλάδα οι σουλτάνοι άφησαν την Ορθόδοξη θρησκεία άθικτη και αναπτύχθηκαν μοναστικές κοινότητες. Επίσης πολλά μοναστήρια ανεργέθηκαν το 15^ο και 16^ο αιώνα.

Τα μοναστήρια προσέφεραν καταφύγιο σε πολλούς διωγμένους Έλληνες και αντάρτες τα τελευταία εκατό χρόνια κατά τη διάρκεια της τουρκικής κατοχής.

Τα μοναστήρια

Είκοσι τέσσερα μοναστήρια χτίστηκαν, όπου το κάθε ένα περιέχει μία με δύο εκκλησίες, τα κελιά των μοναχών και την εστία. Τα κυριότερα μοναστήρια είναι έξι, τα οποία είναι :

Εικόνα 13: Κουζίνα Μοναστηριού

· Η Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως ή Μεγάλα Μετέωρα

Η Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως ιδρύθηκε από τον όσιο Αθανάσιο Μετεωρίτη, στα μέσα του 14^{ου} αιώνα, στο μεγαλύτερο βράχο «Πλατύ Λίθο» .

Το Ιερό του καθολικού διακοσμούν σημαντικές τοιχογραφίες της Μακεδονικής σχολής. Στην Ιερά Μονή υπάρχει πλούσια και αξιόλογη συλλογή χειρογράφων, εικόνων και ιερών κειμηλίων.

· **Η Ιερά Μονή Βαρλαάμ**

Στα μέσα του 14^{ου} αιώνα ιδρύθηκε και η Ιερά Μονή Βαρλαάμ, από τον ασκητή Βαρλαάμ και ανακαινίστηκε από τους αδελφούς Αμαράδες Θεοφάνη και Νεκτάριο με καταγωγή από τα Ιωάννινα. Η Ιερά Μονή Βαρλαάμ βρίσκεται απέναντι από το μεγάλο Μετέωρο.

· **Η Ιερά Μονή Αγίου Στεφάνου**

Ιδρυτής της Μονής είναι ο όσιος Αντώνιος. Ιδρύθηκε στις αρχές έως και τα μέσα του 15^{ου} αιώνα. Αργότερα, στα μέσα του 16^{ου} αιώνα, ο όσιος Φιλόθεος ξαναέχτισε τον Ναό και εκείνη την εποχή τοποθετήθηκαν και οι πρώτες τοιχογραφίες. Στη Μονή φυλάσσεται η κέρα του Αγίου Χαραλάμπους, στο σημερινό καθολικό που χτίστηκε το 1798.

· **Η Ιερά Μονή Αγίας Τριάδος**

Η Ιερά Μονή Αγίας Τριάδος είναι η μόνη με το παρεκκλήσι του Ιωάννη Προδρόμου σε λαξευμένο βράχο. Είναι από τις πιο γνωστές Μονές στα Μετέωρα λόγω της θέσης της, σε έναν από τους πιο επιβλητικούς και εντυπωσιακούς βράχους στα Μετέωρα και λειτουργεί από το 1362.

· **Η Ιερά Μονή Ρουσάνου**

Κτίστηκε το 14^ο με 15^ο αιώνα και το καθολικό είναι αφιερωμένο στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος. Η Μονή Ρουσάνου ήταν το πρώτο ανδρικό μοναστήρι.

· **Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου Αναπαυσά**

Η μονή φιλοξενεί στο καθολικό της, την αγιογράφιση ενός από τους πιο σημαντικούς αγιογράφους της Ορθοδοξίας, Θεοφάνη Στρελίτζα του Κρήτα. Η αποπεράτωση της αγιογράφησης έγινε το 1527. Η Ιερά Μονή ιδρύθηκε στις αρχές έως τα μέσα του 14^{ου} αιώνα και ξεχωρίζει αφού είναι το πρώτο μοναστήρι που συναντά κανείς ανεβαίνοντας στα Μετέωρα.

Εικόνα 14: Μία από τις Μονές

Κάποιοι μοναχοί και μοναχές εξακολουθούν να υπηρετούν το Θεό στα μοναστήρια με θρησκευτικές λειτουργίες, αν και είναι λιγότεροι πλέον.

Τη δεκαετία του 1960 οι δρόμοι που κατασκευάστηκαν, ασφαλτοστρώθηκαν με αποτέλεσμα το σημείο αυτό να είναι πόλος έλξης για πολλούς τουρίστες και φυσικά ορθόδοξους προσκυνητές. Η πρόσβαση για τα μοναστήρια πριν το 1920 ήταν δυσπρόσιτη. Υπήρχαν γέφυρες και σκάλες που κόβονται απότομα στα βράχια, αλλά πριν το 1920 η πρόσβαση ήταν με αναρρίχηση σκαλοπατιών ή σχοινιά και δίχτυα.

Κατά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο η περιοχή βομβαρδίστηκε και πολλές ήταν οι προσπάθειες από το 1972 μέχρι και σήμερα για να αντιμετωπιστεί η καταστροφή που δημιουργήθηκε.

Μεγάλη βλάστηση περικλύει την περιοχή, δάση από πεύκα και οξιές, που φιλοξενούν γκρίζους λύκους και βίδρες και άλλα θυλαστικά καθώς και διάφορα είδη αετών και γερακιών. Το 1988 προστέθηκαν τα Άγια Μετέωρα στο κατάλογο Παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, ως διατηρητέο μνημείο της ανθρωπότητας.

Το 2015 οι μεγαλοπρεπείς βράχοι προταγωνίστησαν σε πολύ δημοφιλή παγκοσμίως τηλεοπτική σειρά (Game of Thrones). Αν και οι σκηνές των επεισοδίων γυρίστηκαν στην Βόρεια Ιρλανδία, το ψηφιακό τοπίο που εμφανίζεται έξω από το κάστρο που απεικονίζεται, είναι καθαρά ελληνικό, αφού οι δημιουργοί της σειράς βασίστηκαν για τη δημιουργία των σκηνικών σε φωτογραφίες των Μετεώρων⁵².

⁵² <http://gr.euronews.com/2014/07/04/ellada-meteora-game-of-thrones>

Εικόνα 15: Οι πρωταγωνιστές της σειράς με φόντο βράχους των Μετεώρων

Εικόνα 16: Πρωταγωνιστής της σειράς με φόντο τα Μετέωρα

Τουρισμός Περιπέτειας

Εικόνα 17: Εκδρομείς

Τα Μετέωρα ενώνουν όλους τους τύπους ανθρώπων, τους πιστούς, τους ανθρώπους της ανδρεναλίνης, της περιπέτειας και όλους αυτούς που θέλουν να αποδράσουν από τη ρουτίνα της πόλης. Παρακάτω αναλύονται οι επιλογές δραστηριοτήτων περιπέτειας στα Μετέωρα.

1. Ορειβασία για αρχάριους αλλά και για επαγγελματίες

Η ορειβασία γίνεται ανάμεσα στους βράχους των Μετεώρων, ακολουθώντας τα παλιά μονοπάτια που χρησιμοποιούσαν κάποτε οι μοναχοί.

2. Αναρρίχηση

Μπορεί κανείς να ζήσει την ανδρεναλίνη σε μια από τις πιο δημοφιλείς αναρριχητικές διαδρομές του κόσμου, στο αναρριχητικό πεδίο του βράχου Δούπιανη των Μετεώρων. Είναι μια μοναδική διαδρομή, ιδανική και για αρχάριους.

3. Rafting

Στη σκιά των επιβλητικών βράχων των Μετεώρων ρέει ο ποταμός Ίωνας, ο οποίος είναι τμήμα του Πηνειού, με απόσταση 8 χιλιόμετρα, δίπλα στο παραποτάμιο πλατανόδασος με θέα τους βράχους των Μετεώρων.

4. Rappel

Το rappel είναι η καταρρίχηση/κατάβαση από βράχο ή σε φαράγγι μετά την αναρρίχηση, με χρήση κατάλληλου εξοπλισμού. Επιλέγεται και είναι κατάλληλο για ανθρώπους που δεν έχουν την ανάλογη εμπειρία. Στο βράχο Δούπιανη των Μετεώρων μπορεί να γίνει καταρρίχηση με ένα Rappel 20 μέτρων.

5. Scramble

Το scramble γίνεται σε έναν από τους ψηλότερους βράχους των Μετεώρων, στον βράχο της Αγιάς. Η διαδρομή χρησιμοποιούταν το Μεσαίωνα από τους μοναχούς που ζούσαν στο ερειπωμένο μοναστήρι των μικρών Δώδεκα Αποστόλων. Είναι ένα μονοπάτι χαραγμένο στην άκρη των βράχων με θέα ανάμεσα στα Μετέωρα και την Καλαμπάκα. Ο βράχος της Αγιάς ήταν κομμάτι της οχύρωσης της πόλης πριν από χιλιάδες χρόνια.

6. Ορεινή ποδηλασία

Γίνεται στο Κόζιακα, ιδανικό για ορεινή ποδηλασία λόγω των δαιδαλώδων μονοπατιών και δασικών δρόμων του.

7. Σκι-Snowboard

Στο χιονοδρομικό κέντρο Περτουλίου, που βρίσκεται στους πρόποδες του Κόζιακα δίπλα στα καταπράσινα λιβάδια. Το χιονοδρομικό κέντρο έχει τρεις πίστες και τρεις αναβατήρες. Εκεί διεξάγονται και βραδιές νυχτερινού σκί. Η πρόσβαση είναι ασφαλής και χωρίς τη χρήση αντιολισθητικών αλυσίδων.

4.3 Μελέτη περίπτωσης Ζαΐρ - Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.

Εικόνα 18: Άγρια Ζωή

Η περιοχή που είναι τώρα γνωστή ως Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, πρωτοκατοικήθηκε 80.000 χρόνια πριν, όπως έδειξε η ανακάλυψη του καμακιού Σεμλίκι στη Κατάντα το 1988, το οποίο είναι ένα από τα παλαιότερα που έχουν βρεθεί και θεωρείται πως χρησιμοποιήθηκε για το ψάρεμα του γιγάντιου γατόψαρου. Οι μετανάστες Bantu έφτασαν στην περιοχή, από την Νιγηρία τον 7^ο αιώνα μ.Χ.

Βρίσκεται στην κεντρική Αφρική και είναι περισσότερο γνωστή ως Ζαΐρ, που ήταν και η επίσημη ονομασία της χώρας από το 1971 μέχρι το 1997. Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα της Αφρικής και η 11^η μεγαλύτερη παγκοσμίως. Με πληθυσμό 82.243.000 κατοίκων σύμφωνα με εκτίμηση των Ηνωμένων Εθνών για το 2017, η λαϊκή δημοκρατία του Κονγκό είναι η 19^η πιο πυκνοκατοικημένη χώρα του κόσμου καθώς και η πιο πολυπληθής Γαλλόφωνη χώρα.

Συνορεύει με τις Ανγκόλα, Ζάμπια, Τανζανία, Μπουρούντι, Ρουάντα, Σουδάν, Δημοκρατία της κεντρικής Αφρικής, τον ποταμό Κονγκό και την Καμπίντα. Το Κονγκό, το Λουαλάμπα και Κασάι είναι οι κύριοι ποταμοί και υπάρχουν πολλές λίμνες. Το κλίμα είναι πολύ ζεστό με υψηλή διαβάθμιση στο κεντρικό Ζαΐρ.

Σχεδόν η μισή έκταση της χώρας είναι δασώδης αλλά υπάρχουν απέραντες εκτάσεις σαβάνας με θάμνους και ελαιώνες. Υπάρχει πλούσια και ποικιλόμορφη γκάμα στα ζώα. Το μέρος έχει υψηλή επισκεψιμότητα από τουρίστες, με σκοπό την παρατήρηση της άγριας φύσης και την επίσκεψη εξωτικών εθνικών πάρκων. Μερικά από τα πιο δημοφιλή είναι: Kakuzi-Biega National Park, Virunga National Park, Okapi Wildlife Reserve, Salonga National Park, Upemba National Park και Garamba National Park.

Το Ζαΐρ έχει τις δικές του σιδηροδρομικές γραμμές με μερικές από αυτές ηλεκτροδοτημένες. Κάποιες γραμμές είναι σχεδιασμένες να παρακάμπτουν ορμητικά νερά και καταρράκτες σε πλωτά ποτάμια. Το συνολικό μήκος των καναλιών της ενδοχώρας ανέρχεται στα 13.000 χιλιόμετρα. Το οδικό σύστημα είναι σχετικά αποτελεσματικό. Υπάρχουν τέσσερα λιμάνια με επιλογή αγκυροβόλησης για μεγάλα υπερωκεάνια σκάφη. Τέλος, διαθέτει τρία διεθνή αεροδρόμια και σαράντα μικρότερες εσωτερικές εγκαταστάσεις.

Πρωτεύουσα της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, είναι η Κινσάσα. Το μουσείο στο πανεπιστήμιο της Κινσάσα και το διεθνές μουσείο είναι σημαντικές πηγές έλξης τουριστών.

Ο πυρήνας της χώρας είναι η απέραντη λεκάνη του ποταμού Κονγκό.

Και ενώ οι Κονγκολέζοι παραμένουν ο φτωχότερος λαός του κόσμου με μόλις 400 δολάρια κατα κεφαλήν ΑΕΠ, η αξία των ανεκμετάλλευστων ορυκτών αποθεμάτων υπολογίζεται σε 24 τρισεκατομμύρια δολάρια. Το Κονγκό αποτελεί ουσιαστικά μία από τις πλουσιότερες χώρες στον κόσμο καθώς το έδαφός του είναι πλούσιο σε τεράστια κοιτάσματα χαλκού, χρυσού και διαμαντιών, με παραπάνω από το 30% των παγκόσμιων αποθεμάτων κοβαλτίου, ουρανίου, πετρελαίου, άνθρακα και κολτάν με το 70% των παγκόσμιων αποθεμάτων.

Εικόνα 19: Αγρια Ζώα, Λιοντάρια

Ιστορική αναδρομή⁵³

Οι Βέλγοι άρχισαν να εξερευνούν το Κογκό τη δεκαετία του 1870, αρχικά με τον Σερ Χένρι Μόρτον Στάνλεϊ, ο οποίος ανέλαβε την εξερεύνηση με επιχορήγηση του βασιλιά Λεοπόλδου Β΄ του Βελγίου. Στις ανατολικές περιοχές του προαποικιακού Κογκό, γίνονταν συχνές επιδρομές για την αρπαγή ανθρώπων με σκοπό την πώλησή τους ως δούλους, κυρίως από άραβες-Σουαχίλι δουλέμπορους, όπως ο Τίπου Τίπ.

Ο Λεοπόλδος σχεδίαζε να γίνει το Κογκό αποικία. Απέκτησε επισήμως τα δικαιώματα του Κογκό στο συνέδριο του Βερολίνου το 1885 και το μετέτρεψε σε ιδιόκτητη έκταση ονομάζοντάς το «Ελεύθερο Κράτος του Κογκό». Υπό το καθεστώς του Λεοπόλδου, ξεκίνησαν διάφορα έργα υποδομής, όπως η κατασκευή σιδηροδρόμου, ο οποίος θα ένωνε τις ακτές με την πρωτεύουσα Λεοπολντβίλ (σημερινή Κινκάσα). Χρειάστηκαν 8 χρόνια για την ολοκλήρωση του σιδηροδρόμου.

Οι άποικοι χρησιμοποίησαν τον ντόπιο πληθυσμό για την παραγωγή λαστίχου, το οποίο λόγω της διάδοσης των αυτοκινήτων και των λαστιχένιων τροχών, είχε δημιουργήσει αυξανόμενη διεθνή αγορά. Οι πωλήσεις λαστίχου επέφεραν μια περιουσία στον Λεοπόλδο, ο οποίος έφτιαξε αρκετά κτίρια στις Βρυξέλες και την Οστάνδη για να τιμήσει τον εαυτό του και την χώρα του. Για την ενίσχυση της παραγωγής, στάλθηκε ο στρατός, εν ονόματι «Force Publique», η οποία ανάμεσα στις ακραίες μεθόδους που χρησιμοποιούσε ήταν να κόβει τα άκρα των ντόπιων.

Την περίοδο 1885-1908, εκατομμύρια Κογκολέζων πέθαναν εξαιτίας των επιπτώσεων της εκμετάλλευσης και των ασθενειών. Σε κάποιες περιοχές ο πληθυσμός μειώθηκε αισθητά.

⁵³ https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_Democratic_Republic_of_the_Congo

Εκτιμάται από την κυβερνητική επιτροπή ότι η ασθένεια του ύπνου και η ευλογία σκότωσαν σχεδόν τον μισό πληθυσμό, αν και δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία.

Το 1908, το Βελγικό Κοινοβούλιο, αν και δίστασε αρχικά, λύγισε από τη διεθνή πίεση, ιδιαίτερα από το Ηνωμένο Βασίλειο, και κατέλαβε το ελεύθερο κράτος από τον βασιλιά Λεοπόλδο. Στις 18 Οκτωβρίου, το Βελγικό κοινοβούλιο υπερψήφισε την προσάρτηση του Κογκό ως Βελγική αποικία. Οι αποικιοκράτες διοικούσαν την περιοχή και υπήρχε διπλό νομικό σύστημα, ένα Ευρωπαϊκών δικαστηρίων και ένα ιθαγενές ανάμεσα στις φυλές. Τα ιθαγενή δικαστήρια είχαν περιορισμένες εξουσίες και παρέμεναν υπό αυστηρό έλεγχο από τις αποικιακές αρχές. Δεν επιτρεπόταν καμία πολιτική δραστηριότητα στο Κογκό.

Το Βελγικό Κογκό αναμίχθηκε στους δύο παγκοσμίους πολέμους. Κατά τη διάρκεια του Α΄ παγκοσμίου πολέμου, τα γυμνάσια ανάμεσα στην Force Publique και τον γερμανικό αποικιακό στρατό στην γερμανική ανατολική Αφρική (Ταγκανίκα), οδήγησαν σε πόλεμο, με εισβολή των Αγγλοβελγικών δυνάμεων στην Γερμανική αποικία το 1916 και το 1917 κατά τη διάρκεια της εκστρατείας της ανατολικής Αφρικής. Η Force Publique κατάφερε σημαντική νίκη στη Ταμπόρα, τον Σεπτέμβριο του 1916. Μετά τον πόλεμο στο Βέλγιο, δόθηκε λόγω της συμμετοχής της Force Publique, στην εκστρατεία της ανατολικής Αφρικής, από την Κοινωνία των Εθνών η εντολή της πρώην γερμανικής αποικίας Ρουάντα-Ουρουντί.

Κατά τη διάρκεια του Β΄ παγκοσμίου πολέμου, το Βελγικό Κογκό ήταν σημαντική πηγή εισοδήματος για την εξόριστη βελγική κυβέρνηση. Η Force Publique συμμετείχε σε εκστρατείες των συμμάχων στην Αφρική. Οι δυνάμεις του Βελγικού Κογκό από τη διοίκηση Βρετανών αξιωματούχων, πολέμησαν τον Ιταλικό αποικιακό στρατό στην Αιθιοπία.

Μέχρι το 1960, το Βελγικό Κογκό είχε γίνει η δεύτερη πιο εκβιομηχανισμένη χώρα της Αφρικής μετά τη Νότια Αφρική με ακμάζοντα μεταλλευτικό τομέα και σχετικά παραγωγικό αγροτικό τομέα.

Τουρισμός στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό.

Εικόνα 20: Άγριο Ζώο, Λεοπάρδαλη

Σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα⁵⁴

· Ποταμός Κονγκό

Ο ποταμός Κονγκό, είναι ο βαθύτερος ποταμός του κόσμου. Επιστήμονες έχουν υπολογίσει ότι ολόκληρη η λεκάνη του κονγκό, ευθύνεται για το 13% της υδροηλεκτρικής ενέργειας παγκοσμίως. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν σαράντα σταθμοί υδροηλεκτρικής ενέργειας. Σε σχέση με την υδρόβια ζωή, στον ποταμό Κονγκό, υπάρχουν 700 είδη ψαριών και κροκόδειλοι ανάμεσα σε άλλα.

· Virunga National Park

Το πάρκο δημιουργήθηκε το 1925 από τον βασιλιά του Βελγίου, Albert τον πρώτο, σαν το πρώτο εθνικό πάρκο στην ήπειρο της Αφρικής. Ο πρωταρχικός ρόλος δημιουργίας του ήταν, για την προστασία των γοριλλών που ζούσαν στα δάση των βουνών της Virunga και ήταν υπό τον έλεγχο του Βελγικού Κονγκό.

· Λίμνη Κίνυ

Η λίμνη Κίνυ είναι μία από τις μεγαλύτερες λίμνες της Αφρικής. Το δέκατο μεγαλύτερο εσωτερικό νησί του κόσμου, Idjwi, βρίσκεται στη λίμνη Κίνυ, όπως και το μικρό νησί Tshegera, που είναι μέσα στα όρια του εθνικού πάρκου Virunga.

· Καταρράκτες Livingstone

Οι Livingstone Falls είναι ένα σύμπλεγμα από ορμητικούς καταρράκτες στο κατώτερο κομμάτι του ποταμού Κονγκό. Πήραν το όνομά τους από τον εξερευνητή David Livingstone.

· Lola ya Bonobo

Το Lola ya Bonobo είναι το μοναδικό άσυλο, παγκοσμίως, για τα ορφανά Μπονόμπο. Βρίσκεται στα νότια προάστια της Kimwenza. Ιδρύθηκε το 1994 από τον Claudine Andre και είναι το σπίτι για πάνω από 60 μπονόμπος.

· Καταρράκτες Boyoma

Οι καταρράκτες Boyoma, ήταν γνωστοί στο παρελθόν ως καταρράκτες Stanley. Αποτελούνται από 7 καταρράκτες, που ο καθένας δεν ξεπερνά το ύψος των 5 μέτρων και επεκτείνονται για παραπάνω από 100 χιλιόμετρα.

· Τα ιστορικά κτίρια

Τα ιστορικά κτίρια στην πόλη, περιλαμβάνουν το παρεκκλήσι της αμερικανικής ευαγγελικής Βαπτιστικής κοινωνίας του 1891 και έναν ρωμαϊκό καθεδρικό ναό του 1914.

⁵⁴ <http://fortuneofafrica.com/democraticrepublicofcongo/2014/03/14/tourist-attractions-in-democratic-republic-of-congo/>

Εικόνα 21: Ηφαίστειο Nyamuragira

· **Το βουνό Nyamuragira**

Είναι το πιο ενεργό ηφαίστειο της Αφρικής. Βρίσκεται στο Nord-Kivu, περίπου 25 χιλιόμετρα από την λίμνη Κίνυ. Έχει εκραγεί πάνω από 40 φορές από το 1880, δημιουργώντας πολλά πεδία από λάβα.

· **Το βουνό Nyiragongo**

Ένα από τα ελάχιστα ηφαίστεια παγκοσμίως με σχεδόν μόνιμη λίμνη λάβας μέσα του. Το ηφαίστειο είναι αρκετά ενεργό με συχνές εκρήξεις. Οι εκρήξεις του παράγουν λάβα σπάνιου τύπου.

· **Σπηλιά Dimba**

Η σπηλιά έχει τα πιο παλιά ίχνη ανθρώπινης ζωής. Ήταν κατοικημένη ήδη το 18.000 π.Χ., ίσως και νωρίτερα. Έχουν βρεθεί επίσης αντικείμενα από τον 2^ο στον 1^ο αιώνα π.Χ. δείχνοντας την αλλαγή από την Λίθινη εποχή στην εποχή του Σιδήρου.

· **Σπηλιά Matupi - Orientale, βουνό Hoyo**

Ένα πολύ σημαντικό αρχαιολογικό μνημείο. Βρίσκεται στο Orientale, στο βουνό Hoyo του τροπικού δάσους Ituri. Αυτή η σπηλιά εμπεριέχει ίχνη που έχουν καταγράψει μια ακολουθία ανθρώπινης κατοχής που κρατάει τα τελευταία 40.000 χρόνια. Εδώ έχουν βρεθεί κάποια από τα πιο παλαιά μικρολιθικά εργαλεία του κόσμου, που χρησιμοποιήθηκαν για βέλη και πριόνια. Όταν αυτά τα εργαλεία δημιουργήθηκαν 12.000 χρόνια πριν, η περιοχή ήταν σαβάννα.

- **Thysville σπηλιές (Mbanza-Ngungu σπηλιές)**

Ένα συγκρότημα από σπηλιές, με το ενδημικό τυφλό ψάρι *Caecobarbus Boulenger*, το οποίο χρονολογείται από το 1921, να ζει σε επτά από αυτές τις σπηλιές. Οι σπηλιές είναι ανεξερεύνητες και μπορεί να έχουν και άλλα ενδημικά ζώα.

- **Kakanda σπηλιές Μαλαχίτη**

Είναι σπηλιές στην Katanga γνωστές επειδή είναι γεμάτες με ιδιαίτερα σπάνιους σταλακτικές Μαλαχίτη και μοναδικούς μεγάλους κρυστάλλους Μαλαχίτη.

- **Pyrochlore Ορυχείο του Rutshuru**

Ένα από τα μεγαλύτερα στον κόσμο, ορυχεία με νιόβιο. Βρίσκεται στο Nord-Kivu.

- **Frere Gillet Βοτανικοί κήποι (Kisantu Βοτανικός Κήπος)**

Ένας κήπος μεγαλύτερος των 100 χρόνων, με πολλά μοναδικά και σπάνια είδη. Ιδιαίτερα φημισμένος για την συλλογή του από πολύ σπάνιες ορχιδέες.

- **Parc National d' Odzala**

Ένα από τα παλαιότερα πάρκα της Αφρικής, το οποίο έχει ένα τεράστιο κομμάτι του Γουινεοκογκολέζικου τροπικού δάσους. Ένα από τα τελευταία οχυρά του πλανήτη για τους πεδινούς γορίλλες και τους ελέφαντες. Το Odzala προσφέρει μία από τις πιο πολυτελείς ταξιδιωτικές εμπειρίες του Κονγκό. Μέσα στην απέραντη έκτασή του, ο τουρίστας έχει να επιλέξει ανάμεσα σε τρεις κατασκηνώσεις.

- **Parc National Nouabale- Ndoki**

Το Nouabale – Ndoki, είναι από το 2012 Παγκόσμια κληρονομιά της UNESCO. Τόπος κατοικίας πολλών θηλαστικών υπό εξαφάνιση και έχει επίσης πάνω από 300 είδη πουλιών και είναι ένα σπάνιο παράδειγμα ενός άθικτου άγριου περιβάλλοντος, εντελώς ακατοίκητο από ανθρώπους. Αν αυτό που αναζητά κάποιος τουρίστας στο Κονγκό είναι η άγρια φύση στο μεγαλύτερο της κομμάτι, τότε αυτό είναι το πιο ιδανικό πάρκο.

- **Parc National Conkouati- Douli**

Το πιο καινούργιο από τα τρία εθνικά πάρκα, το Conkouati-Douli εγκαινιάστηκε το 1999 και διαθέτει την μεγαλύτερη βιοπικιοιλότητα από όλα τα εθνικά πάρκα της χώρας. Η εμβέλεια του βιότοπου κυμαίνεται από παραλίες, βάλτους, σαβάνες, τροπικά δάση και έτσι συναντάμε τεράστια ποικιλία στα είδη άγριας ζωής, όπως γορίλλες, χιμπατζήδες, ελέφαντες, πιθήκους και δελφίνια.

- **Brazaville**

Ιδρύθηκε από το Γάλλο-Ιταλό Pierre Savorgnan de Brazza, το 1880. Η Brazza ήταν πάντα ο μικρός οικονομικός σύντροφος της Κινσάσα. Το Brazaville είναι μακράν η πιο ασφαλής πόλη αν και συγκριτικά μπορεί να δείχνει εκτός τόπου. Ωστόσο, με τον μοντέρνο αρχιτεκτονικό της σχεδιασμό και την οργανωμένη και πανέμορφη ακροποταμιά, όπου κανείς μπορεί να χαζεύει το ποτάμι του Κονγκό, καθώς και την μεγάλη ποικιλία σε φαγητά υψηλής ποιότητας, το Brazaville έχει πολύ έντονο γοητευτικό τουριστικό χαρακτήρα. Αυτό το καθιστά ιδανικό μέρος να διαμένεις ανάμεσα στις επισκέψεις σου στα εθνικά πάρκα του Κονγκό.

- **Pointe-Noire**

Η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του Κονγκό. Παρ'όλο που είναι πλούσια σε πετρέλαιο και την παραλιακή της θέση, είναι ένα μη ελκυστικό μέρος. Εδώ οι παραγκουπόλεις εκτείνονται για μίλια. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία σε πιάτα διεθνούς κουζίνας, λαμπερά ξενοδοχεία και

νυχτερινά μαγαζιά καθώς και κάποιες ωραίες παραλίες εκτός πόλης. Πέρα από αυτούς τους λόγους, δεν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος να την επισκεπτεί κάποιος. Οι περισσότεροι τουρίστες βρίσκονται εδώ σαν στάση, όταν ο προορισμός τους είναι το εθνικό πάρκο Conkouati-Douli.

· **Η κοιλάδα των πεταλούδων**

Το ταξίδι στο Κογκό, δεν μπορεί να ολοκληρωθεί χωρίς επίσκεψη στην κοιλάδα των πεταλούδων. Εκτός του ότι προσφέρει μια τεράστια ποικιλία από σπάνιες πεταλούδες για να παρατηρήσει κανείς, είναι πολύ καλή ευκαιρία και για αναρρίχηση. Μπορεί κανείς να σκαρφαλώσει το μικρό μονοπάτι για το μοναστήρι που βρίσκεται πιο πάνω. Στην κορυφή περιμένει τους επισκέπτες μια μικρή καφετέρια όλο το χρόνο.

Εικόνα 22: Η πόλη Pointe-Noire

Η περίπτωση της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κογκό, ως μέρος για τουρισμό περιπέτειας, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Είναι η χώρα στην οποία μπορούμε να γνωρίσουμε την Αφρική όπως την φανταζόμαστε, ενώ ταυτόχρονα διαθέτει και τον σύγχρονο τρόπο ζωής. Προσφέρει την επιλογή του σαφάρι και της παρατήρησης σπάνιων ζώων και φυτών στην άγρια φύση της. Την αναρρίχηση και την εξερεύνηση σπηλιών. Επίσης προσφέρεται και για Ethnic Tourism, αφού πολλές απο τις φυλές της περιοχής είναι φιλικές ως προς τους ξένους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο τουρισμός περιπέτειας παρουσιάζει μια ραγδαία ανάπτυξη και αποτελεί μια βιώσιμη εναλλακτική προοπτική, κυρίως από οικονομική σκοπιά αλλά και κοινωνική και περιβαλλοντική.

Προκειμένου να συνεχιστεί όμως η ανοδική του πορεία, απαιτούνται μεγαλύτερες επενδύσεις αλλά και καλή συνεργασία ανάμεσα σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Ένα πολύ σημαντικό βήμα, είναι να υπάρχει ο εθνικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη του τουρισμού περιπέτειας, να αναγνωριστούν οι δυνατότητες κάθε περιοχής, ως προς τον τουρισμό περιπέτειας και στη συνέχεια να βοηθηθούν οι κοινότητες στην ανάπτυξη και την εφαρμογή του τουρισμού περιπέτειας. Να υπάρχουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού κάλους αλλά και των ιδιομορφιών κάθε αξιοθέατου, μέσα από ένα ολοκληρωμένο πλάνο στρατηγικού σχεδιασμού, ανα περιφέρεια. Να υπάρξουν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, που θα ευνοούν φυσιολατρικές δράσεις, όπως η πεζοπορία ή το mountain bike, με διαμόρφωση μονοπατιών. Απαραίτητη είναι η δημιουργία ποιοτικών καταλυμάτων καθώς και η αναβάθμιση του οδικού δικτύου και της σηματοδότησης στις δύσκολα προσβάσιμες περιοχές αλλά και η κατάλληλη υποδομή αεροδρομίων και λιμανιών.

Εκτός από τη διευκόλυνση που πρέπει να υπάρχει στο γραφειοκρατικό κομμάτι, με προτεραιότητα στις επενδύσεις που αφορούν τον τουρισμό περιπέτειας, ειδικά στην Ελλάδα, για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα, πολύ σημαντική είναι και η υποστήριξη του είδους με κατάλληλες υποδομές.

Πρωτίστως, κάθε χώρα οφείλει να έχει τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, με στόχο την μείωση του κινδύνου και την άμεση αντιμετώπιση των ατυχημάτων. Σημαντική είναι η καθιέρωση των κατάλληλων αδειών, ειδικά στον τομέα του «σκληρού» τουρισμού, ώστε να γνωρίζουμε το στίγμα των ταξιδιωτών, σε περίπτωση που αγνοούνται. Επίσης, απαραίτητη είναι η ύπαρξη πλήρως εξοπλισμένων καταφυγίων, ειδικότερα με εξοπλισμό πρώτων βοηθειών και εγκατάσταση συστημάτων επικοινωνίας για άμεση επέμβαση και διάσωση σε περίπτωση κινδύνου. Ιδιαίτερα βοηθητική θα ήταν η επένδυση για τη δημιουργία και τη λειτουργία κέντρων υγείας, ειδικότερα στις λιγότερο οικονομικά προνομιούχες χώρες, όπου τα νοσοκομεία βρίσκονται σε μεγάλες αποστάσεις, πράγμα που θα μπορούσε να αποβεί μοιραίο για έναν τραυματία.

Πρέπει να υλοποιηθεί αναβάθμιση της τουριστικής εκπαίδευσης ειδικότερα στους οδηγούς, ώστε να είναι σε ετοιμότητα για κάθε ανάγκη και να γίνεται αυστηρός έλεγχος στην πιστοποίησή τους, για να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Τομείς που χρίζουν βελτίωση, είναι το μάρκετινγκ και η αξιοποίηση της τεχνολογίας σε αυτό, ώστε να γίνει ο τομέας του τουρισμού περιπέτειας πιο γνωστός στο ευρύ κοινό. Μέσω του μάρκετινγκ μπορεί να γίνει η προώθηση αγνώστων περιοχών, με μεγάλες δυνατότητες στον τουρισμό περιπέτειας, ειδικότερα σε νέες αγορές με έντονο ενδιαφέρον στον τουρισμό, όπως η Ρωσία και η Κίνα.

Θεωρούμε ότι η αξιοποίηση του τομέα του τουρισμού περιπέτειας βρίσκεται ακόμα στα αρχικά της στάδια αλλά θα έχει μια σταθερά συνεχόμενη εξέλιξη και ένα πολύ σημαντικό μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Σπιλάνης Γ., Τσάρτας Π., (2000) “Τουριστική ανάπτυξη: Πολυεπιστημονικές Προσεγγίσεις”, Αθήνα, Εξάντας.
- 2) Adventure tourism, (2012) [Colin Beard](#), [John Swarbrooke](#), [Suzanne Leckie](#), [Gill Pomfret](#), Routledge .
- 3) Κοκκώσης Χ., Τσάρτας Π., Γκρίμπα Ε., (2011) “Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού: Ζήτηση και προσφορά νέων προϊόντων τουρισμού”, Αθήνα, Κριτική.
- 4) Βενετσοπούλου Γ. Μάρω, (2006) “ Η κρατική συμβολή στον τουρισμό : εναλλακτικές μορφές τουρισμού”, Αθήνα, Interbooks.
- 5) Macintosh, R.W. : Tourism: Principles, Practices and Philosophies, Ohio, USA, 1972.
- 6) http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/18/025/1213.pdf.
- 7) UNTWTO, 2006 και 2010.
- 8) http://index.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/1204/Panoutsopoulou_Panagiota.pdf?sequence=6
- 9) <http://www.adventureindex.travel>
- 10) <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/tour/2013/ProtogerakisGeorgios/attached-document-1375707062-641375-14220/ProtogerakisGeorgios2013.pdf>
- 11) <https://www.acsedu.com/info/hospitality/tourism/marketing-adventure-tourism.aspx>

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- 1) https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%95%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85.
- 2) https://en.wikipedia.org/wiki/World_Tourism_Organization
- 3) <https://www.adventuretravel.biz/about/>
- 4) <http://happyplanetindex.org/about/>
- 5) <https://en.wikipedia.org/wiki/UNESCO>
- 6) <https://en.wikipedia.org/wiki/Tourism>

- 7) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>
- 8) <http://altertourism.gr/morfes-tourismou>
- 9) https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82
- 10) <http://www.telegraph.co.uk/>
- 11) <https://www.myvenue.gr/gr/news-details/2rUfaQ/posa-eidh-toyrismoy-toyrista-yparxoyn>
- 12) <https://trekeffect.com/travel-blog/25-awesome-and-cheap-backpacking-destinations-across-the-world>
- 13) <https://edition.cnn.com/travel/article/motorcycle-rides/index.html>
- 14) <https://www.tripsavvy.com/the-world-s-best-destinations-for-skydiving-4138258>
- 15) https://en.wikipedia.org/wiki/River_trekking
- 16) <https://www.tripstodiscover.com/most-exciting-whitewater-kayaking-destinations-in-the-world/>
- 17) <https://www.adrenaline-hunter.com/en-GB/destinations/sport/hydrospeed/1177>
- 18) <https://www.active.com/cycling/articles/10-mountain-bike-destinations-for-your-next-trip/slide-3>
- 19) <https://agreekadventure.com>
- 20) <https://www.stridettravel.com/>
- 21) <http://www.vita.gr/fitness/sport/article/12755/odhgos-gia-epidoksoys-skier/>
- 22) <http://www.timbertrail.gr/meey-the-sport/water-fun/105-cano-kayak-ola-osa-prepei-na-xerete.html>
- 23) <https://pospet.wordpress.com/%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B5%CF%82/>
- 24) http://www.arcadians.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=623:h-q&catid=1:p
- 25) <http://newpost.gr/ellada/129840/i-tragodia-sto-loysio-kai-ta-simadia-poy-afise>

- 26) <https://www.vice.com/gr/article/qk4bb7/chernobyl-topos-gia-diakopes>
- 27) https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_Democratic_Republic_of_the_Congo
- 28) <http://fortuneofafrica.com/democraticrepublicofcongo/2014/03/14/tourist-attractions-in-democratic-republic-of-congo/>
- 29) <http://gr.euronews.com/2014/07/04/ellada-meteora-game-of-thrones>
- 30) <http://www.creteplus.gr/news/tragodia-se-pezoporia-nekri-i-gunaika-pou-epese-se-gkremo-213752.html>
- 31) <http://www.agriniopress.gr/πνίγηκε-55χρονος-στα-νερά-του-εήνου-ενώ/>
- 32) <http://www.agriniopress.gr/πολλά-τα-ερωτηματικά-μετά-τον-πνιγμό-σ/>
- 33) <https://www.newsit.gr/topikes-eidhseis/dytiki-ellada/mathimatikos-apo-tin-andra-o-anarixitis-pou-skotothike/2206030/>
- 34) <http://www.protothema.gr/world/article/682281/nea-tragodia-sto-everest-tesseractis-oreivates-vrethikan-nekroi-mesa-stis-skines-tous/>
- 35) <http://www.elftherostypos.gr/ellada/170641-oi-teleytaies-stigmes-tou-oreibati-dimitri-konstantinou-pou-pethane-stis-andeis-binteo/>
- 36) <http://www.iefimerida.gr/news/390823/7-imeres-paremeine-nekros-stis-andeis-o-ellinas-giatros-oreivatis-ton-meteferan-sto>